ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى

工人时报　（维吾尔文）

● ش ئۇ ئا ر باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن چىقىرىلدى ● «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى ● مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى CN65 - 0042 / - W ● ۋاكالەت نومۇرى 20 - 57

مۇئاۋىن باش مۇھەررىر: تەلئەت ئەخەت　2002 - يىل 9 - ئاينىڭ 17 - كۈنى (سەيشەنبە)　(68 - سان)　(ئومۇمىي 1750 - سان)

مايتاغ ئېتىلېن زاۋۇتىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى پۈتتى

خام ئەشيا سېلىپ سىناق قىلىش مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى

باش تەھرىر مۇكاپاتى

قاغىلىق ئاشپۇل باش ئۇچاستكىسى ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئىسمايىل سىدىق، ئوبۇلقاسىم قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: 9 - ئاينىڭ 12 - كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتىن 18 مىنۇت ئۆتكەندە، 1 مىليارد يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىنغان مايتاغ نېفىت خىمىيە شىركىتىنىڭ يىللىق ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 220 مىڭ توننىلىق ئېتىلېن زاۋۇتىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش قۇرۇلۇشى پۈتۈپ، خام ئەشيا سېلىپ سىناق قىلىش بىر قېتىمدىلا مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. بۇ قۇرۇلۇشنىڭ پۈتۈشى مايتاغنىڭ ئەسلىدىكى «خام ئەشيا بازىسى» بولۇشتىن «مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش بازىسى» بولۇشقا پۇختا قەدەم باسقانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

بۇ قۇرۇلۇشتا بولتۇر 2 - ئايدا ئىش باشلانغاندىن بۇيان، «بىر تەرەپتىن، ئىشلەپچىقىرىش ئېلىپ بېرىش، يەنە بىر تەرەپتىن، قۇرۇلۇش قىلىش» ئۇسۇلى قوللىنىلىپ، 19 ئايغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە دەسلەپكى لايىھىلەش، قۇرۇلۇش چېرتيوژىنى تەييارلاش، ئۈسكۈنە سېتىۋېلىش، قۇرۇلۇش قىلىش ھەم خام ئەشيا سېلىپ سىناپ ماڭدۇرۇش ۋەزىپىلىرى ئورۇندالدى. بۇ زاۋۇتنىڭ ئەسلىدىكى يىللىق ئېتىلېن ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 140 مىڭ توننا بولغان قۇرۇلمىلىرى ئاساسىدا، ئېتىلېن، پولىئېتىلېن، پولىپروپىلېن، ئېترا كاربون ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىلىرى كېڭەيتىپ قۇرۇلدى. ئېتىلېن قۇرۇلمىسىغا ئامېرىكا لىموس شىركىتىنىڭ تېخنىكىسى، پولىئېتىلېن قۇرۇلمىسىغا ئەنگلىيىنىڭ ئىلغار تېخنىكىسى قوللىنىلغاندىن سىرت، ھالقىلىق ئۈسكۈنىلەر خىمىيە سانائىتى بىر قەدەر ئىلغار سەۋىيىگە يەتكەن فرانسىيە، ئىتالىيە، ياپونىيە، ئامېرىكا قاتارلىق دۆلەتلەردىن ئىمپورت قىلىندى.

پولىئېتىلېن قۇرۇلمىسىغا يېڭى بىر ئەۋلاد كاتالىزلاش تېخنىكىسى ئىشلىتىلگەن بولۇپ، مەھسۇلات تۈرى 66 گە يېتىدۇ، تۇرۇبا ماتېرىياللىرى، چىدامىلىق سۇلياۋ مەھسۇلاتلىرى ۋە يۇقىرى قوشۇلما قىممەتكە ئىگە مەخسۇس ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىياللار ئىشلەپچىقىرىلىدۇ. زاۋۇت كېڭەيتىلگەندىن كېيىن، مەھسۇلات تۈرى 120 گە يېتىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ دېھقانچىلىق ئىشلىرىدا ھازىر قوللىنىلىۋاتقان يېڭىچە تېمىتىپ سۇغىرىش، تۆۋەن بېسىملىق تۇرۇبا ئارقىلىق سۇغىرىش تېخنىكىلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشى بىلەن خىمىيە سانائىتى مەھسۇلاتلىرىغا بولغان تەلەپ ئاشماقتا. ئېتىلېن زاۋۇتى كېڭەيتىپ قۇرۇلغاندىن كېيىن، بازار ئېھتىياجىغا ئاساسەن مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ئېشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بۇ جەھەتتىكى بوشلۇقنى تولدۇرىدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن، ئوتتۇرا ئاسىيادىكى دۆلەتلەرنىڭ خىمىيە سانائىتى بازىرىنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالى بىر قەدەر چوڭ بولۇپ، ئېتىلېن زاۋۇتىنىڭ كېڭەيتىپ قۇرۇلۇشى مايتاغنىڭ «غەربكە يۈرۈش قىلىش» ئىستراتېگىيىسىنى يېڭى ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلىپ، مايتاغنىڭ «ئوتتۇرا ئاسىياغا يۈزلىنىش، خام ئەشيا ۋە سېتىش بازىرى سىرتتا بولۇش» تىن ئىبارەت خەلقئارالىشىش تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش قەدىمىنى تېزلەتتى. بۇ ئۆز نۆۋىتىدە رايون ئىقتىسادىي ۋە شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدىكى «يورۇق نۇقتا» بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

ئىجتىمائىي كاپالەت خىزمىتىنى تەكشۈرۈشتىن مەلۇم بولۇشىچە

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت خىزمىتىدە نەتىجە مول بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇخالىق ئابلىمىت**، پراكتىكانت **راھىلە ئېزىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن 10 - كۈنىگىچە تۆت مەخسۇس گۇرۇپپا تەشكىللەپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر قايسى ۋىلايەت (ئوبلاست)، شەھەرلەرنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالىنى تەكشۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ئىشخانىسى باشلامچىلىقىدىكى، ئەمگەك ۋە ئىجتىمائىي كاپالەت نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قاتارلىق فۇنكسىيىلىك ئورۇنلار قاتناشقان بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە ھەر قايسى گۇرۇپپىلار يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ئاساسىي قاتلاملارغىچە بېرىپ، ئەستايىدىل ئەھۋال ئىگىلىدى. شۇ جايدىكى ئىجتىمائىي كاپالەت، خەلق ئىشلىرى قاتارلىق فۇنكسىيىلىك تارماقلار، كارخانا، ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر، دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان ئىشچى - خىزمەتچىلەر، ئاجىز ئامما بىلەن ئايرىم - ئايرىم سۆھبەت ئۆتكۈزۈش، مەھەللىلەرگىچە بېرىپ ئىچكىرىلەپ زىيارەت قىلىش ئارقىلىق شۇ يەرنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت خىزمىتى، ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسى خىزمىتى ئەھۋالىنى، ياشانغاندا كۈتۈنۈش پۇلى، شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش خىراجىتىنىڭ ئەمەلىيلىشىش ئەھۋالىنى ۋە باشقا ئالاقىدار ئەھۋاللارنى ئومۇميۈزلۈك ئىگىلىدى، بايقالغان مەسىلىلەرنى كەسكىن بىر تەرەپ قىلىش، تۈزىتىش پىكرى بېرىش، بىر تەرەپ قىلىش قىيىن بولغانلىرىنى دەرھال يۇقىرىغا ئىنكاس قىلىش يۈزىسىدە تۇرۇپ، جايلارنىڭ خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلدى.

سانجى ئوبلاستى ۋە ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ خىزمەتلىرىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى خۇاڭ ياجۈن مۇنداق دېدى: سانجى ئوبلاستى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت، ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسى، ياشانغاندا كۈتۈنۈش سۇغۇرتىسى قاتارلىق جەھەتلەردە ئىشلىگەن خىزمەتلىرى كىشىنى قايىل قىلىدۇ، بۇ جايلاردىكى ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مۇلازىمەت مەركىزىگە كىرىش نىسبىتى 100% كە يېتىپتۇ. دۆلەت كارخانىلىرىدىن ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش ياردەم پۇلىغا، دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان خادىملارنىڭ ياشانغاندا كۈتۈنۈش خىراجىتىگە ئېرىشىشمۇ ۋاقتىدا، تولۇق كاپالەتكە ئىگە قىلىنىپتۇ. بۇ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر قوشۇنىنىڭ مۇقىملىقى، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇقىملىق خىزمىتىدە مۇھىم رول ئوينايدۇ.

تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى بارغانلا يېرىدە ئالاقىدار تارماقلاردىن شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالىتى خىزمىتىدە تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، بۇ خىزمەتكە سىياسىيگە ئەھمىيەت بېرىش يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ مۇئامىلە قىلىپ، خىزمەتلەرنى يولداش جياڭ زېمىننىڭ «ئۈچكە ۋەكىللىك قىلىش» مۇھىم ئىدىيىسى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ قانات يايدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى يەنە ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسى، ياشانغاندا كۈتۈنۈش خىراجىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش جەريانىدا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە يۈزلىنىپ، قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ئامالنىڭ بارىچە ھەل قىلىپ بېرىش، ھەر قانداق ئىشتا ئالدى بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۈپ مەنپەئەتىنى ئويلىشىش، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ غەمخورلۇقى ۋە مېھىر - شەپقىتىنى خەلققە، قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە يەتكۈزۈشنى تەلەپ قىلدى.

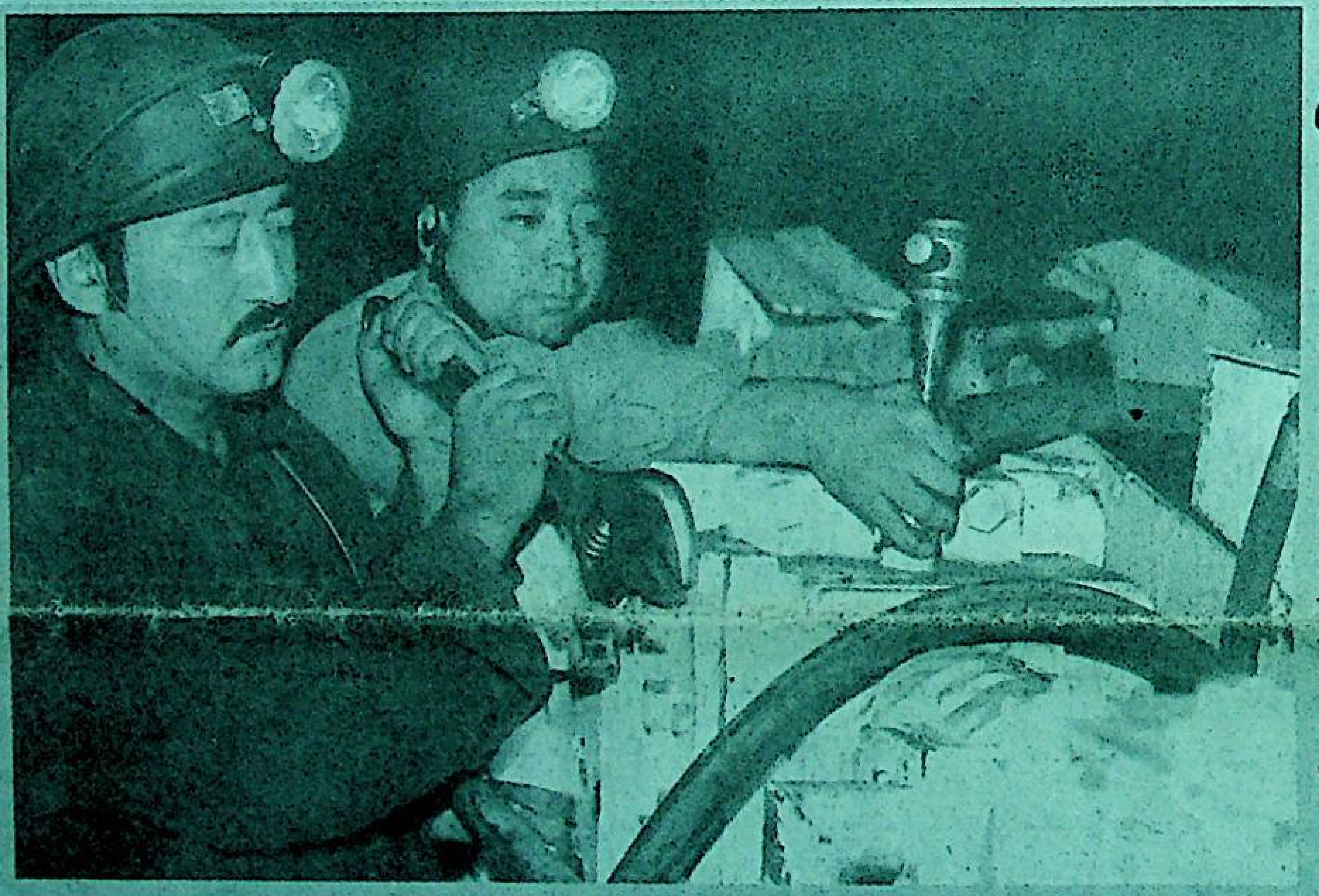

ئاددىي ئىش ئورنىدا

كۆپ قېتىم ئىلغار شىركەت ۋە كان دەرىجىلىك «مەدەنىي ئىشچى - خىزمەتچى» بولۇپ باھالانغان ئۈرۈمچى ۋېيخۇلياڭ كۆمۈر كېنى ئۇنىۋېرسال كۆمۈر قېزىش 1 - رايونىنىڭ ئىسمېنا باشلىقى مەمەت مىجىت كۆپ يىللاردىن بۇيان كانچىلارغا خاس روھ بىلەن جاپاغا چىداپ ئىشلەپ، كاننىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تۆھپە قوشتى. بولتۇر 1 - ئايدىن ھازىرغىچە ئۇ سەپداشلىرىنى باشلاپ، 120 دىن ئارتۇق سۇيۇقلۇق بېسىملىق تۈۋرۈكنى رېمونت قىلىپ، 24 مىڭ يۈەن ماتېرىيال سەرپىياتىنى تېجەپ قالدى. بەش قېتىم تۇرۇس گۆمۈرۈلۈپ چۈشۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، كۆمۈر كېنىنى زور زىياندىن ساقلاپ قالدى.

سۈرەتتە: مەمەت مىجىت (سولدا) كۆمۈر قېزىش ماشىنىلىرىنى رېمونت قىلماقتا.

قىيىنچىلىقتا قالغان ئوقۇغۇچىلار مېھىر - شەپقەتكە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋارىس تاھىر** خەۋەر قىلىدۇ: بۇندىن 11 يىل ئىلگىرى لىۋداۋان كۆمۈر كېنىنىڭ ئىشچىسى ھەسەن ئاكا چۆچۈرىدەك بەش بالىسىنى ئايالى ھۆرنىساخانغا قالدۇرۇپ، بۇ دۇنيادىن مەڭگۈلۈك كەتكەنىدى. يېقىنقى

بىلدۈردى.

بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئوقۇش خىراجىتى ۋە ماتېرىيال پۇلىنى تۆلەشكە ئامالسىز قالغان ئائىلىدە قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 29 پەرزەنتىمۇ كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ شەپقىتىگە ئې-

ھەرىكىتى ئارقىلىق جاۋاب قايتۇرىدۇ.»

لىۋداۋان كۆمۈر كېنى پەرزەنتلەر مەكتىپىدە ئائىلىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىدىن 150 ى بار، ئۇلارنىڭ 60 نەپەرى بىر قىسىم ئورۇن ۋە مەرىپەتپەرۋەر تىجارەتچىلەرنىڭ ياردىمى بىلەن

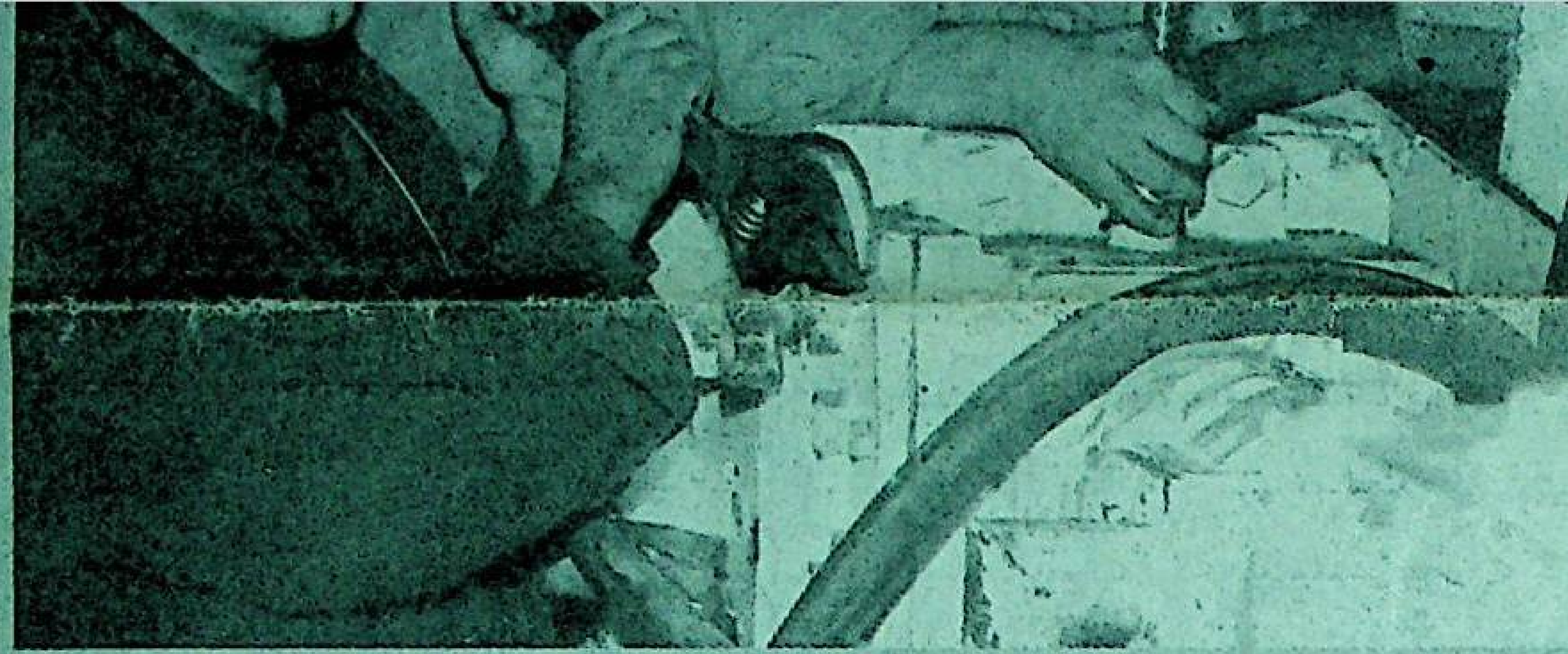

كۆمۈر قېزىش 1 - رايونىنىڭ ئىسمىنا باشلىقى مەمەت مىجىت كۆپ يىللاردىن بۇيان كانچىلارغا خاس روھ بىلەن جاپاغا چىداپ ئىشلەپ، كاننىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تۆھپە قوشتى. بۇلتۇر 1 - ئايدىن ھازىرغىچە ئۇ سەپداشلىرىنى باشلاپ، 120 دىن ئارتۇق سۇيۇقلۇق بېسىملىق تۈۋرۈكنى رېمونت قىلىپ، 24 مىڭ يۈەن ماتېرىيال سەرپىياتىنى تېجەپ قالدى. بەش قېتىم تۇرۇس گۈمۈرۈلۈپ چۈشۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، كۆمۈر كېنىنى زور زىياندىن ساقلاپ قالدى.

سۈرەتتە: مەمەت مىجىت (سولدا) كۆمۈر قېزىش ماشىنىلىرىنى رېمونت قىلماقتا.

ئابلىز جاپپار فوتوسى

غاندىن بۇيان، «بىر تەرەپتىن، ئىشلەپچىقىرىش ئېلىپ بېرىش، يەنە بىر تەرەپتىن، قۇرۇلۇش قىلىش» ئۇسۇلى قوللىنىلىپ، 19 ئايغا يەتمىگەن

رى قوشۇلما قىممەتكە ئىگە مەخسۇس ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىياللار ئىشلەپچىقىرىلىدۇ. زاۋۇت كېڭەيتىلگەندىن كېيىن، مەھسۇلات تۈرى 120

تېزلىتىدۇ. بۇ ئۆز نۆۋىتىدە رايون ئىقتىسادىي ۋە شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدىكى «يورۇق نۇقتا» بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

قىيىنچىلىقتا قالغان ئوقۇغۇچىلار مېھىر - شەپقەتكە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋارىس تاھىر خەۋەر قىلىدۇ: بۇندىن 11 يىل ئىلگىرى ليۇداۋان كۆمۈر كېنىنىڭ ئىشچىسى ھەسەن ئاكا چۆچۈرىدەك بەش بالىسىنى ئايالى ھۆرنىساخانغا قالدۇرۇپ، بۇ دۇنيادىن مەڭگۈلۈك كەتكەنىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ جاپاكەش ئانا ئىقتىسادىي جەھەتتىن قىينىلىپ، باللىرىنى ئوقۇتۇشقا ئامالسىز قالدى.

بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان قوراللىق ساقچى قىسىم بىڭتۇەن قوماندانلىق باش شتابىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر 9 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ھۆرنىساخان ھەدىنىڭ ئىككى بالىسى ئوقۇۋاتقان ليۇداۋان كۆمۈر كېنى پەرزەنتلەر مەكتىپىگە كېلىپ، ئۇلارنىڭ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەنگە قەدەر بولغان ئوقۇش خىراجىتى ۋە ماتېرىيال پۇللىرىنى ئۈستىگە ئالدى. يەلكىسىدىكى ئېغىر يۈك ئېلىپ تاشلانغاندەك يېنىكلەپ قالغان ھۆرنىساخان ھەدە كوماندىر - جەڭچىلەرگە كۆز ياشلىرى ئارقىلىق چەكسىز مىننەتدارلىقىنى بىلدۈردى.

بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئوقۇش خىراجىتى ۋە ماتېرىيال پۇلىنى تۆلەشكە ئامالسىز قالغان ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 29 پەرزەنتىمۇ كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ شەپقىتىگە ئېرىشتى.

ليۇداۋان كۆمۈر كېنى پەرزەنتلەر مەكتىپىنىڭ مۇدىرى سىراجىدىن راشىدىن مۇنداق دېدى: «بىز بۇ بالىلارنىڭ ئائىلە قىيىنچىلىقى سەۋەبىدىن ئوقۇشىنى داۋاملاشتۇرالماسلىقىدىن ھەقىقەتەن ئەنسىرىگەنىدۇق. ھازىر بولسا بۇ ئوقۇغۇچىلار كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ ياردىمى بىلەن قايتىدىن ئوقۇش پۇرسىتىگە ئېرىشتى. بۇ دەل ئارمىيە بىلەن يەرلىك ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇق مېھرىنىڭ بېلىق بىلەن سۇدەك يېقىن ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. ئىشىنىمەنكى، بۇ بالىلار تىرىشىپ ئۆگىنىپ، ئۆزلىرىگە مېھىر - شەپقەت يەتكۈزگەن كوماندىر - جەڭچىلەرگە ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق جاۋاب قايتۇرىدۇ.»

ليۇداۋان كۆمۈر كېنى پەرزەنتلەر مەكتىپىدە ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىدىن 150 ى بار، ئۇلارنىڭ 60 نەپەرسى بىر قىسىم ئورۇن ۋە مەرىپەتپەرۋەر تىجارەتچىلەرنىڭ ياردىمى بىلەن ئوقۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ.

كوماندىر - جەڭچىلەر ئائىلە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ھەدىيە بۇيۇملارنى تارقىتىپ بەرمەكتە

شىڭ ھېيشىيالى فوتوسى

تەربىيىلەش مەركەزلىرى ئوتتۇرىسىدىكى كەسكىن رىقابەتتە شىنجاڭ «كومۇش توشقان» كەسپىي تەربىيىلەش مەركىزى ئۈچ يىل ئىچىدە 14 مىڭدىن ئارتۇق ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىنى تەربىيىلەپ ۋە ئىشقا ئورۇنلىشىش نىسبىتىنى 100% كە يەتكۈزۈپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن «ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالاندى.

«كومۇش توشقان» ياراتقان مۆجىزە

ئۆز مۇخبىرىمىز ● ئارزۇگۈل سېيىت

«يۇقىرى ساپالىق ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلەش ئۈچۈن، يۇقىرى ساپالىق ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى بولۇشى كېرەك.» بۇ، «كومۇش توشقان» تەربىيىلەش مەركىزىنىڭ شوئارى. شۇڭا بۇ تەربىيىلەش مەركىزى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ بىلىم يېڭىلىشى، ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى ئۈچۈن، تەربىيىلەشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. بۇ مەركەز گۇاڭدۇڭ ئۆلكىلىك ھۈسن تۈزەش، چاچ ياساش مەكتىپى بىلەن ھەمكارلىشىپ، ھەر يىلى ئوقۇتقۇچى تەكلىپ قىلىپ دەرس ئۆتكۈزدى ھەمدە بىر تۈركۈم ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلىنىشكە ئەۋەتتى، 1998 - يىلىدىن بۇيان، ھەر يىلى 100 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەشكە ئىشلەتتى.

بۇ تەربىيىلەش مەركىزى ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ تولۇق ئىشقا ئورۇنلىشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەركەزدىن چىقىرىشتا قاتتىق بولۇش ئۇسۇلىنى قوللاندى. ئەمگەك تارماقلىرى ئۇيۇشتۇرغان كەسپىي قابىلىيەتنى تەكشۈرۈش ئىمتىھانىدا ئوقۇغۇچىلارنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى 95% كە يەتمىسە، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ شۇ ئايلىق مۇكاپات سوممىسىنى تۇتۇپ قالدى. ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسىنى ئاشۇرىدىغان تەدبىرلەر كۈچلۈك ۋە جانلىق بولغاچقا، ھەر تەرەپتىن يېتىشكەن، ئۇنىۋېرساللىققا ئىگە، كەسپىي ئىقتىدارى كۈچلۈك، ئەمەلىي مەشغۇلات قابىلىيىتى يۇقىرى ئوقۇغۇچىلارنى تەربىيىلەشكە ئىمكانىيەت تۇغۇلۇپ، لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى ھەر يىلى 100% كە يەتتى. مەركەزنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتى يۇقىرى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىگىلىگەن تېخنىكىسى ياخشى بولغاچقا، ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرۈشتىن بىر قانچە ئاي ئىلگىرىلا ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ تالاش - تارتىشىدا قالدى. ئىشقا ئورۇنلىشىش جەددىي بولۇۋاتقان شارائىتتا مۇنداق ۋەزىيەتنىڭ شەكىللىنىشى ئادەمنى تولىمۇ خۇشال قىلىدۇ.

ئوقۇتۇشنى بازارغا ماسلاشتۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش يوللىرىنى ھەر ۋاقىت ئېچىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، شىنجاڭ «كومۇش توشقان» تەربىيىلەش مەركىزى ئالدى بىلەن ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مەركەزلىرى بىلەن ئالاقىلىشىش ئارقىلىق، ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە ئىشسىزلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ۋە تەربىيىلىنىش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، ئۇنىڭدىن باشقا، ئەمگەك تارماقلىرى تەمىنلىگەن تەربىيىلەپ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئۇچۇرلىرىغا ئاساسەن، بازارنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرىگە بولغان ئېھتىياجىنى ئىگىلىدى ھەمدە بازار ئېھتىياجىغا تېز ماسلىشالايدىغان، ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر، ئىشسىزلار ئاسان قوبۇل قىلالايدىغان ھەم قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئىگىلەپ بولالايدىغان ھۈسن تۈزەش، چاچ ياساش، فوتو سۈرەت، شەكىل تۈزەش ئوپېراتسىيىسى، بەدەن ئۇۋۇلاش قاتارلىق كەسپلەرنى تەسىس قىلدى.

«كومۇش توشقان» تەربىيىلەش مەركىزى ۋەدىسىدە تۇرۇش ئۈچۈن، مەركەزدىن چىققان ئوقۇغۇچىلار بىلەن خىزمەتكە ئورۇنلاشقاندىن كېيىنمۇ داۋاملىق ئالاقىلىشىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ جەمئىيەتتە ئۆز قابىلىيىتىنى جارى قىلدۇرۇش ئەھۋاللىرىنى داۋاملىق ئىگىلەپ تۇردى. ئۆتكەن يىلى بۇ مەركەزنىڭ مۇدىرى ئۈرۈمچىدىكى 10 دىن ئارتۇق رەسىمخانا ۋە ھۈسن تۈزەش، چاچ ياساش دۇكانلىرىغا بېرىپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ ئوقۇغۇچىلارغا بەرگەن «نەزەرىيە بىلىمى يۇقىرى، ئەمما ئىشلەش ئىقتىدارى بىر قەدەر ئاجىز ئىكەن» دېگەن باھاسىنى ئاڭلاپ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلىغا دەرھال ئۆزگەرتىش كىرگۈزدى. بۇ يىل 1 - ئايدىن باشلاپ مەركەز ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي مەشغۇلات ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەنلىكتىن، 1 - ئايدىن 7 - ئايغا قەدەر تەربىيىلەنگەن 1600 ئوقۇغۇچى مەركەزدىن چىقىپ خىزمەتكە ئورۇنلاشقان ھامانلا كەسپكە كىرىشىپ كەتتى.

شىنجاڭ «كومۇش توشقان» كەسپىي تەربىيىلەش مەركىزى ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە ئىش كۈتۈپ تۇرغان ياشلارنىڭ بېسىمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئوقۇش ھەققىنى 50% كەچۈرۈم قىلىش ياكى ھەقسىز تەربىيىلەشنى بەلگىلىدى. ئۇلارنىڭ بۇ تەدبىرى جەمئىيەتتىكى نۇرغۇنلىغان ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچى ۋە ئىشسىزلارنى مەركەزگە جەلپ قىلدى.

تەربىيىلەش مەركىزىنىڭ مۇدىرىنىڭ ئېيتىشىچە، ھازىر ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ خىزمەت تېپىشى تەس بولۇشتەك ئەھۋالنى كۆزدە تۇتۇپ، بىرىنچىدىن، ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى بىلەن ھەمكارلىشىپ مەكتەپ پۈتتۈرگەن 500 ئوقۇغۇچىنى 2 - خىل كەسىپ بىلەن تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرماقچىكەن؛ ئىككىنچىدىن، ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئۈرۈمچى شەھىرىنى خەلقئارالىق سودا شەھىرى قىلىپ قۇرۇش پىلانىغا ئاساسەن، پەرداز بۇيۇملىرى بازىرىنى قۇرۇش ئارقىلىق، 300 ئادەمنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىسىنى ھەل قىلماقچىكەن؛ ئۈچىنچىدىن، ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى 150 ئاھالىلەر رايونىدا ھۈسن تۈزەش، چاچ ياساش زەنجىرسىمان دۇكىنى ئېچىپ، 300 گە يېقىن ئادەمنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىسىنى ھەل قىلماقچىكەن.

ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك ۋە ئىجتىمائىي كاپالەت نازارىتى تەربىيىلەش باشقارمىسىنىڭ مەسئۇلى مۇنداق دېدى: «كومۇش توشقان» كەسپىي تەربىيىلەش مەركىزى بازار ئېھتىياجىغا قاراپ كەسىپ تەسىس قىلىپ، تەربىيىلەش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، ئوقۇغۇچىلارنى تولۇق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا خەلق باشقۇرۇشىدىكى كارخانىلارنىڭ ئۈلگىسى بولۇپ قالدى.

تۇرپان كۆمۈرچىلىك چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى ئالاھىدە ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلار سەمىگە

يېقىندىن بۇيان كۆپلىگەن ئىختىيارىي مۇخبىرلار تەھرىر بۆلۈمىمىزگە خەت ئەۋەتىپ، پىرىۋوت قەغىزىدىكى ئىسىم فامىلىنىڭ خەنزۇچە يېزىلىشى كىملىكتىكى خەنزۇچە ئىسىم فامىلە بىلەن ئوخشاش بولمىغانلىقتىن قەلەم ھەققى ئېلىشتا نۇرغۇن ئاۋارىچىلىككە يولۇققانلىقىنى ئىنكاس قىلماقتا. ھازىر كومپيۇتېر ئارقىلىق پۇل ئېلىشتا كىملىكتىكى ئىسىم فامىلە بىلەن پىرىۋوت قەغىزىدىكى ئىسىم فامىلىنىڭ ئوخشاش بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ. شۇڭا، بىز ئىختىيارىي مۇخبىرلارنىڭ ماقالە ئەۋەتكەندە ئۆز ئىسىم فامىلىسىنى كىملىكتىكى ئىسىم فامىلە بويىچە توغرا يېزىپ ئەۋەتىشىنى، شۇنىڭ بىلەن بىرگە، ئىشنىڭ ئادرېسىنى خەنزۇچە يېزىلىشى بويىچە توغرا تولۇق يېزىپ ئەۋەتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

— ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

مەسئۇل مۇھەررىر: چىمەنگۈل ئابدۇللا
مۇھەررىر: ئەركىن سابىر

تور ئاپپارات بۆلۈمنى مۇھاپىزەت قىلىش

● رىسالەت ئىسمائىل

تور مۇھاپىزەت خىزمىتىدە دائىم سىستېمىنىڭ دەرىجىسىنى ئاشۇرۇش بىلەن قىسمەن خىزمەت پونكىتلىرىنىڭ سىستېما خىزمىتىنىڭ توسالغۇغا ئۇچراش مەسىلىسىگە دۇچ كېلىمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن سىستېمىنى قوزغاتقۇچى يۇمشاق دىسكا ياساشنى ئۆگىنىۋېلىشىمىز، ئاندىن سىستېما نۇسخىسىنى تەييارلاش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

1) NT تور قوزغاتقۇچى يۇمشاق دىسكىسىنى ياساش

(1) بىر دانە DOS ياكى Windows9x نى ئۆزىچىگە ئالغان سىستېما يۇمشاق دىسكىسىنى ياساشتا قاچىلاش نۇر دىسكىسى (Windows NTServer4.0) نى نۇر دىسكا قوزغاتقۇچقا سېلىپ، «باشلاش» كۇنۇپكىسىنى ئاچىمىز ھەم پروگراما ← تور ئابونت كونتروللىغۇچ ← تور قاچىلاش قوزغاتقۇچ ماگنىت دىسكىسىنى «تاللاپ» بولغاندىن كېيىن، «داۋاملاشتۇرۇش» كۇنۇپكىسىنى بىر قېتىم چېكىمىز.

(2) بۇ ۋاقىتتا «تور ئابونتلىرى ئورتاق بەھرىمەن بولۇش قاچىلاش ھۆججىتى» كۆزنىكى ئېچىلىدۇ، نۇر بەلگىنى NTServer4.0 قاچىلاش نۇر دىسكىسىدىكى celients مۇندەرىجىسىگە توغرىلاش ئارقىلىق، celients بىلەن ئېتىراپ قىلىپ تاللاش تورىدىن بەھرىمەن بولالايمىز - دە، «بەلگىلەش» كۇنۇپكىسىنى بىر قېتىم چېكىمىز.

(3) «نىشانلانغان خىزمەت پونكىت ئورۇنلاشتۇرۇشى» ئېچىلغاندا قوزغاتقۇچتىن (3) 3, 5 : A نى، «تور ئابونتى» دىن « Networkcletnv30 formsdos and Windows » نى، «تور ماسلاشتۇرۇش كارتىسى» دىن ماس تور كارتىسىنىڭ تىپىنى تاللىغاندىن كېيىن، sysyem.ini بىلەن protocol.ini دىن ئىبارەت ئىككى ھۆججەتنى قول بىلەن ئۆزگەرتىپ، sysyem.ini دىكى (Networkdrivers نىڭ ئىچىدىكى) netcardkne2000.dos نى تور كارتىنىڭزدىكى قوزغاتقۇچى پروگراممىنىڭ ئىسمىغا، protocol ini. دىكى (2000 $ ms نىڭ ئىچىدىكى) drivername نى تور كارتىڭىزدىكى قوزغاتقۇچى پروگراممىنىڭ نامىغا ئۆزگەرتىپ قويسىڭىز بولىدۇ.

(4) «تور قوزغاتقۇچ ماگنىت دىسكىسىنى ئورۇنلاشتۇرۇش» كۆزنىكىدىكى «كومپيۇتېر نامى» نى « SERVER » غا، «ئابونت نامى» نى « Administrator » غا ياكى باشقا ئابونتقا، «ئورۇن» نى چىقماقچى بولغان خىزمەت قىلغۇچىنىڭ ئورۇن نامىغا، مەسىلەن، DOMINA : «تور كېلىشىم» دا « Net BEUI » نى تاللاپ، «نىشان يولى» نى A : \ غا توغرىلاپ قويساق بولىدۇ. توغرىلانغاندىن كېيىن، «بەلگىلەش» كۇنۇپكىسىنى چېكىپ قويۇپ، سىستېما يۇمشاق دىسكىسىنى قوزغاتقۇچقا سېلىپ، يەنە «بەلگىلەش» كۇنۇپكىسىنى چەكسەكلا قوزغاتقۇچ دىسكا پۈتىدۇ.

(5) ئاخىرىدا، بۇ يۇمشاق دىسكىدىكى autoex ec.bat ھۆججىتىنىڭ مەزمۇنىنى تۆۋەندىكىدەك ئۆزگەرتىمىز (خىزمەت قىلغۇچىتىكى نۇر قوزغاتقۇچ خىزمەت پونكىتىدىكى Z دىسكىغا قاقلىنىدۇ):

PATHKA:NET:A:\ A:\NET\NETINITIALIZE
A:\NET\NETBEUI A:\NET\NETSTART
NETUSEZ:\\SERVER\C — DRIVE

2) سىستېما نۇسخىسىنى تەييارلاش

سىستېما نۇسخىسىنى تەييارلاشتا Gost يۇمشاق دېتالىنى ئىشلەتكىنىمىز ياخشى. تىزىملىكتىكى « local » تۈرىنى چەكسەك، تارماق تىزىملىكتە ئۈچ تۈر ئېچىلىدۇ، ئۇنىڭدىكى « disk » تۈرى پۈتۈن قاتتىق دىسكىنى كۆچۈرۈشنى، « partition » تۈرى قاتتىق دىسكىدىكى مەلۇم بىر رايوننى كۆچۈرۈشنى بىلدۈرىدۇ، « check » تۈرىنىڭ خىزمىتى بولسا، قاتتىق دىسكا بىلەن تەييارلانغان نۇسخا ھۆججىتىنىڭ ئەسلىگە كېلىش ياكى كېلەلمەسلىكىنى تەكشۈرىدۇ. مەلۇم بىر رايوننى كۆچۈرۈشتە Llocal ← Partiton ← Toimage ← قاتتىق دىسكا ← مەشغۇلات ئېلىپ بېرىلىدىغان رايوننى تاللاپ، كۆپەيتمەكچى بولغان ھۆججەتنىڭ يولى بىلەن ھۆججەت نامى (ھۆججەتنىڭ كېڭەيتىلگەن نامىنىڭ GHO ئىكەنلىكىگە دىققەت قىلىڭ) نى كىرگۈزسەك بولىدۇ. قاتتىق دىسكىنى كۆچۈرۈش مەلۇم رايوننى كۆچۈرۈش بىلەن ئوخشاش بولۇپ، پەقەت تىزىملىكتىكى Local ← Disk ← Toimage ← ... نى تاللاپ قويساقلا بولىدۇ.

3) Win9x خىزمەت پونكىتىنى قاچىلاش

باشقا خىزمەت پونكىتىدىن بىرنى تولۇق قاچىلاپ، بۇ خىزمەت پونكىتىنىڭ قاتتىق دىسكىسىنى Gost ئارقىلىق كۆچۈرۈپ، سۈرەتلىك ھۆججەت ياساپ، ئۇنى خىزمەت قىلغۇچتا ساقلاپ قويىمىز. تور قوزغاتقۇچ يۇمشاق دىسكا بىلەن باشقا خىزمەت پونكىتلىرىنى قوزغىتىپ، خىزمەت قىلغۇچ بىلەن تورلاشتۇرىمىز ھەمدە سۈرەتلىك ھۆججەت بىلەن Gost . exe تور قوزغاتقۇچىنى قاقلاپ قويىمىز، ئاندىن Gost . exe نى ھەرىكەتلەندۈرۈش ئارقىلىق زۆرۈر بولغان كۆچۈرۈش خىزمىتىنى ئىجرا قىلىمىز. ئەگەر خىزمەت پونكىتى قاتتىق دىسكىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى مۇكەممەل ۋە بىردەك بولسا، ئۇ ھالدا سۈرەتلىك ھۆججەتنى كۆپەيتىپ بولۇپ، كومپيۇتېرنى قايتا قوزغاتساقلا خىزمەت پونكىتىنى قاچىلاپ بولغان بولىمىز. ئەگەر خىزمەت پونكىتى قاتتىق دىسكىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بىردەك بولمىسا، «نىشانلانغان قاتتىق دىسكىنىڭ تەپسىلىي ئەھۋالى» دىن رايوننىڭ چوڭ - كىچىكلىكىنى تەڭشىسەك بولىدۇ.

4) ئاسراش ۋە دەرىجىسىنى كۆتۈرۈش

نىشانلانغان قاتتىق دىسكا Gost ئارقىلىق كۆپەيتىلسە، كۆپەيتىلگەن دىسكا ئەسلىدىكى قاتتىق دىسكا بىلەن پۈتۈنلەي ئوخشاش بولىدىغان بولغاچقا، رايونلارغا بۆلۈش، فورماتلاش، سىستېما ۋە ھۆججەتلەرنى بىر قېتىمدىلا ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن قاتتىق دىسكىدىكى سان - سىفىرلارنى سۈرەت ھۆججىتى قىلىپ كۆچۈرۈپ، خىزمەت قىلغۇچتا ساقلاپ قويساق، خالىغان ۋاقىتتا ناھايىتى ئۇنۇملۇك ھالدا باشقا قاتتىق دىسكىدا ياكى ئەسلىدىكى دىسكىدا ئەسلىگە كەلتۈرگىلى بولىدۇ. ئەگەر بىز مەشغۇلات سىستېمىسى بىلەن بىر قىسىم مۇھىم سان - سىفىرلارنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچى بولساق، پۈتۈن قاتتىق دىسكىنى كۆچۈرۈش ھاجەتسىز، پەقەت مەشغۇلات سىستېمىسى قاچىلانغان رايوننىلا كۆچۈرسەك بولىدۇ. سىستېمىنىڭ دەرىجىسىنى كۆچۈرۈشكە توغرا كەلگەندە، ئوخشاشلا بىر خىزمەت پونكىتىنىڭ دەرىجىسىنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، باشقا خىزمەت پونكىتلىرىنىڭ دەرىجىسىنى Gost ئارقىلىق كۆتۈرسەك بولىدۇ.

CPU نىڭ ئۈستىدىكى نومۇرلارنىڭ مەنىسى

● ئىمام ئابلىز

ھەر بىر CPU نىڭ ئۆز ئالدىغا ئايرىم نومۇرى بولىدۇ، بۇ نومۇرلار CPU نىڭ ئىشلەپچىقىرىلىش جەريانىنى ۋە ئۇنىڭ ئىقتىدارىنى ئىپادىلەيدىغان بىردىنبىر بەلگىدىن ئىبارەت. ئەگەر بىز بۇ نومۇرلارنىڭ مەنىسىنى بىلىۋالساق، ئۇ ھالدا CPU نىڭ ئاساسلىق ئىقتىدار كۆرسەتكۈچلىرى، يەنى CPU نىڭ تۈرى، چاستوتىسى، توك بېسىمى، ئىشلەپچىقىرىلغان ئورنى، ۋاقتى، چاستوتىسىنى ئاشۇرۇش ئىقتىدارىنىڭ يۇقىرى تۆۋەنلىكى ۋە بوففېر ساقلىغۇچىنىڭ قانچىلىكلىكى قاتارلىقلارنى تېخىمۇ ئېنىق بىلىۋالالايمىز. تۆۋەندە CPU نىڭ ئۈستىگە يېزىلغان نومۇرلارنىڭ مەنىسىنى قىسقىچە چۈشەندۈرۈپ ئۆتىمىز:

PentiumIII ۋە celeron ئىنتېل (Intel) شىركىتىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بولۇپ، نومۇرلىرى ئاساسەن ئوخشىشىپ كېتىدۇ. شۇڭا celeron نى مىسال قىلىپ چۈشەندۈرىمىز. Celeron تىپلىق CPU لارنىڭ ئۈستىگە ئادەتتە celeron™، ... دىكىچە:

(1) celeron™ . بۇ Intel شىركىتىنىڭ تىزىمغا ئالدۇرغان ماركىسى بولۇپ، بۇ CPU نىڭ celeron تىپىدىكى CPU ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. ئەگەر pentiumIII دەپ يېزىلغان بولسا، بۇ Intel شىركىتىنىڭ pentiumIII تىپىدىكى CPU ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ.

(2) MALAY . بۇ CPU نىڭ مالايسىيادا ئىشلەنگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. ئەگەر COSTARICA دەپ يېزىلغان بولسا، ئۇنىڭ كوستارىكادا ياسالغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

(3) 800 . بۇ CPU نىڭ ئاساسىي چاستوتىسىنى، يەنى celeron تىپىدىكى CPU نىڭ تېزلىكىنى ئىپادىلەيدۇ.

(4) 128 . بۇ CPU نىڭ ئىككىنچى دەرىجىلىك بوففېر ساقلىغۇچىنىڭ سىغىمىنى بىلدۈرىدۇ.

(5) Q116A. بۇنىڭدىكى Q ھەرپى CPU

Word ۋە Excel يۇمشاق دېتالى

● گۈلباھار غاپپار

ئىشخانىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇشتا office ھەل قىلغۇچ ئورۇندا تۇرىدۇ، ئۇ Word، Excel، Powerpoint، Access، Outook ۋە Frontpage قاتارلىق ئالتە قىسىمدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، تۆۋەندە بۇنىڭ ئىچىدىكى Word ۋە Excel دىن ئىبارەت ئىككى يۇمشاق دېتال ھەققىدە قىسقىچە توختىلىپ ئۆتىمىز:

ئاۋۋال تەييارلىغان ھۆججەتنى ئىسىم قويۇپ ساقلايمىز، يەنى تىزىملىك (菜单栏) ستونىدىكى ھۆججەت (文件) تىزىملىكىدىن ساقلاش (保存) بۇيرۇقىنى تاللىساق، بىر دىئالوگ رامكىسى ئېچىلىدۇ. بۇ دىئالوگ رامكىسىدىن ساقلاش ئورنىنى ۋە ئىسمىنى قويۇپ، جەزملەشتۈرۈش (确定) كۇنۇپكىسىنى باسىمىز.

لىنىپ كۆچۈرگىلى، شۇنىڭدەك ئەسەرنىڭ جانلىقلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ھەرخىل قىستۇرما رەسىم ۋە ھەجۇيى رەسىملەرنى كىرگۈزگىلى بولىدۇ. بۇ ئارقىلىق ۋاقىت ۋە ئىقتىسادنى تېجىگىلى، ئەسەرنىڭ كۆركەملىكىنى ئاشۇرغىلى، ئەسەرنىڭ ئەسلى نۇسخىسىغا ئاساسەن، ئۇنى خالىغان ۋاقىتتا خالىغانچە ئۆزگەرتكىلى بولىدۇ.

ئۈچۈن ئالدى بىلەن ئوقۇغۇچىلار نەتىجىسىگە دەرىجە بەلگىلەپ چەك قويۇپ، بۇ چەككە ئاساسەن دەرىجىگە رەڭ بەلگىلەيمىز. مەشغۇلات جەھەتتە، تىزىملىك ستونىدىكى شەكىل تىزىملىكىدىن شەرت ئەندىزىسى (条件格式) نى تاللاپ، ئۇنىڭدىكى شەرتلەرنى خالىغانچە بېرىمىز. شۇنىڭ بىلەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ نەتىجىسى

Word ۋە Excel يۇمشاق دېتالى

● گۈلباھار غاپپار

ئىشخانىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇشتا office ھەل قىلغۇچ ئورۇندا تۇرىدۇ، ئۇ Word، Excel، Powerpoint، Access، Outook ۋە Frontpage قاتارلىق ئالتە قىسىمدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، تۆۋەندە بۇنىڭ ئىچىدىكى Word ۋە Excel دىن ئىبارەت ئىككى يۇمشاق دېتال ھەققىدە قىسقىچە توختىلىپ ئۆتىمىز:

Word ۋە Excel يۇمشاق دېتالى ئىشخانىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش يۇمشاق دېتالى Offce2000 Microsoft نىڭ ئاساسلىق قىسمى بولۇپ، ئىشلە-تىشكە قولايلىق، ئۆگىنىش ئاسان، ئىقتىدارى مول بولۇشتەك ئالاھىدىلىككە ئىگە. بۇ ھازىر دۇنيا بويىچە ئۆگىنىش مودا بولۇۋاتقان يۇمشاق دېتال بولۇپ، كومپيۇتېر ئۆگەنگۈچىلەر ئالدى بىلەن مۇشۇ يۇمشاق دېتاللارنى ئۆگىنىۋاتىدۇ.

Word مەخسۇس يېزىق بىر تەرەپ قىلىش يۇمشاق دېتالى بولغاچقا، كومپيۇتېرنى ئۆگەنمەكچى بولغان ھەر قانداق ئادەم ئالدى بىلەن چوقۇم Word نى ئۆگىنىشى كېرەك. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ مەخسۇس يېزىق بىر تەرەپ قىلىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماستىن، بەلكى يەنە نۇرغۇن ئىقتىدارلارنى ھازىرلىغان. Word نىڭ ئىقتىدار-لىرى ئارقىلىق، ھۆججەتنىڭ قوغدىلىشىغا كاپا-لەتلىك قىلىپ، ھۆججەتنىڭ يوقاپ كېتىشى ۋە ئۇنىڭ باشقىلار تەرىپىدىن ئۆزگەرتىۋېتىلىشتىن ئىبارەت بەزى مەسىلىلەرنى ئۈنۈملۈك بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ. تۆۋەندە مەخپىي نومۇر قويۇپ، ھۆججەت ساقلاش توغرىسىدىكى ئەمەلىي مەش-غۇلاتنى كۆرۈپ ئۆتەيلى:

ئاۋۋال تەييارلىغان ھۆججەتنى ئىسىم قويۇپ ساقلايمىز، يەنى تىزىملىك (菜单栏) ستونىدى-كى ھۆججەت (文件) تىزىملىكىدىن ساقلاش (保存) بۇيرۇقىنى تاللىساق، بىر دىئالوگ رامكىسى ئېچىلىدۇ. بۇ دىئالوگ رامكىسىدىن ساقلاش ئورنىنى ۋە ئىسمىنى قويۇپ، جەزىم-لەشتۈرۈش (确定) كۇنۇپكىسىنى باسىمىز. ئاندىن كۆزنەكنى تاقىماي تۇرۇپ، تىزىملىك (菜单栏) ستونىدىكى قورال (工具) تىزىملە-كىدىن تاللاش (选项) بۇيرۇقىنى چېكىپ، تاللاش دىئالوگ رامكىسىدىن ساقلاش بۇيرۇقىنى تاللىساق، ئېكراندا مەخپىي نومۇرنى كىرگۈزۈش-نى تەلەپ قىلىش كاتەكچىسى ئېچىلىدۇ. ئۇنىڭغا مەخپىي نومۇرنى كىرگۈزۈپ، جەزىملەشتۈرۈش كۇنۇپكىسىنى چەكسەك، كاتەكچە قايتا ئېچى-لىپ، كىرگۈزۈلگەن مەخپىي نومۇرنى قايتا كىرگۈزۈشنى تەلەپ قىلىدۇ، بۇ چاغدا يەنە ئال-دىدا كىرگۈزگەن مەخپىي نومۇرنى قايتا كىرگۈ-زۈپ، جەزىملەشتۈرۈش كۇنۇپكىسىنى چېكىمىز، شۇنىڭ بىلەن مەشغۇلاتىمىز ئاخىرلىشىدۇ.

جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، يې-زىقچىلىق ئىشلىرىدا قەلەمنىڭ ئورنىنى كومپيۇ-تېر ئىگىلىدى، ئالايلى، يېزىقچىلىق بىلەن شۇ-غۇللانغۇچىلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئەسەر يې-زىش ۋە ئەسەر تەھرىرلەشتە كۆرۈلگەن خاتا-لىقلارنى ئۆچۈرگىلى، قىستۇرماقچى بولغان مەز-مۇننى قىستۇرغىلى، تەكرارلىنىدىغان مەزمۇنلار-نى قايتا يازمايلا كۆچۈرۈش ئىقتىدارىدىن پايدى-لىنىپ، كۆچۈرگىلى، شۇنىڭدەك ئەسەرنىڭ جان-لىقلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ھەرخىل قىستۇرما رەسىم ۋە ھەججىي رەسىملەرنى كىرگۈزگىلى بولىدۇ. بۇ ئارقىلىق ۋاقىت ۋە ئىقتىسادنى تېجە-گىلى، ئەسەرنىڭ كۆركەملىكىنى ئاشۇرغىلى، ئەسەرنىڭ ئەسلى نۇسخىسىغا ئاسان، ئۇنى خالىغان ۋاقىتتا خالىغانچە ئۆزگەرتكىلى بولىدۇ. مەسىلەن، ئەسەرنىڭ مەلۇم بىر ئابزاس مەزمۇنە-نى كۆچۈرمەكچى بولساق، ئالدى بىلەن نۇر بەلگىسىنى سۈرۈش ئارقىلىق مەزمۇننى تاللاي-مىز. ئاندىن تىزىملىك ستونىدىكى تەھرىرلەش (编辑) تىزىملىكىدىن كۆچۈرۈش (复制) بۇيرۇقىنى (ياكى مائۇسنىڭ سول كۇنۇپكىسىنى بىر قېتىم چېكىپ، ئېكراندا كۆرۈلگەن تىزىم-لىكتىن كېسىش بۇيرۇقىنى) چېكىپ، ئاندىن نۇر بەلگىسىنى كۆچۈرمەكچى بولغان مەزمۇنغا ئېلىپ كېلىپ، يەنە تەھرىرلەش تىزىملىكىدىن چاپلاش (粘贴) بۇيرۇقىنى چەكسەك (ياكى مائۇسنىڭ سول كۇنۇپكىسىنى بىر قېتىم چې-كىپ، ئېكراندا كۆرۈلگەن تىزىملىكتىن چاپلاش بۇيرۇقىنى چەكسەك)، تاللانغان مەزمۇن كۆ-چۈرۈلىدۇ. ئەگەر مۇشۇ مەزمۇننى ستونغا ئايرى-ماقچى بولساق، تىزىملىك ستونىدىكى ئەندىزە (格式) ستونىدىن نۇر بەلگىسىنى ستون (分栏) بۇيرۇقىغا ئەكىلىپ چەكسەك، ئالدىن ئورۇنلاش-تۇرۇش (预设) دىن خالىغان شەكىلنى تاللاپ، جەزىملەشتۈرۈش كۇنۇپكىسىنى چەكسەك، ئۇ-زىمىز خالىغان شەكىلدىكى ستونغا ئايرىغىلى بو-لىدۇ.

Office2000 Microsoft دىكى Excel جەدۋەل بىر تەرەپ قىلىدىغان سىستېما يۇمشاق دېتالى بو-لۇپ، بۇ ئارقىلىق ستاتىستىكا، بوغالتىرلىق قا-تارلىق ھېساباتقا مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ. ئۇ خىزمەت جەدۋەل-لىنى تەھرىرلەش، خىزمەت جەدۋىلىنىڭ شەك-لىنى ئۆزگەرتىش، فورمۇلا ئىشلەش، فونكسىيە ئىشلىتىش قاتارلىق مۇھىم ئارتۇقچىلىقلارغا ئە-گە. مەسىلەن، ئوقۇتۇشتا ئوقۇغۇچىلارنىڭ نە-تىجە جەدۋىلىنى تۈزمەكچى بولساق، مۇشۇ سىستېما ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرالايمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن ئوقۇغۇچىلار نەتىجىسىگە دەرىجە بەلگىلەپ چەك قويۇپ، بۇ چەككە ئاسا-سەن دەرىجىگە رەڭ بەلگىلەيمىز. مەشغۇلات جەھەتتە، تىزىملىك ستونىدىكى شەكىل تىزى-لىكىدىن شەرت ئەندىزىسى (条件格式) نى تاللاپ، ئۇنىڭدىكى شەرتلەرنى خالىغانچە بېرى-مىز. شۇنىڭ بىلەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ نەتىجىسى-گە ئاساسەن دەرىجىگە ئايرىشتىكى مەشغۇلاتنى قولايلىق بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ.

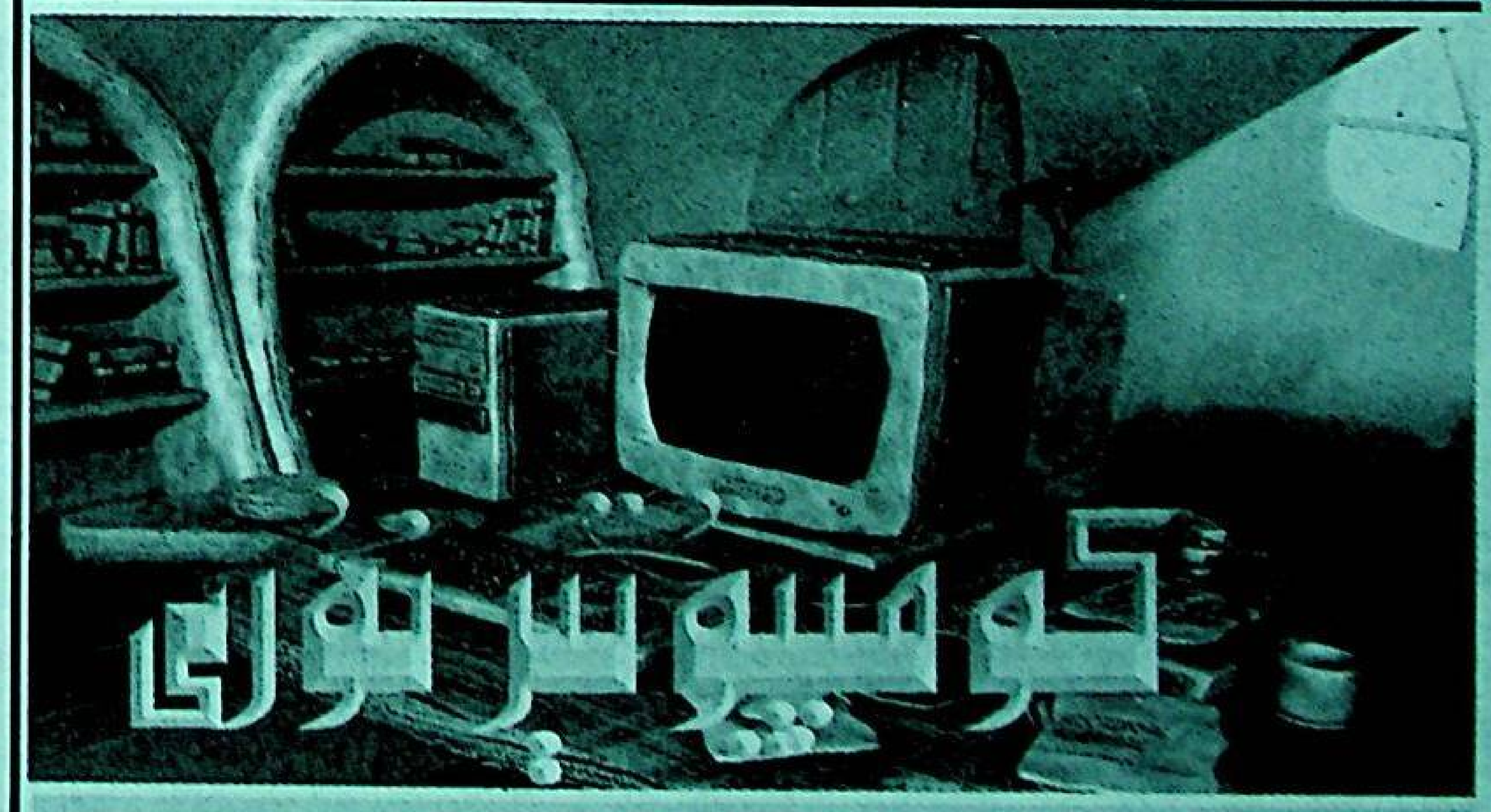

(24-سان)

ئاشۇرۇش ئىقتىدارىنىڭ يۇقىرى تۆۋەنلىكى ۋە بوففېر ساقلىغۇچىنىڭ قانچىلىكلىكى قا-تارلىقلارنى تېخىمۇ ئېنىق بىلىۋالالايمىز. تۆۋەن-دە CPU نىڭ ئۈستىگە يېزىلغان نومۇرلارنىڭ مەنىسىنى قىسقىچە چۈشەندۈرۈپ ئۆتىمىز:

PentiumIII ۋە celeron ئىنتېل (Intel) شىر-كىتىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بولۇپ، نومۇرلىرى ئاساسەن ئوخشىشىپ كېتىدۇ. شۇڭا celeron نى مىسال قىلىپ چۈشەندۈرىمىز. Celeron تىپلىق CPU لارنىڭ ئۈستىگە ئادەتتە celeron™، Q116A. 800\128\100\1.7V, MALAY قاتارلىقلار يېزىلغان بولىدۇ. ئۇلارنىڭ مەنىسى تۆۋەن-

...ئىشلەتكىلى بىلدۈرىدۇ. ئەگەر COSTARICA دەپ يېزىلغان بولسا، ئۇنىڭ كوستارىكادا ياسالغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

(3) 800. بۇ CPU نىڭ ئاساسىي چاس-توتىسىنى، يەنى celeron تىپىدىكى CPU نىڭ تېزلىكىنى ئىپادىلەيدۇ.

(4) 128. بۇ CPU نىڭ ئىككىنچى دەر-جىلىك بوففېر ساقلىغۇچىنىڭ سىغىمىنى بىل-دۈرىدۇ.

(5) Q116A. بۇنىڭدىكى Q ھەرپى CPU نىڭ ئىشلەپچىقىرىلغان ئورنىنى، 116 بولسا ئىشلەپچىقىرىلغان ۋاقتىنى بىلدۈرىدۇ.

13-باب چىقىرىش ئۈسكۈنىسى

چىقىرىش ئۈسكۈنىسى كومپيۇتېر ئىچى-دىكى بارلىق رەقەملەرنى ۋە بىر تەرەپ قىلىنىش نەتىجىسىنى سىرتقا چىقىرىدىغان ئۈسكۈنىدۇر. كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى بىلەن بېسىش ماشىنىسى كومپيۇتېر سىستېمىسىدا داۋاملىق ئىشلىتىلىدىغان سىرتقا چىقىرىش ئۈسكۈنىسىدۇر.

(1) كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى. كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى يەنە نازارەت قىلىش ئۈسكۈنىسى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇنىڭ تېلېۋىزور بىلەن بولغان پەرقى ئاساسلىقى ئۇنىڭدا چاستوتا تاللايدىغان ئېلېكتر زەنجىرى ۋە يۇقىرى چاستوتىلىق ئې-لېكتر زەنجىرى يوق، بۇنىڭدىن سىرت، كۆرسە-تىش ئۈسكۈنىسى تېلېۋىزورغا قارىغاندا تېخىمۇ يۇقىرى پەرقلەندۈرۈش ئۈنۈمىگە ئىگە. شۇڭا، ئۇ تېلېۋىزوردىن قىممەت.

ھازىر تارقىلىۋاتقان كۆرسىتىش ئۈسكۈنە-سى CRT ۋە LCD دەپ ئىككى خىلغا ئايرىلىدۇ. CRT كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى مەنپىي قۇتۇپلۇق نۇر تارقىتىش كۆرسەتكۈچ ئۈسكۈنىسى دەپ ئا-تىلىدۇ. ھازىر ئۈستەل شەكىللىك كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى مودا بولۇپ قالدى. ئۇنىڭ باھاسى ئەرزان بولۇشتەك ئالاھىدىلىككە ئىگە، بىراق ھەجمى ۋە توك سەرپىياتى چوڭراق. LCD كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى سۇيۇق كرىستاللىق كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى ياكى تۈز تاختىلىق كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇنىڭ ھەجمى كىچىك، توك سەرپىياتى تۆۋەن، بىراق قىممەت.

كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسىنىڭ ئاساسلىق تېخنىكا كۆرسەتكۈچى پەرقلەندۈرۈش نىسبە-تى، توچكا ئارىلىقى، ئېكران ئۆلچىمى، سۈرەت-لەش چاستوتىسى ۋە بىخەتەرلىك قائىدىسى قاتارلىقلاردىن ئىبارەت.

ئايرىش چاستوتىسى دېگەنلىك كۆر-سىتىش ئۈسكۈنىسى ئېكراندىكى توغرىسىغا ۋە ئۇزۇنىسىغا كەتكەن كۆرسىتىش نۇر توچكىلىرىنىڭ سانىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسىنىڭ مۇھىم تېخنىكا كۆرسەتكۈچى. بۇرۇن ئۇچرايدىغان كۆر-سەتكۈچلەردە تۆۋەن (CCA)، ئوتتۇرا (ECA)، يۇقىرى (VCA) دىن ئىبارەت ئۈچ خىل چاستوتا بار ئىدى. لېكىن ھازىر تارقالغىنى تېخىمۇ يۇقىرى TVCA، SVCA قا-تارلىق ئۆلچەم.

ئېكران ئۆلچىمى دېگەنلىك، ئېكراننىڭ بۇلۇڭ سىزىقىغا توغرىلىنىشىدىكى ئۇزۇنلۇ-قى، بىرلىكىنى دىيۇيم قىلىش دېگەننى كۆرسىتىدۇ. قىسقىسى، 15 دىيۇيملۇق كۆر-سىتىش ئۈسكۈنىسىنىڭ كۆرسىتىش كۆلىمى 14 دىيۇيملۇق كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسىگە قا-رىغاندا 25% ئەتراپىدا چوڭ بولىدۇ. ئېكران ئۆلچىمىدىن ئېكراندىكى كۆرگىلى بولمايدى-غان دائىرىنى قىسقارتىدىغان چاغدا كۆلەمگە قاراش كېرەك. ئېكران ئۆلچىمى ئوخشاش بولغان كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسىنىڭ كۆرسە-تىش كۆلىمىنىڭ ئوخشاش بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

توچكا ئارىلىقى توچكىلار ئوتتۇرىسى-دىكى ئارىلىقنى كۆرسىتىدۇ. توچكا ئارىلىقى كىچىك بولغانسېرى سۈزۈكلۈك دەرىجىسى شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ. توچكا ئارىلىقىنىڭ ستاندارتى 0.39mm، 0.31mm، 0.28mm، 0.26mm ۋە 0.25mm قاتارلىقلاردىن ئىبارەت، لېكىن ھازىر كۆپرەك ئۇچرايدىغىنى 0.28mm توچكا ئارىلىقلىق كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى.

سۈرەتلەش چاستوتىسى دېگەنلىك، ھەر مىنۇتتا ئورۇنلايدىغان سۈرەتلەش قېتىم سانىنى كۆرسىتىدۇ. سۈرەتلەش چاستوتىسى يۇقىرى بولسا، كىشلەر نۇرنىڭ كۆزنى چاق-نىتىشىنى ھېس قىلمايدۇ. بىز كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسىنى تاللىغاندا، مۇھىمى مەيدان چاستوتىسىغا ئەھمىيەت بېرىشىمىز لازىم. بۇ يىغىلانغان چاستوتا دېيىلىدۇ. ئادەتتە مەيدان چاستوتىسى 85Hz گە يەتسە قانائەت ھاسىل قىلىنىدۇ. لېكىن كۆرسىتىش ئۈسكۈنىسى يۇ-قىرى نىسبەتلىك چاستوتا شارائىتىدا، مەيدان چاستوتىسى مۇناسىپ ھالدا تۆۋەنلەپ كېتىشى مۇمكىن، شۇڭا تاللىغان چاغدا، تاللاش تەلە-پى بويىچە نىسبەتلىك چاستوتا شارائىتىدىكى مەيدان چاستوتىسىنى تاللاش كېرەك.

بۇنىڭدىن سىرت، كۆپ ساندىكى كۆر-سىتىش ئۈسكۈنىسى «ئېنېرگىيە چولپىنى» قائىدىسىگە ئۇيغۇن كېلىدۇ. بۇ قائىدە كۆر-سىتىش ئۈسكۈنىسى تۇرۇپ قېلىش ھالىتىدە تۇرغاندا توك سەرپىياتىنىڭ 30VA دىن ئېشىپ كەتمەسلىكىنى تەلەپ قىلىدۇ ھەمدە ئۇ تۇرۇپ قېلىش ھالىتىگە ئاپتوماتىك كىرىش خۇسۇسىيىتى-گە ئىگە. يۇقىرى دەرىجىلىك كۆرسىتىش ئۈسكۈ-نىسىدە (Display power mahagementsignling) DPMS توك تېجەش قېلىپى بار.

كومپيۇتېر بىلىملىرىدىن ئاساس (13)

شەرت

(ھېكايە)

ئۆمەرجان ھەسەن

بوۋاي قورسىقىنىڭ چىدىغۇسىز ئېچىپ كېتىۋاتقانلىقىنى سەزدى. دېمىسىمۇ، ئۇ ئەتىگەندىن تولۇق بىر نېمە يېمىگەنىدى. ئۇ تونۇردىن يېڭىلا سويۇلغان، شورپىلىرى ئېقىپ تۇرغان سامسا بىلەن قېنىق دەملەنگەن بىر چىنە چاينى كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ، گەز باغلاپ كەتكەن لەۋلىرىنى يالاپ قويدى.

• بوۋاي بىرەر ئاشپۇزۇلغا كىرىپ بىر نەچچە سامسا بىلەن قورسىقىنى ئەستەرلىۋېلىشنى ئويلىدىيۇ، يەنە تورۇپلا بۇ خىيالىدىنمۇ يېنىپ قالدى ـ دە، ئۆشنىسىدىكى كونىراپ، كىرلىشىپ ئەسلى رەڭگىنى يوقاتقان خۇرجۇنىنىڭ ئالدى بېشىدىن پۇچۇق نانني چىقىرىپ كومۇرلىتىپ چايناشقا باشلىدى.

بۇ بوۋاينىڭ بۇ شەھەرگە ئىككىنچى قېتىم كېلىشى ئىدى. بۇندىن 10 يىل ئىلگىرى ئۇ رەھمەتلىك ئايالىنىڭ كېسىلىنى داۋالىتىش ئۈچۈن بىر قېتىم كەلگەنىدى. ئۇ چاغلاردا بۇ شەھەردە ئادەملەرمۇ، ماشىنىلارمۇ ھازىرقىدەك كۆپ ئەمەس ئىدى. بىنالارمۇ ھازىرقىدەك ئېگىز ئەمەس ئىدى. شۇ تاپتا بوۋايغا بۇ شەھەردىكى ھەممىلا نەرسە ئۆزگىرىپ كېتىۋاتقاندەك تۇيۇلۇۋاتاتتى.

بوۋاي نان چاينىغاچ قەدەملىرىنى تەستە يۆتكەپ كېتىۋاتاتتى. تومۇزنىڭ دىمىق ھاۋاسى بوۋايغا ئارام بەرمەيتتى. ئۇ كىرلىشىپ قارىداپ كەتكەن شاپاق بۆكى بىلەن ئۆزىنى توختىماي يەلپۈيتتى. ئۇزۇن يەكتىكى تەردىن بەدەنلىرىگە چاپلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ تۇرۇپلا مەھەللىسىدىكى ئۆستەڭ بويىغا جايلاشقان ئۆيىنى ئەسلەپ قالدى. ئۆتمە تۆشۈكلىرىنى قۇشقاچلار ماكان تۇتقان، ئۆرۈلۈپ چۈشەي دەپ قالغان كېسەك تاملىق ئۆيى بولغىنىدا، قاپاق نوگىيى بىلەن مۇزدەك سۇدىن قانغۇچە ئىچىپ سۇنايلىنىپ يېتىپ تازا ئارام ئېلىۋالاتتى.

بوۋاي يول بويىدىكى چىملىقنى سۇغىرىدىغان تۇرۇبىدىن ئېتىلىپ چىقىۋاتقان مۇزدەك سۇدىن ئوچۇملاپ ئىچتى ۋە دەرەخ سايىسىدە داق يەردىلا لاسسىدە ئولتۇرۇپ قالدى، ئۇنىڭغا ھاردۇق يەتكەنىدى.

بوۋاي تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋېدىغان تىكەندەك يالغۇز قىزىنىڭ سەنئەت مەكتەپتە ئوقۇش ئارزۇسىنى دەپ مەكتەپ مۇدىرى بىلەن كۆرۈشۈپ بېقىش، قىزىنىڭ گېپى بويىچە «ئاز ـ تولا ئىش توغرىلاش» نى دەپلا بۇ شەھەرگە كەلگەنىدى. بوۋاينى ھەممىدىن بەك جىلە قىلغىنى ئۇ شۇنچە كۆپ ئادەمگە سالام قىلسىمۇ، ئۇنىڭ سالىمىنى ئىلىك ئالىدىغان ئادەملەرنىڭ بەكلا ئاز بولغىنى ئىدى.

يەنىلا بىر ئۆستەڭنىڭ سۈيىنى ئىچىپ چوڭ بولغانلار ئەسقاتىدىكەنغۇ مۇشۇنداق چاغدا. ئۇ شەھەرگە كېلىشتىن بۇرۇن كەنت مۇدىرىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، مۇدىرنىڭ شەھەردە خىزمەت قىلىدىغان ئوغلىنىڭ تېلېفون نومۇرىنى يازدۇرۇۋالغانىدى. شەھەرگە كېلىپلا ئەتىسى تېلېفون بوتكىسىدىكى چوكانغا دەپ ئۇنىڭغا تېلېفون بەرگۈزىۋېدى، ئابلا ئىسىملىك يىگىت ھايال ئۆتمەيلا تاكسىغا ئولتۇرۇپ يېتىپ كەلدى. ئابلا ئۇنى بىر كىچىكرەك ئاشخانىغا باشلىدى. تاماق ئارىلىقىدا بوۋاي ئۇنىڭغا كېلىش مەقسىتىنى ئېنىق چۈشەندۈردى.

ــ تېخى مۇدىرنىڭ قولىقىنى يۇمشىتىش ئۈچۈن، بىر كىيىملىك سارجا ئالغاچ كەلدىم دېگىنە، ــ دېدى بوۋاي خۇرجۇننى ئىما قىلىپ تۇرۇپ.

ــ مەتنىياز ئاكا، ھازىر ئۇنداق چىلىك نەرسىلەرگە مۇشۇك ئاپتاپقا چىقمايدۇ جۇمۇ، ــ دېدى ئابلا كۈلۈپ تۇرۇپ، ــ ھازىر ھەممىلا نەرسىنىڭ شەرتى يۇقىرىلاپ كەتتى.

ــ شەرتى؟ قانداق شەرت ئۇكام؟

ــ قانداق شەرت بولاتتى، ئاكا، قىزلىرىنى سەنئەت مەكتەپىدە ئوقۇتىمەن دېدىكەنلا، جەزمەن مەكتەپ بەلگىلەپ بەرگەن دۇكاندىن ئون نەچچە مىڭ يۈەن خەجلەپ بىر ئېلېكتىرونلۇق رويال ئالىدىلا. شۇ شەرتنى ئورۇندىسىلا قىزلىرى كەسپىي ئىمتىھاندىن ئۆتەلمەي قالغان تەقدىردىمۇ مەكتەپ دەرۋازىسىدىن بىمالال كىرىپ كېتەلەيدۇ. ئەگەر شەرت ئورۇندالمىسا، كەسپىتە ھەر قانچە ياخشى بولغان تەقدىردىمۇ يەنىلا بىكار. ئەڭ يامىنى، شەرت تېخى بۇنىڭلىق بىلەن تۈگىمەيدۇ. بۇ تېخى باشلىنىشى. كېيىنچە ھەر خىل چالغۇ ئەسۋابلاردىن تارتىپ ئۇسسۇل كىيىمگىچە ھەممىنى بەلگىلەنگەن دۇكاندىن بىر ـ بىرلەپ ئالىدىغان گەپ.

ــ نېمىدەپ باشقا دۇكانلاردىن ئېلىشقا بولمايدۇ؟ راۋاب، دۇتار، داپ ... دېگەنلەرنى مەھەللىمىزدىكى ھاشىم ئۇستىمۇ ياسىيالايدىغۇ؟

ــ ھەي ئاكا، سىلى چۈشەنمەيلا، ئۇ چالغۇ ئەسۋابلار دۇكىنى مەكتەپنىڭ دېيىلگىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە مەكتەپ مۇدىرىنىڭ خۇسۇسىي دۇكىنى دېسىلە. يىلدا يۈز مىڭلاپ پايدا يارىتىدۇ، پايدا.

ــ ئۇنداقتا، ئۇكام ئابلا، سىڭچە، قىزىم مەكتەپنى پۈتتۈرگىچە زادى قانچىلىك پۇل كېتەر؟

ــ ئوقۇش پۇلىغۇ تايىنلىقلا. ھەممىدىن يامىنى شۇ شەرت. شەرتنى ئورۇنلىماي مەكتەپ دەرۋازىسىدىن كىرگىلى بولمايدۇ، شەرتنى قوبۇل قىلماي دەرۋازىدىن چىققىلىمۇ بولمايدۇ دېسىلە. شۇنداق بولغاندا، كەم بولغاندا 30 مىڭ، بولمىسا 40 ـ 50 مىڭ كوينىڭ بېشىغا سۇ قۇيىلا شۇ.

بۇ گەپنى ئاڭلاپ بوۋاي لاسسىدە بولۇپ قالدى. بوۋاينىڭ شۈكلەپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئابلا:

ــ باشقىچىرەك بىرەر مەكتەپنىڭ ئامالىنى قىلامدۇق ـ يە؟ ــ دەپ سورىدى.

ــ ياقەي ئۇكام، بۇ قىزىمنىڭ ئۇزۇن يىللىق ئارزۇسى ئىدى، ئانىسى رەھمەتلىك جان ئۈزۈش ئالدىدا ئاشۇ تىكەندەك يالغۇز قىزىمنى جان كەتسىمۇ مۇرادىغا يەتكۈزگەيلا، دەپ ۋەسىيەت قالدۇرغان...

بوۋاينىڭ گېلىغا ئاچچىق بىر نەرسە كەپلىشىپ قالغاندەك بولۇپ، كۆزىگە مۆللىدە ياش ئالدى.

ئۇلار ئاشخانىدىن چىققاندىن كېيىن بوۋاي خۇرجۇندىن ھېلىقى بىر كىيىملىك سارجىنى چىقىرىپ ئابلانىڭ قولىغا تۇتقۇزدى ـ دە:

ــ ئۇكام، نېمىلا دېگەن بىلەن سەن بىزنىڭ ئالدىمىزدا چوڭ بولغان. ئاتاڭ بىلەن بىر بىرگە ئويناپ چوڭ بولغان. شۇڭا سەنمۇ ئۆز بالامدەكلا. ئۆيلۈك ـ ئوچاقلىق بولۇۋاپسەن. بۇ مېنىڭ كۆڭلۈم بولۇپ قالسۇن، ــ دېدى.

ئابلا زىنھار ئالغىلى ئۇنىمىدى. بوۋايمۇ بوش كەلمىدى. ئابلا ئاخىر بوۋاينىڭ قولىنى قايتۇرۇشقا ئامالسىز قالدى.

ــ ئۇكام ئابلا، خاپا بولمىساڭ، ماڭا ئىسمىڭنى، ئىدارەڭنىڭ نامىنى خەنزۇچە يېزىپ، تېلېفون نومۇرۇڭ بىلەن قوشۇپ بېرىۋەتكىنە. بەلكىم ساڭا تېلېفون قىلغۇزارمەن. شۇ چاغدا ھەر قانچە زۆرۈر ئىشىڭ بولسىمۇ، تېلېفون قىلغان جايغا دىككىدە بىر كېلەرسەن. مەن ئەمدى 30 مىڭ كوينىڭ كويىغا چۈشمىسەم بولمىدى. قىزىم مەكتەپكە كىرىپ قالسا، ئۇنىڭ كېيىنكى ئىشلىرىدىن ئۇبدانراق خەۋەر ئېلىپ قويارسەن، ئۇكام. رەھمەتلىك قاسىمجان بالام بىلەن تەگتۇش ئىدىڭلار، بىرگە ئويناپ ئۆستىڭلار، ئاشۇ رەھمەتلىكنىڭ بولسىمۇ روھى كۆرەر.

مەكتەپتىكى ئىش دەل ئابلانىڭ دېگىنىدەك بولدى. كۆزەينەك تاقىۋالغان بىر ئوقۇتقۇچى شەرتنى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويغاندىن كېيىن، دۇكاننىڭ ئادرېسىنى قەغەزگە سىزىپ كۆرسىتىپ قويدى.

بوۋاي مىڭ بىر تەستە دۇكاننى تاپتى.

ــ قىزىم «بۇلبۇل» مىيارلىق ھېلىقى چالىدىغان سازنىڭ باھاسى قانچە پۇل؟ ــ دەپ سورىدى، ئەينەككە قاراپ ھەدەپ پەرداز قىلىۋاتقان مودا قىز بوۋايغا مۇنداقلا قاراپ قويۇپ:

ــ 11 مىڭ 400 يۈەن ــ دېدى پەرۋاسىزلا.

بوۋاي دۇكاندىن سالپىيىپ قايتىپ چىقتى. ئۇنىڭدا بۇنچە كۆپ پۇل نېمىش قىلسۇن؟! تاپقان ـ تەرگىنىنىڭ ھەممىسىنى رەھمەتلىك ئايالىنى داۋالىتىمەن دەپ تۈگەتتى. ئۇنى ئاز دېگەندەك ئوغلى قاسىم كېزىك كېسىلى بىلەن ئاغرىپ ئۇمۇ بوۋاينى داغدا قويۇپ كېتىپ قالدى. شۇنىڭ بىلەن بوۋاي ئۆمرىنىڭ ئاخىرىدا خۇدا بەرگەن يالغۇز قىزى ئامانىسا بىلەنلا قالدى. ئارقا ـ ئارقىدىن كەلگەن دەرد ـ ئەلەملەر بوۋاينى تېزلا ھالسىرىتىپ قويدى. بىر چاغلاردا قولى ئىشتىن بوشىمايدىغان ئىشچان بوۋاي نېمىشقىدۇر بۇرۇنقىدەك كۈچىنىپ ئىشلىيەلمەس بولۇپ قالدى. بەزىدە تۇرغان يېرىدە سائەت ـ سائەتلەپ تۇرۇپ كېتەتتى، نېمە قىلارىنى بىلەلمەي تەمتىرەپ قالاتتى. ئېتىز ئىشلىرىدىن قالغان بوۋاي بىر چاغلاردا ئۆزىدىن ئاش تىلەپ يەيدىغان بىر كەلگۈندىگە يالىنىپ پادا بېقىپ تىرىكچىلىك قىلىشقا مەجبۇر بولدى.

بوۋاينىڭ بۇ دۇنيادىكى بىردىنبىر كۆڭۈل خۇشلۇقى قىزى ئامانىسا ئىدى. ئۇ ئامانىسانى يېمىگەننى يېگۈزۈپ، كىيمىگەننى كىيگۈزۈپ پەپىلەپ چوڭ قىلدى. يېزا مەركىزىدىكى ياتاقلىق ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇتتى. مانا ئەمدىلىكتە ئۇ سەنئەت مەكتەپىگە ئوقۇشقا كىرىش ئالدىدا تۇرىدۇ. ئەمما شۇ شەرت...

بوۋاي تۇرۇپلا ئۆيىگە قايتىش نىيىتىدىن يېنىپ قالدى. «شۇ تاپتا قىزىم يولۇمغا قاراپ تۇرىدىغاندۇ، مەندىن خۇشخەۋەر كۈتۈۋاتىدىغاندۇ، بارسام ئۇنىڭغا نېمىمۇ دەرمەن؟ راست گەپنى قىلسام، ئۇ چوقۇم يىغلايدۇ، زارلايدۇ. ئاشۇ تىكەندەك يالغۇز قىزىمنىڭ يىغىسىنى ئاڭلاش، ئازابلانغانلىقىنى كۆرۈش مەن ئۈچۈن ئۆلۈمدىن ئارتۇقتۇ ئاخىر. ئۆي بىساتىمنى، مال ـ چارۋىلىرىمنى يىغىپ ساتسامىمۇ بەربىر شەرتكە چىشلەشمەيدىكەن.»

بوۋاينىڭ ياشاڭغىراپ تۇرغان كۆزلىرىدىن تامغان ئاچچىق ياش ئۇنىڭ قورۇق باسقان، جۇدەڭگۈ يۈزىدىن ساقىپ چۈشتى.

بارغانسېرى كەچ كىرىپ كېتىۋاتاتتى. كوچىدا ئادەممۇ ئازىيىشقا باشلىغانىدى. بوۋاي بۇ يەردە تولىمۇ ئۇزاق ئولتۇرۇپ كەتكەنلىكىنى ھېس قىلىپ ئاران ئورنىدىن تۇردى. بىراق ئۇ نەگە باردۇ؟

بوۋاي تۆش يانچۇقىدىن ئابلا يېزىپ بەرگەن تېلېفون نومۇرىنى چىقىرىپ بىر ھازا قاراپ تۇرۇۋەتكەندىن كېيىن:

ــ رەھمەتلىك رېھىم ھارۋىكەشتەك قىلاي، شۇنداق قىلسام قىزىم ئارزۇسىغا يېتەلەيدۇ ــ دېدى ئۆز ـ ئۆزىگە.

بوۋاي يولدىن مۆكىدەك ئۆتۈشۈپ تۇرغان ماشىنىلار ئېقىمىغا بىر ھازا قاراپ تۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، بىر ماشىنىنىڭ ئالدىغا ئۆزىنى ئاتتى، شوپۇر ماشىنىنى تورمۇزلاشقىمۇ ئۈلگۈرەلمىدى.

ھايال ئۆتمەي كىشىلەر ۋەقە يۈز بەرگەن جايغا گۇررىدە ئولاشتى. ئۇلار خىلمۇ خىل پەرەزلەرنى قىلىشاتتى. كىمدۇر بىرسى قانغا مىلىنىپ ياتقان بوۋاينىڭ قولىدىكى تېلېفون نومۇرى يېزىلغان قەغەزنى قولىغا ئېلىپ، سىنچىلاپ قارىۋەتكەندىن كېيىن تېلېفون بوتكىسى تەرەپكە ماڭدى.

بۇندىن ئۈچ يىل ئىلگىرى بوۋاينىڭ مەھەللىسىدىكى رېھىم ھارۋىكەش شەھەرگە كىرگەندە قاتناش ھادىسىسىگە يولۇقۇپ قازا قىلىپ، ئوغۇللىرى 30 مىڭ يۈەن تۆلەمگە ئېرىشكەنىدى.

ماھارەت

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

سېنىڭ كۆزلىرىڭ

(نەسر)

نۇرمۇھەممەت ياسىن ئۆركىشى

كۆزلىرىڭ سۆيسۈزۈك تۇيغۇلىرىم ئارىسىدىن داۋالغۇپ ئۆتتى. مەن ئۇنىڭدىكى پايانسىز بوشلۇقنىڭ قەلبىمدىكى جىمجىت ناخشىلارنى داۋالغۇتىۋەتكەنلىكىنى ھېس قىلدىم. ئاھ، بۇ كۆزلەر! مېنىڭ ھاياتىم ۋە بارلىقىمنى ئۆز تىلسىمى ئىچىگە غەرق قىلىۋەتكەنىدى.

قاپقارا كېچە كۆزلىرىڭنىڭ چوڭقۇرلۇقىغا سىڭىپ كەتكەنىدى. بىر قارا چېكىت، بىر چەكسىز ئاسمان، بىر خىلۋەت بوشلۇق، ئاھ، ئۈزەرمەن ئاشۇ بوشلۇقلار ئارا، چىرمىشارمەن چاچلىرىڭنىڭ دولقۇنلىرىغا... كۆزلىرىڭ ئاشۇ چاچلار ۋە ئاشۇ تۇيغۇلار ئارىسىدىن چاقنىماقتا.

كۆزلەر، ئاشۇ ئازاب سېنى ماڭا تونۇتتى. مەن ساڭا تەلپۈندۈم، ئەركەم. ئالدىنقى قېتىم ئېيتالمىغان سۆزلىرىمنىڭ قەلبىمدە نۇرغۇن ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم. مەن شاماللارغا ئايلىنىپ قولىقىڭغا مۇھەببەت ناخشىلىرىنى ئېيتماقچى، سېنىڭ قەلبىڭگە قولۇمنى ئۇزىتىپ ئاللىبۇرۇن ئۇخلاپ ياتقان تۇيغۇلارنى ئويغاتماقچى، چۈشلىرىڭ ئارىسىغا ئېقىپ كىرىپ، ئۆز مەنزىلىرىم ئارىسىدىكى سۈرىتىمنى سىزماقچى ئىدىم.

قانچە يىللار ئۆتكەندۇ؟ سەن يەنىلا ئاشۇ جايدا، ئاشۇ قىياپىتىڭ بىلەن تۇيۇقسىز پەيدا بولۇپ قالدىڭ، سېنى بىر يەردە كۆرگەندەكلا

تاكتىكا

(ھېكايە)

جۇەن جى

دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئاياغ زاۋۇتى ۋەيران بولدى. گاۋ ۋە ئۇنىڭ ئايالى تەڭلا ئىش ئورنىدىن قالدى. ئۇلار ئۆيىدە بىر ـ بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرۇپ بىر نەچچە كۈن ئۆھ تارتىشتى. ئويان ئويلاپ ـ بۇيان ئويلاپ، ئاخىر كوچىغا چىقىپ ئاياغ مايلىماقچى بولدى. بۇ دەسمايە ئاز كېتىدىغان، تەربىيلەنمە...

... پۇلىغا سېتىۋالغان، داڭلىق ماركا! ــ دېدى كېرىلىپ.

ئايالىنىڭ ئالدىدىكى بىر قولىدا يانفون...

... چىقىپ تۇرۇپتۇ، ــ دېدى.

تاقىر باش يىگىت دىمىقىنى قېقىپ قويۇپ، يانچۇقىدىن بىر باغلام پۇلنى چىقىرىپ، ئارىسىدىن 100 يۈەنلىكتىن بىرنى سۇغۇرۇۋالدى. گاۋ بۇنى كۆرۈپ:

ــ مەندە سىزگە قايتۇرغىدەك پۇل يوق، ــ دېدى تەمتىرەپ. تاقىرباش يىگىت ئورنىدىن لىككىدە تۇرۇپ:

دىن كېيىن، دۇكاننىڭ ئادرېسىنى قەغەزگە سىزىپ كۆرسىتىپ قويدى.

بوۋاي مىڭ بىر تەستە دۇكاننى تاپتى.

— قىزىم، «بۇلبۇل» ماركىلىق ھېلىقى چالىدىغان سازنىڭ

تاپتا قىزىم يولۇمغا قاراپ تۇرىدىغاندۇ، مەندىن خۇشخەۋەر كۈتۈۋاتىدىغاندۇ، بارسام ئۇنىڭغا نېمىمۇ دەرمەن؟ راست گەپنى قىلسام، ئۇ چوقۇم يىغلايدۇ، زارلايدۇ. ئاشۇ تىكەندەك يالغۇز قىزىمنىڭ يىغىسىنى ئاڭلاش،

بوۋاي تۆش يانچۇقىدىن ئابلا يېزىپ بەرگەن تېلېفون نومۇرنى چىقىرىپ بىر ھازا قاراپ تۇرۇۋەتكەندىن كېيىن:

— رەھمەتلىك رېھىم ھارۋىكەشتەك قىلاي، شۇنداق قىلسام قىزىم ئارزۇسىغا يېتەلەيدۇ — دې-

تەرەپكە ماڭدى.

بۇندىن ئۈچ يىل ئىلگىرى بوۋاينىڭ مەھەللىسىدىكى رېھىم ھارۋىكەش شەھەرگە كىرگەندە قاتناش ھادىسىسىگە يولۇقۇپ قازا قىلىپ، ئوغۇللىرى 30 مىڭ يۈەن تۆلەمگە ئېرىشكەنىدى.

سېنىڭ كۆزلىرىڭ

(نەسىر)

نۇرمۇھەممەت ياسىن ئۆركىشى

كۆزلىرىڭ سۈپسۈزۈك تۇيغۇلىرىم ئارىسىدىن داۋالغۇپ ئۆتتى. مەن ئۇنىڭدىكى پايانسىز بوشلۇقنىڭ قەلبىمدىكى جىمجىت ناخشىلارنى داۋالغۇتىۋەتكەنلىكىنى ھېس قىلدىم. ئاھ، بۇ كۆزلەر! مېنىڭ ھاياتىم ۋە بارلىقىمنى ئۆز شولىسى ئىچىگە غەرق قىلىۋەتكەنىدى.

قاپقارا كېچە كۆزلىرىڭنىڭ چوڭقۇرلۇقىغا سىڭىپ كەتكەنىدى. بىر قارا چېكىت، بىر چەكسىز ئاسمان، بىر خىلۋەت بوشلۇق، ئاھ، ئۇزەرمەن ئاشۇ بوشلۇقلار ئارا، چىرمىشارمەن چاچلىرىڭنىڭ دولقۇنلىرىغا... كۆزلىرىڭ ئاشۇ چاچلار ۋە ئاشۇ تۇيغۇلار ئارىسىدىن چاقنىماقتا.

كۆزلىرىڭنى ئېلىپ قاچتىڭ، شېرىن تۇيغۇلار بىردىنلا غايىپ مەنزىرىلەرگە ئايلىنىپ قالدى.

كۆزلىرىڭ گويا چۈش لەيلىگەن ئېسىل ساھىل. مەن ئۇندا بىردىنلا بۇقۇلداپ يىغلاپ سالغىنىمنى بىلمەن. ئاشۇ ئۇزۇن ساھىل مېنىڭ بارلىق سېغىنىشلىرىمدىن قۇرۇلغان بىر يارقىن دۇنيا ئىدى. يات كېچىلەر مېنى قىينىماقتا. ئەي، كۆزلەر! مېنى ئۆز ئىختىيارىمغا قويۇپ بەرسەڭچۇ.

سەن خۇددى ئەپسىز خىيال ياكى ئاۋازسىز ناخشىدەك تۇيغۇلىرىم ئارىسىدىن سىرغىپ ئۆتىسەن. سېنى تۇتماقچى بولغان تۇيغۇلىرىم قۇپقۇرۇق قوللىرىنى سوزۇپ قالىدۇ. سىرغىيسەن، سىرغىيسەن بىر لېرىك چۈش ئىچىدە. سېنى تۇتماقچىمەن. بىراق، رېئاللىق مەن ئۈچۈن بوسۇپ ئۆتكىلى بولمايدىغان پاسىل تام.

مەن سېنىڭ كۆزلىرىڭگە ئاشىق. ئەجبا، سەن بۇنى ھېس قىلمىدىڭمۇ؟ سەن خۇددى غايەت زور ئوت شارىدەك ماڭا «لەپپىدە» تىكىلدىڭ. مەن بىر بوشلۇق ئىچىگە غۇلاپ كەتكەندەك بولدۇم. شۇ چاغدا چىرايىڭنى كۆرگەندەك قىلغانىدىم. بىراق ئۇنى ھازىر ھەر قانچە قىلىپمۇ ئەسلىيەلمىدىم. خاتىرىلىرىم بىر - بىرلەپ ئۆچۈپ قالغانىدى.

ئېسىمگە كەلسەم، سەن خۇددى بىر پارچە چۈش بوشلۇقىدەك غايىپ بولۇپسەن. كېچە بېغىدىكى سانسىز يۇلتۇزلار ماڭا تىكىلىپ تۇرۇپتۇ. مەن زادى قايسىسىنىڭ سېنىڭ كۆزلىرىڭگە ئوخشايدىغانلىقىنى بىلمىدىم. ئۇنىڭ ئارىسىدا سېنىڭ كۆزلىرىڭ يوق ئىدى. ئىختىيارسىز ئەلەملىك خۇرسىندىم. سەن زادى قايسى تەرەپكە كەتكەن بولغىيتتىڭ؟ كۆزلىرىمدىن سىرغىۋاتقان بىر تامچە ياش مېنى ئۈنسىز بەزلەشكە باشلىدى، مەن ئەلەملىك كۈلۈپ قويدۇم.

يەنە بىر چۈش، يەنە بىر مەنزىرە.

قانچە كۈنلەر ئۆتكەندۇ ئەركەم! سېنى يەنە ئۇچراشتۇردۇم. ئاشۇ كۆزلەر، ئاشۇ ئازاب سېنى ماڭا تونۇتتى. مەن ساڭا تەلپۈندۈم، ئەركەم. ئالدىنقى قېتىم ئېيتالمىغان سۆزلىرىمنىڭ قەلبىمدە نۇرغۇن ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم. مەن شاماللارغا ئايلىنىپ قولىقىڭغا مۇھەببەت ناخشىلىرىنى ئېيتماقچى، سېنىڭ قەلبىڭگە قولۇمنى ئۇزىتىپ ئاللىبۇرۇن ئۇخلاپ ياتقان تۇيغۇلارنى ئويغاتماقچى، چۈشلىرىڭ ئارىسىغا ئېقىپ كىرىپ، ئۆز مەنزىرىلىرىم ئارىسىدىكى سۈرىتىمنى سىزماقچى ئىدىم.

قانچە يىللار ئۆتكەندۇ؟ سەن يەنىلا ئاشۇ جايدا، ئاشۇ قىياپىتىڭ بىلەن تۇيۇقسىز پەيدا بولۇپ قالدىڭ، سېنى بىر يەردە كۆرگەندەكلا ھېس قىلدىم. قەيەردە كۆرگەن بولغىيتتىم؟ تۇيغۇلىرىمنى بىر - بىرلەپ ئاختۇرۇپ چىقتىم. ئاھ، ئەركەم، سېنى دەل مۇشۇ جايدا كۆرگەنىكەنمەن، كۆزلەر يەنىلا بۇرۇنقى پېتىچە ئىدى. بۇ كۆزلەر مەڭگۈ ئۆزگەرمەيدىغاندەك قىلاتتى.

سەن تاسادىپىي پۇرسەتلەردە پەيدا بولۇپ قالاتتىڭ - دە، يەنە تاسادىپىي پۇرسەتلەردە غايىپ بولاتتىڭ. سېنى تۇتۇپ قېلىشقا شۇنچە تىرىشاتتىم ۋە شۇنچە ئاسانلا قولدىن بېرىپ قوياتتىم. سەن ئەكىلسىز تەسۋىر. سەن مەۋجۇدىيەت ئىدىڭ. سېنى مەڭگۈ تۇتۇپ قېلىش مۇمكىن ئەمەس ئىدى.

سېنى چۈش ئىچىدە ئىزدەپ، چۈش ئىچىدە يوقىتاتتىم. سەن سانسىز قۇم دانىچىلىرىدىن قۇرۇلغان ئازابلىق ئوردا ئىدىڭ. سەن شۇنچە ئاسان خاراب بولاتتىڭ ۋە يەنە يېڭى- يېڭى قىياپەتلەر بىلەن پەيدا بولاتتىڭ.

سېنى دەپ، ئاشۇ كۆزلىرىڭنى دەپ ... ...

كۆزلىرىڭ مېنى ۋەيران قىلدى. بىلەمسەن، مەن ساڭا ئۇزۇندىن بېرى ئاشىق ئىدىم. سەن ماڭا ھەيرانلىق ئىچىدە تىكىلدىڭ.

سەن يوقۇرگەندەك ئۇدۇل دەرۋازا ئىچىگە كىرىپ كەتتىڭ. مەن ھاڭۋاققىنىمچە ساڭا قاراپ قالدىم. ئەجبا، شۇنچە ئۇزۇندىن بېرى كۈتكىنىم مۇشۇمىدى!

سەن دەرۋازا ئىچىدىن چىقىپ كەتتىڭ. كۆزلىرىڭنى كۆرەي دەپمۇ كۆرەلمىدىم. كۆز ئالدىمدا، ياق، ناھايىتى يىراقتا ئوغلۇڭنى يېتىلەپ كېتىۋاتاتتىڭ. قايرىلاي دەپ قايرىلالمىدىڭ، چاقىراي دەپ چاقىرالمىدىم. مەغلۇبىيەت، مەغلۇبىيەت مېنىڭ ئۆمرۈمدە، مېنىڭ قەلبىمدە قالدى. ئەمما سېنىڭ كۆزلىرىڭ ... ...

تاكتىكا

(ھېكايە)

جۇەن جى

دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئاياغ زاۋۇتى ۋەيران بولدى. گاۋ ۋە ئۇنىڭ ئايالى تەڭلا ئىش ئورنىدىن قالدى. ئۇلار ئۆيدە بىر- بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرۇپ بىر نەچچە كۈن ئۆتكۈزۈۋەتتى. ئۇيان ئويلاپ - بۇيان ئويلاپ، ئاخىر كوچىغا چىقىپ ئاياغ مايلىماقچى بولدى. بۇ دەسمايە ئاز كېتىدىغان، تەربىيىلەنمىسىمۇ، بىرەر ئورۇنغا ئىلتىماس سۇنمىسىمۇ بولىدىغان ئىش بولۇپ، بۇنىڭدىنمۇ ياخشى تىجارەت يوق ئىدى.

توغرا، ئاياغ مايلايدىغانلار ناھايىتى كۆپ، ئەمما ئاياغ كىيىدىغانلار تېخىمۇ كۆپ. شۇڭا بۇ ئىش ئىشەنچلىك. گاۋ ئون نەچچە يىل ئاياغ بىلەن ھەپىلەشكەن بولغاچقا، ئاياغنىڭ تىكىلىشى ۋە خۇرۇمىنىڭ سۈپىتىنى بىر قاراپلا بىلىۋالاتتى. گاۋ ۋە ئۇنىڭ ئايالى ئاياغنى ناھايىتى ياخشى مايلىغاچقا، ئۇزۇنغا قالمايلا شۇ كوچىدا تىجارەت قىلىدىغان كەسىپداشلىرى ئارىسىدا خېلى داڭق چىقىرىپ قالدى.

مۇشۇ كوچىنىڭ ئارقىسىدا بىر بايلار مەھەللىسى بولۇپ، كاتتا كىيىنىۋالغان ئەر - ئاياللار دائىم سىرتقا چىقىپ تۇراتتى. ئۇلار گاۋ ۋە ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئاساسلىق خېرىدارلىرى ئىدى. بىر كۈنى، ئۇلار بىردىن كونا چۆپقەتنى كۆتۈرۈۋېلىشتى. گاۋ ئىختىيارسىز:

— پاھ، نېمە دېگەن ئېسىل ئاياغ! — دەپ سالدى.

قولىغا ئالتۇن زەنجىر سېلىۋالغان بۇ پور سېمىز ئادەم:

— ئېسىل - دە! 6000 نەچچە يۈز شىياڭگاڭ پۇلغا سېتىۋالغان، داڭلىق ماركا! — دېدى كېرىلىپ.

ئايالىنىڭ ئالدىدىكى بىر قولىدا يانفون تۇتقان، بىر قولىدا ئىت يېتىلىۋالغان ئورۇق ئادەم قاراپ قويدى - دە:

بۇ ئاياغنى ئىتالىيىدىن 1300 دوللارغا سېتىۋالغان، دوللار خەلق پۇلى ئەمەستە! — دېدى.

گاۋ ھېجايغىنىچە بۇ ئىككەيلەنگە بولۇشۇپ:

— شۇنداق، شۇنداق، ھەر ئىككىلىڭلارنىڭ داڭلىق ماركىلىق ئاياغلاردىن ئىكەن، — دېدى.

پور سېمىز ئادەم بەش يۈەننى تاشلاپ بېرىپ خاپا بولغاندەك كېتىپ قالدى. ئورۇق ئادەمنىڭ ئاچچىقىمۇ كېلىپ ئولتۇرۇپ قالدى. ئۇ 10 يۈەن چىقىرىپ:

— مېنىڭ ئايىغىم ئۇنىڭكىدىن بىر ھەسسە قىممەت، شۇڭا مايلاش ھەققىمۇ بىر ھەسسە كۆپ بولۇشى كېرەك، — دەپ غادايغىنىچە كېتىپ قالدى.

گاۋ بىلەن ئايالى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن قاراپلا قالدى. بىردىنلا گاۋنىڭ كاللىسىغا چاقماق تېزلىكىدە بىر ئەقىل كەلدى.

ئەتىسى، گاۋ ۋە ئۇنىڭ ئايالىنىڭ يايمىسى ئالدىدا «ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىشنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە ماسلىشىش ئۈچۈن، ئوخشاش ھەق ئېلىش توختىتىلدى. ھەق ئېلىش ئۇلچىمى تۆۋەندىكىچە ئىسلاھ قىلىندى:

باھاسى 300 يۈەندىن تۆۋەن بىر جۈپ ئاياغقا بىر يۈەن ئېلىنىدۇ؛ باھاسى 300 يۈەندىن 500 يۈەنگىچە بولغان بىر جۈپ ئاياغقا ئىككى يۈەن ئېلىنىدۇ؛ باھاسى 500 يۈەندىن يۇقىرى ئاياغقا ئاياغ باھاسىنىڭ بىر پىرسەنتى بويىچە ھەق ئېلىنىدۇ (ئاياغ باھاسىنى خېرىدارلار ئېيتىپ بېرىدۇ، باھاسىنى كۆپتۈرۈۋەتمەڭ)» دېگەن خەتلەر يېزىلغان تاختا تىكلەندى.

ئۇلار تاختىنى ئەمدى تىكلەپ تۇرۇشىغا، ئىككى خېرىدار كېلىپ ئۇلارنى قەۋەتلا خۇش قىلىۋەتتى. ئۇزۇن چاچ قويىۋالغان يىگىت تاختىغا قاراپ بېقىپ 10 يۈەن چىقىرىپ:

— ئايىغىم 1000 يۈەن، — دېدى. گاۋ:

— كۆرۈنۈشىدىنلا داڭلىق ماركىلىقلىقى چىقىپ تۇرۇپتۇ، — دېدى.

تاقىر باش يىگىت دىمىقىنى قېقىپ قويۇپ، يانچۇقىدىن بىر باغلام پۇلنى چىقىرىپ، ئارىسىدىن 100 يۈەنلىكتىن بىرنى سۇغۇرۇۋالدى. گاۋ بۇنى كۆرۈپ:

— مەندە سىزگە قايتۇرغىدەك پۇل يوق، — دېدى تەمتىرەپ. تاقىرباش يىگىت ئورنىدىن لىككىدە تۇرۇپ:

— مېنىڭ ئايىغىم 10 مىڭ يۈەن، كۆرۈپ باقمىغان بولغىيتتىڭ؟! — دېدى پۇلنى يەرگە پاققىدە تاشلاپ.

ئۇلار ئەمدى كېتىپ تۇرۇشىغا، تۈنۈگۈنكى سېمىز - ئورۇق ئىككەيلەن تەڭ دېگۈدەكلا كەلدى. ئورۇق ئادەم يەنە تۈنۈگۈنكى 1300 دوللارلىق ئايىغىنى كىيگەنىدى. ئۇ تاختىنى كۆرۈپ:

— باھاسىغا قاراپ ھەق ئېلىپ توغرا قىلىپسىلەر، ئوخشاش ھەق ئالىدىغان كونىلىقنى بۇزۇش كېرەك - تە! — دېدى.

پور سېمىز ئادەم يېڭى ئاياغ كىيگەنىدى. ئۇ:

— مۇشۇنداق ھەق ئېلىش كېرەك، بولمىسا كىمنىڭ ئايىغىنىڭ قىممەتلىكىنى قانداق بىلگىلى بولىدۇ! — دېدى. ئۇلار ئايىغىنى مايلىتىپ بولغاندىن كېيىن، ئورۇق ئادەم 120 يۈەن چىقىرىپ:

— 1300 دوللار، خەلق پۇلىغا سۇندۇرغاندا 12 مىڭ يۈەن بولىدۇ، — دېدى. سېمىز ئادەم 200 يۈەن چىقىرىپ:

— بۇ ئايىغىمۇ 1300، — دېدى ئورۇق ئادەمگە كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قاراپ، — ئەمما فوندستېرلىڭ! — ئۇ پۇلنى تاشلاپ، غادايغىنىچە كېتىپ قالدى... ... ...

ئادەمنىڭ ھەقىقەتەن ئىشەنگۈسى كەلمەيدۇ، گاۋ بىلەن ئايالىنىڭ بۈگۈنكى سودىسى ئىنتايىن ياخشى بولۇپ، كىرىمى رېكورتىنى بۇزدى. كونكرېت سانى ئېنىق ئەمەس. ئەمما شۇنىسى ئېنىقكى، ئۇلار مايلىغان ئەڭ قىممەت ئاياغنىڭ باھاسى خەلق پۇلىغا سۇندۇرغاندا 30 مىڭ يۈەن بولدى.

ئابدىلىم مۇتتا تەرجىمىسى

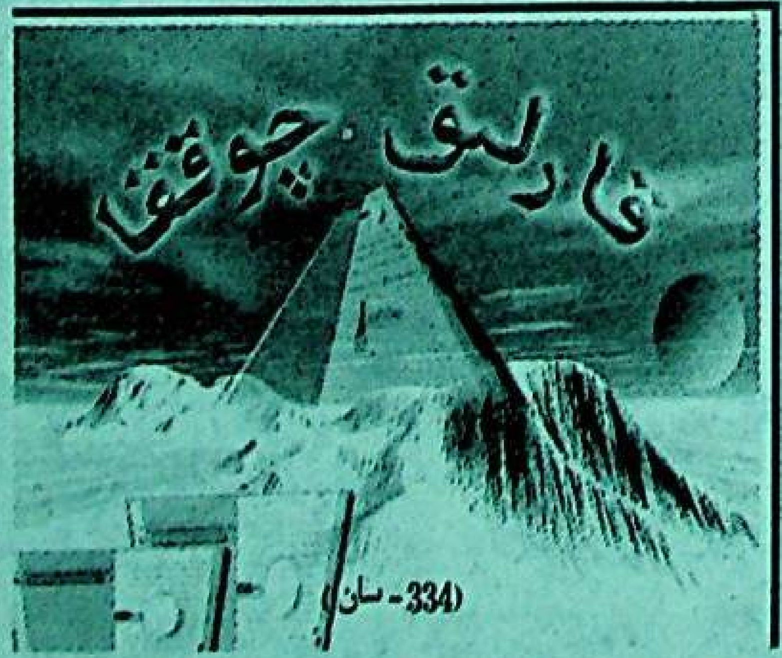

ئىككى شېئىر

ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل

تەنھا روھ

هاياتنى سۆيەتتىڭ، سۆيەتتىڭ تېرەن،
سۆيۈشكە ئۈندەيتتىڭ باشقىلارنى ھەم.
تەنھالىق كۆلپىتىڭ تۇمان ئىچىدىن،
يول ئېچىپ بەرگىنىڭ ئۈچۈندۇر ئەركەم.

سۆزلىمە، دەرد تۆكۈش بولۇپ قالمىسۇن،
دەريانىڭ ئەركىگە قىلايلى ھەۋەس.
ئادەمسىز ساھىلدا دولقۇنلار بىلەن
دوستلىشىپ، سىردىشىپ ئۆتەيلى بىر پەس.

ئادەملەر توپىغا پاتمىغان سىرلار،
دولقۇنغا جۆر بولۇپ كېتەر بەك يىراق.
ئەندىشە ھاجەتسىز دەپ سالارمۇ دەپ،
سىرلارنى سىر پېتى ساقلايدۇ تۇپراق.

مېھرىمىز باغلانسۇن دولقۇنلارغا كەل،
شۇ تاپتا ئۇ بىزگە ئەڭ ياخشى ھەمدەم.
ئادەملەر سوغ كۈلۈش قىلسا ھەدىيە،
ئۇ بىزگە شاۋقۇندىن كۈچ بېرەر ھەر دەم.

چۆچەك

ئۆتكەنىكەن ئاي ئۇسخىدا بىر قىزچاق،
چۆچەك ئاڭلاپ، چۆچەك ئېيتىپ بۇ يۇرتتا،
تارقىلىپتۇ بۇ چۆچەكچى گۈزەلنىڭ،
گۈزەللىكى چۆچەكتىلا جاھانغا.

سۆز تاشلىسا كۆيگەن، سۆيگەن يىگىتلەر،
نېمىشقىدۇر جاۋاب بەرمەي يۈرۈپتۇ.
ئۆزى خالاپ، ئۆزى تالالاپ ئاخىرى،
ئېيتىپ يۈرگەن چۆچىكىگە تېگىپتۇ.

چۆچەككىلا ئايلىنىپتۇ ئۆزىمۇ
ۋە تالايلاپ چۆچەكلەرنى تۇغۇپتۇ.
ئاشۇ قىزنى، شۇ چۆچەكنى ئادەملەر،
ھازىر غىچە ئېيتىپ، ئاڭلاپ يۈرۈپتۇ.

سۈبھى

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

«11 ـ سېنتەبىر» سۇيىقەستىنىڭ سىرىنىڭ ئاشكارىلىنىشى

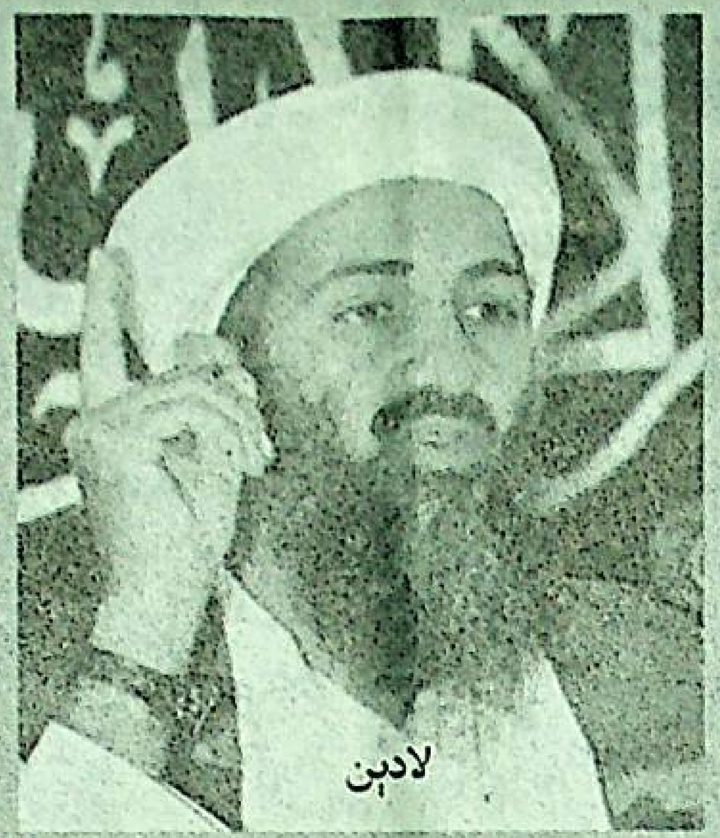

سەككىز يىل ئىلگىرىلا، بىر نەچچە تېررورچى دۇنيانى زىلزىلىگە كەلتۈرگىدەك چوڭ سۇيىقەستنى، يەنى ئامېرىكىنىڭ يولۇچىلار ئايروپىلانىدىن 12 نى بىرلا ۋاقىتتا ھاۋادا پارتلىتىپ، نەچچە مىڭ كىشىنىڭ تالاپەتكە ئۇچرىشىنى پىلانلىغانىدى، ئەمما، بۇ پىلان ئەمەلگە ئاشماي قالدى، بىر نەچچە دېلو سادىر قىلغۇچىمۇ ئارقا ـ ئارقىدىن قولغا ئېلىنىدى. لېكىن ھالقىلىق بىر شەخس قېچىپ كەتتى. ئۇ بۇ سۇيىقەستنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، خۇددى ئەرۋاھتەك ئايلىنىپ يۈرۈپ ھەر تەرەپتىن ئۇنى ئىجرا قىلىدىغان ئادەم ئىزدىدى، كۆپ يىللارغىچە تەكشۈرۈش خادىملىرىغا قۇيرۇقىنى تۇتقۇزمىدى. ئۇ ئافغانىستانغا قېچىپ بېرىپ، «بازا» تەشكىلاتىنىڭ غوللۇق ئەزاسى بولۇپ قالدى، ئۇنىڭ يولۇچىلار ئايروپىلانىنى قورال قىلىپ؛ تېررورلۇق ھۇجۇمى قىلىش ئويى «بازا» تەشكىلاتى رەھبەرلىرىنىڭ ئېتىبارىغا ئېرىشتى. 2001 ـ يىل 9 ـ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى ئۇنىڭ سۇيىقەستى ئاخىر ئەمەلگە ئاشتى.

كۈتۈلمىگەن ئوت ئاپىتى رىم پاپاسىنى قۇتقۇزۇپ قالدى، كىشىنى چۆچۈتىدىغان سۇيىقەستمۇ ئاشكارىلاندى

مانىلا، 1994 ـ يىل مىلاد بايرىمىنىڭ ھارپىسى. رىم پاپاسى پاۋىل II 1995 ـ يىل 1 ـ ئايدا مانىلاغا بەش كۈنلۈك زىيارەتكە بېرىشنى پىلانلىدى. شۇ سەۋەبتىن، فىلىپپىن ساقچى تەرەپ ۋە خەۋپسىزلىك ئورگىنى خېلى بۇرۇنلا يۇقىرى ھەربىي ھالەتكە ئۆتكەنىدى.

1995 ـ يىل 1 ـ ئاينىڭ 6 ـ كۈنى، رىم پاپاسى مانىلاغا يېتىپ كېلىشتىن بىر ھەپتە ئىلگىرى، ۋاتىكاننىڭ فىلىپپىندا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بىر تۇرالغۇ بىنادا تۇيۇقسىز ئوت ئاپىتى يۈز بېرىدۇ. ئوت ئاپىتى 603 ـ ئۆيدە يۈز بەرگەنىدى، بۇ ئۆيدە ئىككى ئەرەب ساياھەتچى ئولتۇراتتى. بىر ئايال ساقچى ساراي ئۆينىڭ ئىشىكىنى ئىتتىرىپ ئاچقاندا، ئۆينىڭ ئىچىدىكى نەرسىلەر ئۇنى چۆچۈتىۋەتتى. شىرەدە كولبا، ۋارونكا، تورپاختا قاتارلىقلار تۇراتتى. بۇ يەر قارىماققا خىمىيە تەجرىبىخانىسىغا ئوخشاپ كېتەتتى. بۇنىڭدىن سىرت ئىچىگە سۇيۇقلاندۇرۇلغان نوبېل مېيى قاچىلانغان بىر نەچچە بوتۇلكىمۇ بار ئىدى. يەنىمۇ ئىنچىكىلەپ ئاختۇرۇش ئارقىلىق، ساقچىلار تېخىمۇ كۆپ خىمىيىلىك دورا ۋە خىمىيە كىتابلىرىنى، باستېرلار ئىشلىتىدىغان مۇراسىم كىيىمى، ئىنجىل قاتارلىقلارنى، رىم پاپاسىنىڭ پائالىيەت لىنىيىسى خەرىتىسىنى ۋە بومبا، 12 پاسپورتنى بايقىدى. بۇنى كۆرگەن ساقچىلار چۆچۈپ تەرگە چۆمدى. ئەگەر بۈگۈنكى كۈتۈلمىگەن ئوت ئاپىتى يۈز بەرمىگەن بولسا، بىر ھەپتىدىن كېيىن، رىم پاپاسى مانىلا كوچىسىدا پارتلىتىپ ئۆلتۈرۈلگەن بولاتتى.

ساقچىلار 603 ـ ئۆيدىن يەنە خاتىرە كومپيۇتېرىدىن بىرنى تاپتى ھەم ئۇنىڭدىن كىشىنى چۆچۈتىدىغان سۇيىقەست ـ تېررورچىلارنىڭ ئامېرىكا يولۇچىلار ئايروپىلانىدىن 12 نى بىرلا ۋاقىتتا ھاۋادا پارتلاتماقچى ئىكەنلىكىنى بايقىدى. ئۇلار 12 گۇرۇپپىغا بۆلۈنۈپ، ئامېرىكا ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ 12 يولۇچىلار ئايروپىلانىغا بومبا ئېلىپ چىقىپ، ئايروپىلان ئاسىيا قىتئەسىنىڭ مەلۇم جايىدا ئالماشقاندا، ئايروپىلاندىن چۈشۈپ قالماقچى بولغان. بومبىنىڭ ۋاقىت قۇرۇلمىسىنى بىر ۋاقىتقا توغرىلاپ، ئايروپىلان تىنچ ئوكيان ھاۋا بوشلۇقىدىن ئۇچۇپ ئۆتكەندە پارتلايدىغان قىلماقچى بولغان.

ئۆينى ئىجارىگە ئېلىپ ئولتۇرغۇچىنىڭ بىرى ئامېرىكا پۈتۈن دۇنياغا تۇتۇش بۇيرۇقى چىقارغان مۇھىم جىنايەتچى

ساقچىلار 603 ـ ئۆينى داۋاملىق كۆزەتتى. شۇ كۈنى كېچىدە، ئۆينى ئىجارە ئېلىپ ئولتۇرغۇچىلارنىڭ بىرى ئابدۇللا مۇراد ئوغرىلىقچە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇ ئۆزلىرىنىڭ ھەرىكەت پىلانى خاتىرىلەنگەن خاتىرە كومپيۇتېرنى ئېلىپ كەتمەكچى بولغاندا، ساقچىلار تەرىپىدىن تۇتۇلىدۇ. سوراقتا مۇراد ئۆزى بىلەن بىرگە تۇرغۇچىنىڭ ئامېرىكا قوشما شىتات تەكشۈرۈش ئىدارىسى پۈتۈن دۇنياغا تۇتۇش بۇيرۇقى چىقارغان مۇھىم جىنايەتچى، 1993 ـ يىلىدىكى نيۇ ـ يورك دۇنيا سودا مەركىزىدىكى ئاپتوموبىل پارتلىتىش دېلوسىدىكى باش جىنايەتچى رەمزى يۇسۇپ ئىكەنلىكىنى ئىقرار قىلىدۇ. يۇسۇپ پاكىستانلىق بولۇپ، 1988 ـ يىلى ۋالېسدىكى مەلۇم ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ ئېلېكترو مېخانىكىلىق قۇرۇلۇش كەسپىدە ئوقۇۋاتقان مەزگىلدە ئىسلام ئەسلىيەتچىلىرىنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، قىشلىق تەتىل مەزگىلىدىن پايدىلىنىپ، بىن لادېننىڭ ئافغانىستاندىكى تەلىم ـ تەربىيە لاگېرىنى ئېكسكۇرسىيە قىلغان. 1991 ـ يىلى ئۇ ئافغانىستانغا يەنە بىر قېتىم كەلگەن ھەم ئالتە ئاي تەلىم ـ تەربىيىگە قاتناشقان. ئۇ بومبا ياساشقا ئۇستا بولغانلىقتىن، تەلىم ـ تەربىيىگە قاتناشقانلار ئۇنى ھۆرمەتلەپ «خىمىك» دەپ ئاتىغان.

1992 ـ يىلى كۈزدە، يۇسۇپ ئىراق پاسپورتى بىلەن ئامېرىكىغا بارغان ھەم «سىياسىي پاناھلىق تىلەش» باھانىسى بىلەن ئامېرىكىدا تۇرۇپ قالغان.

بەش ئايدىن كېيىن، ئۇنىڭ 3000 دوللار خەجلەپ ياسىغان بىر ئاپتوموبىل بومبىسى دۇنيا سودا مەركىزىنىڭ يەر ئاستى ئۆيىدە پارتلاپ، ئالتە ئادەم ئۆلگەن، 1000 ئادەم يارىلانغان. بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 300 مىليون دوللار بولغان. پارتلاش يۈز بېرىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، يۇسۇپنىڭ شېرىكى ساقچىلار تەرىپىدىن قولغا ئېلىنىدۇ، ئۇنىڭ سالاھىيىتىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ. ئامېرىكا قوشما شىتات تەكشۈرۈش ئىدارىسى يۇسۇپنى تۇتۇپ بەرگەنلەرگە 2 مىليون دوللار ئىنئام بېرىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىپ، پۈتۈن دۇنياغا ئۇنى تۇتۇش بۇيرۇقى چىقىرىدۇ. ئۇ پاكىستاندا بىر مەزگىل يوشۇرۇنۇپ ياتقاندىن كېيىن، كاراچىدا پەيدا بولىدۇ ھەم بالىلىق دەۋرىدىكى ئاغىنىسى مۇراد بىلەن تېپىشىدۇ. مۇراد يۇسۇپنىڭ دالالىتى بىلەن ناھايىتى تېزلا «غازاتچى» بولۇپ يېتىشىدۇ. ئۇ تېخى بومبا قاچىلانغان ئايروپىلاننى ھەيدەپ، بەش بۇرجەكلىك بىناغا ياكى مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسى باش شتابىنى سوقۇۋېتىش تەكلىپىنى بېرىدۇ، يۇسۇپ ئۇنىڭ بۇ تەكلىپىنى يامان ئەمەس دەپ قاراپ، ئۇنى «بۇ ئىشلارغا قىزىقىدىغان» بىرەيلەن بىلەن كۆرۈشتۈرىدۇ. بۇ ئادەم ئۆزىنى ئابدۇللا مجىت، سەئۇدى ئەرەبىستانلىق سودىگەر دەپ ئاتىۋالغان. بىراق، ساقچى تەرەپ كېيىن ئۇنى بىر قاتار تېررورلۇق ۋەقەلىرىنىڭ پەردە ئارقىسىدىكى باش پىلانلىغۇچىسى خالىد مۇھەممەد دەپ بېكىتىدۇ.

بىر «سودىگەر» يولۇچىلار ئايروپىلانىدىن پايدىلىنىپ تېررورلۇق ھۇجۇم قىلىشقا ئىنتايىن قىزىقىدىغانلىقىنى بىلدۈردى

خالىد ئەمەلىيەتتە سەئۇدى ئەرەبىستانلىق ئەمەس، بەلكى يۇسۇپقا ئوخشاش پاكىستانلىق. ئۇ 1984 ـ يىلىدىن باشلاپ، ئامېرىكىنىڭ شىمالىي كارولىنا ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئىنژېنېرلىق كەسپىدە ئىككى يىل ئوقۇغان، ئوقۇشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، پاكىستانغا قايتىپ كېلىپ، «غازات» قا قاتناشقان.

1994 ـ يىلىنىڭ بېشىدا، خالىد، يۇسۇپ قاتارلىقلار فىلىپپىنغا كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ «ھاۋادا پارتلىتىش» پىلانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا تەييارلىق قىلىدۇ. پىلاننىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئۇلار ئالدى بىلەن «كىچىك سىناق» ئېلىپ بارىدۇ. 12 ـ ئاينىڭ 9 ـ كۈنى، ئۇلار بىر كىچىك تىپتىكى پارتلىتىش قۇرۇلمىسىنى فىلىپپىن ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ توكيوغا قاراپ ئۇچىدىغان يولۇچىلار ئايروپىلانىغا ئورۇنلاشتۇرىدۇ. نەتىجىدە، بومبا پارتلاپ بىر يولۇچى ئۆلىدۇ، ئايروپىلان تېشىلىپ كېتىدۇ. ئۇچقۇچى ئۆزىنىڭ پەۋقۇلئاددە جاسارىتى ۋە ئۆزگىچە ماھارىتى بىلەن ئايروپىلاننى چۈشۈپ كېتىشتىن ساقلاپ قالىدۇ.

مۇراد قولغا ئېلىنغاندىن كېيىن، يۇسۇپ پاكىستانغا قېچىپ بېرىۋالىدۇ. خالىد قاتارنىڭ پايتەختى دوھاغا قېچىپ بارىدۇ، ئۇنىڭ بىر ئاكىسىنىڭ ھۆكۈمەتنىڭ يۇقىرى قاتلىمىدىكىلەر بىلەن قويۇق باردى ـ كەلدىسى بولغانلىقتىن، خالىد ئامېرىكا قوشما شىتات تەكشۈرۈش ئىدارىسىنىڭ ئالاھىدە خادىملىرىنىڭ نازارىتى ئاستىدا قۇرۇق پاسپورت بىلەن قېچىپ كېتىدۇ. ئامېرىكا ئەمەلدارلىرى خالىد ئافغانىستانغا قېچىپ كەتتى، ئۇ «بازا» تەشكىلاتى ئۈچۈن ئىشلەۋاتىدۇ، دەپ قارايدۇ.

«ھامبۇرگ گۇرۇپپىسى» ئەزالىرىنىڭ دۇئا ـ تىلاۋىتى: «يەھۇدىيلارنىڭ كېكىردىكى چوقۇم ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ»

1993 ـ يىلى، گېرمانىيە ھامبۇرگ شەھىرى، ئەلقۇد مەسچىتى. 20 ـ ئەسىرنىڭ 90 ـ يىللىرىنىڭ دەسلىپىدە، بۇ مەسچىتكە گېرمانىيىگە ئوقۇشقا كەلگەن نۇرغۇن ئەرەب ئوقۇغۇچى يىغىلغان. ئۇلار ناھايىتى ساداقەتمەنلىك ۋە تەمكىنلىك بىلەن تۆۋەن ئاۋازدا دۇئا ـ تىلاۋەت قىلاتتى. ئۇلارنىڭ دۇئا ـ تىلاۋىتى «يەھۇدىيلارنىڭ كېكىردىكى چوقۇم ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ» ئىدى. 90 ـ يىللاردا ئىسلام ئەسلىيەتچىلىك ھەرىكىتى ئوتتۇرىغا چىققان مەزگىللەردە كىشىلەر تەرىپىدىن «ھامبۇرگ گۇرۇپپىسى» دەپ ئاتالغان بۇ بىر توپ ئەرەب ياشلىرى دائىم مۇشۇ يەردە پائالىيەت قىلاتتى. تەكشۈرۈش خادىملىرى ئۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنى 20 دىن ئاشمايدۇ دەپ قارايدۇ. بۇ يەر «11 ـ سېنتەبىر» ۋەقەسىدىكى ئايروپىلان ھەيدەپ نيۇ ـ يورك دۇنيا سودا مەركىزىي بىناسى ۋە بەش بۇرجەكلىك بىناغا سوقۇلغان ئۈچ ئۇچقۇچىنى، يەنى مۇھەممەد ئاتا، مارۋىن ئەرشىل، زاھىد شامىل جارانى بارلىققا كەلتۈردى. بۇنىڭدىن سىرت، يەنە ئىككى ئادەم ئالاقىلىشىش ۋە مەبلەغ بىلەن تەمىنلەش رولىنى ئۈستىگە ئالغان.

2001 ـ يىل 7 ـ ئايدا، ئامېرىكا ئاخبارات ساھەسىنى ئالاقزادىلىك چىرمىۋالدى

1999 ـ يىلى خالىد گېرمانىيىگە كېلىدۇ، تەكشۈرۈش خادىملىرى ئۇنى «ھامبۇرگ گۇرۇپپىسى» بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدى دەپ قارايدۇ. ئاۋىئاتسىيە شىركىتى تەمىنلىگەن ماتېرىياللارغا ئاساسلانغاندا، ئاتا، ئەرشىل ۋە جارا 1999 ـ يىل 11 ـ ئايدا ئايرىم ـ ئايرىم ئايروپىلاندا پاكىستانغا بارغان. ئارقىدىن ئۇلار قەندىھار ئەتراپىدىكى بىر مەشىق لاگېرىغا بېرىپ، ئۇ يەردە ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالغان.

2001 ـ يىل 7 ـ ئايدا، خالىد، ئاتا قاتارلىقلار ئىسپانىيىدە مەخپىي ئۇچرىشىپ، ھەرىكەتنىڭ ئاخىرقى تەپسىلاتلىرىنى كېڭەشكەن. شۇ چاغدا، ئامېرىكا ئاخبارات ساھەسىنى ئالاقزادە قىلغانىدى. ئېلېكترونلۇق رازۋېدكا قىلىش، تېلېفوننى ئوغرىلىقچە ئاڭلاش، چەت ئەلدىكى كەسپداشلارنىڭ ئاگاھلاندۇرۇش بېرىشىدەك خىلمۇخىل ئالامەتلەردىن بىر چوڭ سۇيىقەستنىڭ پىلانلىنىۋاتقانلىقىنى بىلىنىپ تۇراتتى. بىراق ھېچكىممۇ ئۇنىڭ نىشانىنى بىلمەيتتى. 2001 ـ يىل 9 ـ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى، ئامېرىكا تارىختىن بۇيانقى ئەڭ ئېغىر تېررورلۇق ھۇجۇمىغا ئۇچرىدى، 3000 دىن ئارتۇق ئادەم ئۆلدى.

2001 - يىل 7 - ئايدا، خالىد، ئاتا قاتارلىقلار ئىسپا-

دى. يەنىمۇ ئېچكىرىلەپ ئاختۇرۇش ئارقىلىق، ساقچىلار تېخىمۇ كۆپ خىمىيلىك دورا ۋە خىمىيە كىتابلىرىنى، باس-تېرلار ئىشلىتىدىغان مۇراسىم كىيىمى، ئىنجىل قاتارلىقلار-نى، رىم پاپاسىنىڭ پائالىيەت لىنىيىسى خەرىتىسىنى ۋە بوم-با، 12 پاسپورتنى بايقىدى. بۇنى كۆرگەن ساقچىلار چۆچۈپ تەرگە چۆمدى. ئەگەر بۇ گۇنىكى كۈتۈلمىگەن ئوت ئاپىتى يۈز بەرمىگەن بولسا، بىر ھەپتىدىن كېيىن، رىم پاپاسى ما-نىلا كوچىسىدا پارتلىتىپ ئۆلتۈرۈلگەن بولاتتى.

ساقچىلار 603 - ئۆيدىن يەنە خاتىرە كومپيۇتېردىن بىرنى تاپتى ھەم ئۇنىڭدىن كىشىنى چۆچۈتىدىغان سۈي-

تەربىيىگە قاتناشقانلار ئۇنى ھۆرمەتلەپ «خىمىك» دەپ ئا-تىغان.

1992 - يىلى كۈزدە، يۈسۈپ ئىراق پاسپورتى بىلەن ئا-مېرىكىغا بارغان ھەم «سىياسىي پاناھلىق تىلەش» باھانىسى بىلەن ئامېرىكىدا تۇرۇپ قالغان.

بەش ئايدىن كېيىن، ئۇنىڭ 3000 دوللار خەجلەپ يا-سىغان بىر ئاپتوموبىل بومبىسى دۇنيا سودا مەركىزىنىڭ يەر ئاستى ئۆيىدە پارتلاپ، ئالتە ئادەم ئۆلگەن، 1000 ئادەم يا-رىلانغان. بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 300 مىليون دوللار بولغان. پارتلاش يۈز بېرىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، يۈسۈپنىڭ شېرىكى ساقچىلار تەرىپىدىن قولغا ئېلىنىدۇ، ئۇنىڭ سالا-

ھېيتىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ. ئامېرىكا قوشما شتات تەكشۈ-رۈش ئىدارىسى يۈسۈپنى تۇتۇپ بەرگەنلەرگە 2 مىليون دوللار ئىنئام بېرىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىپ، پۈتۈن دۇن-ياغا ئۇنى تۇتۇش بۇيرۇقى چىقىرىدۇ. ئۇ پاكىستاندا بىر مەزگىل يوشۇرۇنۇپ ياتقاندىن كېيىن، كاراچىدا پەيدا بولىدۇ ھەم بالىلىق دەۋرىدىكى ئاغىنىسى مۇراد بىلەن

ئايروپىلان تېشلىپ كېتىدۇ. ئۇچقۇچى ئۆزىنىڭ پەۋ-قۇلئاددە جاسارىتى ۋە ئۆزگىچە ماھارىتى بىلەن ئايرو-پىلاننى چۈشۈپ كېتىشتىن ساقلاپ قالىدۇ.

مۇراد قولغا ئېلىنغاندىن كېيىن، يۈسۈپ پاكىستانغا قېچىپ بېرىۋالىدۇ. خالىد قاتارنىڭ پايتەختى دوھاغا قېچىپ بارىدۇ، ئۇنىڭ بىر ئاكىسىنىڭ ھۆكۈمەتنىڭ يۇ-قىرى قاتلىمىدىكىلەر بىلەن قويۇق باردى - كەلدىسى بولغانلىقتىن، خالىد ئامېرىكا قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسىنىڭ ئالاھىدە خادىملىرىنىڭ نازارىتى ئاستىدا قۇرۇق پاسپورت بىلەن قېچىپ كېتىدۇ. ئامېرىكا ئە-

نىيىدە مەخپىي ئۇچرىشىپ، ھەرىكەتنىڭ ئاخىرقى تەپ-سىلاتلىرىنى كېڭەشكەن. شۇ چاغدا، ئامېرىكا ئاخبارات ساھەسىنى ئالاقزادە قىلغانىدى. ئېلېكترونلۇق رازۋېدكا قىلىش، تېلېفوننى ئوغرىلىقچە ئاڭلاش، چەت ئەلدىكى كەسپداشلارنىڭ ئاگاھلاندۇرۇش بېرىشىدەك خىلمۇ خىل ئالامەتلەردىن بىر چوڭ سۇيىقەستنىڭ پىلانلىنىۋات-قانلىقى بىلىنىپ تۇراتتى. بىراق ھېچكىممۇ ئۇنىڭ نېمە-لىكىنى بىلمەيتتى. 2001 - يىل 9 - ئاينىڭ 11 - كۈنى، ئامېرىكا تارىختىن بۇيانقى ئەڭ ئېغىر تېررورلۇق ھۇجۇ-مىغا ئۇچرىدى، 3000 دىن ئارتۇق ئادەم ئۆلدى.

«11 - سېنتەبىر» قالدۇرغان بەش چوڭ سوئال

«11 - سېنتەبىر» ۋەقەسى يۈز بېرىپ بىر نەچچە كۈندىن كېيىنلا، ئامېرىكا زۇڭتۇڭى بۇش بۇ بالا - قازانى پەيدا قىلغان قاتىل سەئۇدى ئەرەبىستانلىق باي بىن لادېن دەپ بېكىتتى. ئارىدىن بىر يىل ئۆتتى، لادېن قولغا چۈش-مىدى، «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسى توغرىسىدا مەۋجۇت بو-لۇپ تۇرۇۋاتقان نۇرغۇن مەسىلىلەر ھازىرغىچە سىر بولۇپ تۇرماقتا.

قاتىل زادى كىم؟

بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى، «ئارال» تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى تارقاتقان سىن ئالغۇ لېنتىسىدا، «بازا» تەش-كىلاتىنىڭ ئىككى ئەزاسى تۇنجى قېتىم بۇ تەشكىلاتنىڭ «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىگە مەسئۇل بولىدىغانلىقىنى ئېتىراپ قىلدى. ئەمەلىيەتتە، ئۆزلىرىنىڭ تېررورلۇق ھۇجۇمىنى پىلانلىغانلىقىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئېتىراپ قىلىدىغان بۇنداق ئىشلارنىڭ بولۇشى بىرىنچى قېتىملىق ئىش ئەمەس. 2001 - يىل 11 - ئايدا، ئامېرىكىدىكى «مەخپىي ھەققانىيەت ئارمىيىسى» دەپ ئاتىلىدىغان چېكىدىن ئاشقان تەشكىلات تېررورلۇق ھۇجۇمى ۋە كېيىن تارقالغان كۆيدۈرگە ۋىرۇ-سىغا مەسئۇل بولىمىز، دېگەنىدى. 2002 - يىل 8 - ئايدا، ئامېرىكىدا يەنە ئاخبارات ۋاستىلىرى ھەقىقىي قاتىل بىن لادېن ئەمەس. قانداقتۇر «مەخپىي ھەققانىيەت ئارمىيىسى» مۇ ئەمەس. بەلكى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيادىكى كىشىلەرگە ناتونۇش بولغان «ئىسلام دۇئا - تىلاۋەت ئۆمىكى» دەپ ئا-تىلىدىغان تېررورلۇق تەشكىلات، دەپ ئاشكارىلىدى.

ھەقىقىي قاتىل كىم؟ ئېھتىمال، ئامېرىكىمۇ بىلمەسلىكى مۇمكىن. بىراق، بۇ مۇھىم ئەمەس، مۇھىمى ئامېرىكىنىڭ چوقۇم ناھايىتى تېزلىكتە ئۆچ ئالىدىغان ئوبيېكتنى تېپىپ چىقىپ، ئامېرىكا خەلقىگە جاۋاب بېرىشى ئىدى. شۇڭا، تا-

لىبان بىلەن «بازا» تەشكىلاتى پېشانىسىگە پۈتۈلگەن تەق-دىردىن قېچىپ قۇتۇلالمىدى. ھازىر، تالىبان ئاغدۇرۇلدى، «بازا» تەشكىلاتىنىڭ نەگە كەتكەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەي-دۇ، بىراق، ئامېرىكا تېخىمۇ باش ئاغرىتىدىغان مەسىلىگە يولۇقتى: بىن لادېن زادى نەدە؟

بىن لادېن ئۆلدىمۇ ياكى تىرىكمۇ؟

يېقىندا، «نيۇ - يورك ۋاقتى» گېزىتىنىڭ ئامېرىكا ئارمىيىسىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى زاتلارنىڭ سۆزىنى نەقىل كەلتۈرگەن خەۋىرىدە دېيىلىشىچە، بىن لادېن ئافغانىستان ۋە پاكىستاننىڭ چېگرا رايونىدىكى تاغلىرىدا پائالىيەت ئېلىپ بېرىۋېتىپتۇ. ھاۋادىن نازارەت قىلىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئۇلار ھەمىشە تۈن يېرىمىدە ئاتلىق يۆتكىلىپ يۈرىدىكەن.

لوندوندا ئەرەب يېزىقىدا چىقىدىغان بىر گېزىتتە، لادېن ئافغانىستاندىكى ئامېرىكا ئارمىيىسىگە ھۇجۇم قىلىشقا تەييار-لىق قىلىۋاتىدۇ، دېيىلگەن. 8 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، قاتار-دىكى «ئىسلام ھەرىكەتتە» دېگەن تور بېتى «لادېننىڭ بىر نەچچە ھەپتە ئىلگىرى يازغان تۆت بەتلىك خېتى» نى قولغا چۈشۈرگەنلىكىنى جاكارلىدى. بۇ تور لادېننىڭ ھېلىمۇ ھا-يات ئىكەنلىكىگە ئىشىنىدىكەن. گېرمانىيە ئاخبارات تارماقلىرى 9 - ئاينىڭ 5 - كۈنى، بىن لادېن ھازىرمۇ ناھايىتى ياخشى تۇرۇۋاتىدۇ، «بازا» تەشكىلاتى نامىنى «ئىسلام غەلىبى-سى» گە ئۆزگەرتتى، دەپ بىلدۈردى. ئەنگلىيە رادىئو شىرك-تىنىڭ خەۋىرى ئامېرىكىلىقلارنى تېخىمۇ بىئارام قىلدى. خە-ۋەردە: لادېن ھېلىمۇ ھايات، بىراق، ئۇ ئەمدى ئىلگىرىكىگە ئوخشاش سىن ئالغۇ لېنتىسىدا سۆزلىگەن ھالەتتە ئوتتۇرىغا چىقمايدۇ، بەلكى ئامېرىكىغا يەنە بىر قېتىم ھۇجۇم قىلغاندىن كېيىن ئاندىن ئوتتۇرىغا چىقىدۇ، دېيىلگەنىدى.

«11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىدىن ساقلانغىلى بولامتى؟

كىشىلەرنىڭ بۇنداق گۇمانلىق سوئالنى قويۇشىنىڭ ئاساسى بار. 1996 - يىلى، فىلىپپىن ھۆكۈمىتى ئامېرىكا قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسىنى ئوتتۇرا شەرقتىكى قىسمەن دۆلەتلەرنىڭ ئۇچقۇچىلىرى ئامېرىكىدىكى ئۇ-چۇشنى مەشىق قىلىش مەكتىپىدە مەشىق قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئاگاھلاندۇرغان؛ 2001 - يىل 7 - ئاينىڭ 2 - كۈ-نى، قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسى قانۇن ئىجرا قى-لىش تارماقلىرىنى ئاگاھلاندۇرۇپ، ئامېرىكىنىڭ چەت ئەلدىكى مەنپەئىتى زەربىگە ئۇچرىشى مۇمكىن ھەم دۆلەت ئىچىدىكى مەنپەئىتىنىڭمۇ زەربىگە ئۇچراش ئېھتىماللىقى-نى چەتكە قاققىلى بولمايدۇ، دېگەن؛ 2001 - يىل 7 - ئايدا، قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسىنىڭ ئارىزونا شتاتىدىكى تارماق ئىدارىسى ۋاشىنگتوندىكى باش شتاب-قا زور تۈركۈمدىكى ئەرەبلەرنىڭ ئۇچۇشنى مەشىق قى-لىش مەكتىپىدە ئۇچۇش، بىخەتەرلىك ھەم ئايروپورتتا ھەرىكەت قىلىشنى مەشىق قىلىۋاتقانلىقىغا دىققەت قى-لىشنى ئاگاھلاندۇرغان؛ 2001 - يىل 7 - ئاينىڭ ئاخى-رى، قوشما شتات ئاۋىئاتسىيە ئىدارىسى يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرۇپ: «تېررورلۇق تەشكىلات ئايروپىلان بۇلاشنى پىلانلاۋاتىدۇ ھەم مەشىق قىلىۋاتىدۇ» دەپ مۇداپىئە كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلغان؛ شۇ يىلى 8 - ئاينىڭ 6 - كۈنى، ئامېرىكا ئاخبارات ئورگىنى بۇشقا «بازا»

كا ئاخبارات تارماقلىرى ئۈزۈلدۈرمەي تېررورلۇق ھۇ-جۇمدىن ئالدىن ئاگاھلاندۇرۇش بېرىپ، تېررورچىلار ئېھتىمال ئامېرىكىنىڭ يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسىغا ھۇ-جۇم قىلىشى مۇمكىن، دېدى. «بۈگۈنكى ئامېرىكا» ژۇرنىلىنىڭ يېقىندىكى بىر تەكشۈرۈشىدە، ھازىر ئامې-رىكىلىقلار ھەر خىل ئەندىشىدە بولۇۋاتىدۇ، ئۇلار يادرو ھۇجۇمىغا ئۇچراشتىن، توردا ھۇجۇمغا ئۇچراشتىن، تە-بىئىي گاز تۇرۇبىسىنىڭ پارتلىتىۋېتىلىشىدىن، ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ بۇزۇۋېتىلىشىدىن، سۇ مەنبەسىگە زە-ھەر سېلىۋېتىلىشىدىن ئەندىشە قىلىۋاتىدۇ، 37% ئادەم ئايروپىلانغا ئولتۇرۇشتىن قورقىدۇ، دەپ كۆرسىتىلدى. ئامېرىكىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى چېينىي بۇ يىل 6 - ئايدا ئاگاھلاندۇرۇپ، ئامېرىكا جەزمەن يەنە بىر قېتىم «بازا» تەشكىلاتىنىڭ تېررورلۇق ھۇجۇمىغا ئۇچرايدى-غاندەك قىلىدۇ، دېدى.

«بازا» تەشكىلاتىنىڭ ھۇجۇم قىلىش ئالاھىدىلىكى ھەمكارلىشىش ۋە پىلانلاشقا تايىنىش. «11 - سېنتەبىر» تېررورلۇق ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسى ئاز بولغاندىمۇ 18 ئاي پىلانلانغان. ئۇلار ھەرگىزمۇ ئەخمىقانىلىك بىلەن 7 - ئاينىڭ 4 - كۈنى ياكى 9 - ئاينىڭ 11 - كۈنىدەك كىشى-لەر يۇكسەك ھوشيار ھالەتتە تۇرۇۋاتقان پەيتلەردە قول سالمايدۇ، شۇنداقلا كىشىلەر نۇقتىلىق مۇداپىئە كۆرىدى-غان نىشانلارنى تاللىمايدۇ.

تەشكىلاتىنىڭ ئامېرىكا ئايروپىلانىنى بۇلاشقا ئۇرۇنۇش ئېھتىماللىقىنى ئېيتقان... بۇلار ئاشكارىلانغان بىر قىس-مى، ئاشكارىلانمىغىنى تېخىمۇ نۇرغۇن.

كېيىنكى قېتىملىق «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسى نەدە يۈز بېرىدۇ؟

ئامېرىكىغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، تېررورلۇق ھۇجۇ-مىغا تاقابىل تۇرۇشتا دۇچ كەلگەن ئەڭ چوڭ خىرىس ئۇلارنىڭ كېيىنكى قېتىم قانداق چاغدا، قانداق يەردە قانداق ھەرىكەت قوللىنىدىغانلىقىنى قىياس قىلىشتىن ئىبارەت. بۇ يىلقى ئامېرىكىنىڭ «مۇستەقىللىق كۈنى» (7 - ئاينىڭ 4 - كۈنى) نىڭ ئالدى - كەينىدە، ئامېرى-

سادام قاتناشقانمۇ - يوق؟

ئامېرىكا ئاخبارات ۋاستىلىرى يېقىندا «11 - سېنتە-بىر» ۋەقەسىدىن ئىلگىرى، سادام لادېنغا ئوخشاشلا ئا-مېرىكىغا ئۆزىنى كۆرسىتىپ قويىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاگاھلاندۇرۇش بەرگەن، دەپ ئاشكارىلىدى. بىراق، يە-نە نۇرغۇن ئادەم ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ بۇنداق گەپلە-رى ئەمەلىيەتتە ئامېرىكىنىڭ «سادامنى ئاغدۇرۇش» ى ئۈچۈن يېڭى سەۋەب تېپىشتىن باشقا نەرسە ئەمەس دەپ قارىدى.

ئەمەلىيەتتە، سادام بىلەن بىن لادېننىڭ ئالاقىسى بار-لىقى توغرىسىدىكى گەپلەر بۇ ۋەقە يۈز بەرگەندىن بۇيان ئۈزۈلۈپ قالغىنى يوق. بىراق، ھازىرغا قەدەر، سادام بىلەن لادېننىڭ ئالاقىسى بارلىقى توغرىسىدىكى تۇرلۇك پاراكلار ئاساسىي جەھەتتىن پەرەزدىن ئىبارەت. ئامېرى-كىنىڭ ئافغانىستاندىكى ھەربىي ھەرىكىتى باسقۇچلۇق غەلىبىگە ئېرىشىشتىن بۇرۇن، سادام بىلەن بىن لادېننىڭ ئالاقىسى بارلىقى توغرىسىدىكى گەپلەر بەزىدە پەيدا بو-لۇپ، بەزىدە يوقاپ كەتتى، بىراق، ئامېرىكىنىڭ «سادام-نى ئاغدۇرۇش» ساداسىنىڭ كۈنسېرى جىددىيلىشىشىگە ئەگىشىپ، بىرمەر مۇۋاپىق سەۋەب تېپىش زۆرۈر بولغانغا قەدەر، ئىراقنىڭ «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىنى پىلانلاشقا قاتناشقانلىقى توغرىسىدىكى گەپلەر ئاستا - ئاستا ئەۋج ئېلىشقا باشلايدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى «تەنتەربىيە سارىيى» يولى 6 - قورۇ. تېلېفون نومۇرى: مۇئاۋىن باش مۇھەررىر ئىشخانىسى: 2641721؛ تەھرىر بۆلۈمى: 2629278؛ مۇخبىرلار بۆلۈمى: 2629299؛ پارچە باھاسى 0.65 يۈەن. پوچتا نومۇرى: 830002. «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» باسما زاۋۇتى لازېر نۇرى مەتبەسىدە بېسىلدى.

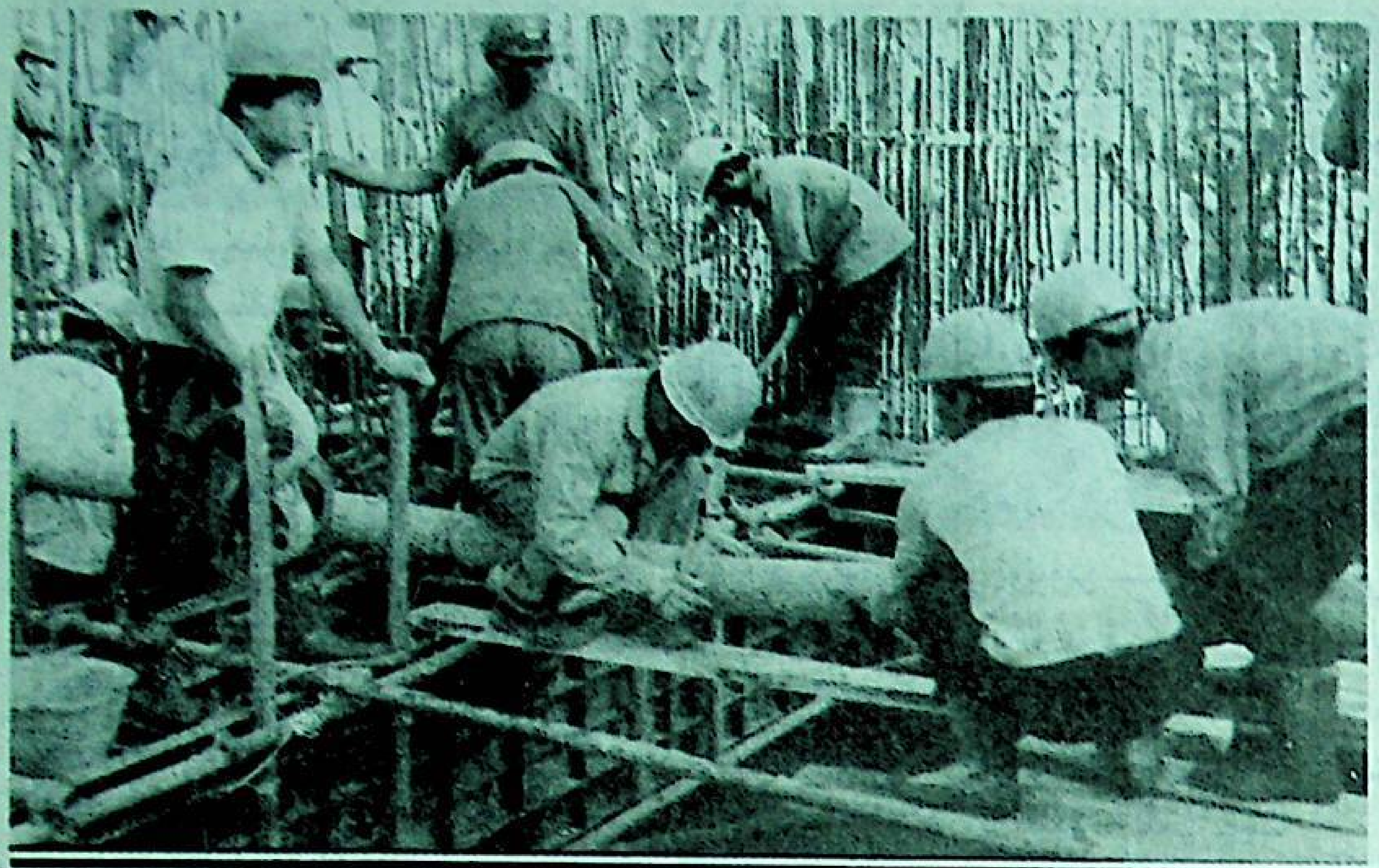

پارتىيىنىڭ 16 - قۇرۇلتىيىنىڭ چاقىرىلىشىنى تەلەپ نەتىجىلەر بىلەن كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن، شىنجاڭ 6 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتى يېقىندا «بىخەتەرلىكنى تۇتۇپ، ئۇنۇمگە ئەھمىيەت بېرىپ، تۆھپە يارىتىشتا بەسلىشىش» بويىچە 100 كۈنلۈك ئەمگەك مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سېپىدىكى ئىشچىلار بەس - بەستە ئىشلەمەكتە.

مۇھەممەتئىمىن ياقۇپ فوتوسى

ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى

工人时报 （维吾尔文）

● ش ئۇ ئا ر باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن چىقىرىلدى ● «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى ● مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى CN65 - 0042 / - W ● ۋاكالەت نومۇرى 20 - 57

مۇئاۋىن باش مۇھەررىر: تەلئەت ئەخەت 2002 - يىل 9 - ئاينىڭ 24 - كۈنى (سەيشەنبە) (70 - سان) (ئومۇمىي 1752 - سان)

ماناس ئېلېكتىر شىركىتىگە نەزەر

يېقىندا مۇخبىر ماناس ئېلېكتىر چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىگە كېلىپ، شىركەتنىڭ باش دىرېكتورى ۋاڭ چېڭچېڭنى مەخسۇس زىيارەت قىلدى.

مۇخبىر: ماناس ئېلېكتىر شىركىتى ھازىر شىنجاڭ بويىچە گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى ئەڭ چوڭ ئوت ئېلېكتىر كارخانىسى، ئۇنىڭ ئاساسىي ئەھۋالىنى سۆزلەپ بەرسىڭىز.

ۋاڭ چېڭچېڭ: ماناس ئېلېكتىر شىركىتى 1986 - يىلى قۇرۇلغان، ئاپتونوم رايون ۋە دۆلەتنىڭ 7 - بەشيىللىق، 8 - بەشيىللىق پىلانىدىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇشى، پىلاندىكى گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى 1 مىليون 200 مىڭ كىلوۋات بولۇپ، قۇرۇلۇش ئۈچ قارارغا بۆلۈپ ئېلىپ بېرىلدى، 1 -، 2 - قارارلىق قۇرۇلۇش 1992 - يىلى ۋە 1994 - يىلى پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلدى. ھازىرقى گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى 630 مىڭ كىلوۋات بولۇپ، شىنجاڭ بويىچە گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى ئەڭ چوڭ ئوت ئېلېكتىر ئىستانسىسى، دۆلەت بويىچە چوڭ تىپتىكى 1 - تۈردىكى كارخانا ھېسابلىنىدۇ. شىركەتنىڭ ھازىر 1805 ئىشچى - خىزمەتچىسى بار، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىچە يېشى 35، بۇلار خەنزۇ، ئۇيغۇر، خۇيزۇ، قازاق، موڭغۇل، رۇس قاتارلىق 14 مىللەتتىن تەركىب تاپقان.

مۇخبىر: ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسى شىنجاڭ...

مىقدارىنىڭ 60 پىرسەنتىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلىدى. يارىتىلغان سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 2 مىليارد 609 مىليون 380 مىڭ يۈەنگە، ئىجتىمائىي مەھسۇلات قىممىتى 118 مىليارد 312 مىليون 740 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدىلا 1 مىليارد 634 مىليون كىلوۋات سائەت توك ئىشلەپچىقىرىلدى، تورغا يەتكۈزۈلگەن توك مىقدارى 1 مىليارد 495 مىليون كىلوۋات سائەتكە يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

مۇخبىر: ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسىنىڭ تەرەققىيات مۇساپىسىدە ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىش ئەھۋالىنى سۆزلەپ بەرسىڭىز.

ۋاڭ چېڭچېڭ: كارخانا تەرەققىي قىلماقچى بولىدىكەن، جەزمەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىشى كېرەك. ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسى كارخانا ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى جەريانىدا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانىدىكى رولىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرۇشتا، تۈزۈمدە، تېخنىكىدا، تەپەككۇردا، تۈزۈلمىدە يېڭىلىق يارىتىشنى پائال ئالغا سۈردى، ئىشلەپچىقىرىش، بىخەتەرلىك، تىجارەت، باشقۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ھەقىقىي تۈردە ئىشقا ئاشۇرۇشقا بولىدىغان نىشاننى تۈزۈپ چىقتى، شىركەتتىن تارتىپ بۆلۈم - ئىشخانا، ئىسمىنا - گۇرۇپپىلارغىچە كۆرسەتكۈچنى قاتلاممۇ قاتلام تەقسىملەپ، «ئېغىر يۈكنى كۆپچىلىك تەڭ كۆتۈرۈش، ھەممە ئادەمدە...

مىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈردى، كارخانىنىڭ چوڭ - چوڭ مەبلەغ سېلىش لايىھىسىنى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ياشانغاندا كۈتۈنۈش سۇغۇرتىسى، مائاشى، ئولتۇراق ئۆي، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قوبۇل قىلىپ سىناش، تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىش، تەربىيىلەش پىلانى، ئىش ئورنىدىن قالدۇرۇپ يۆرۈشتۈرۈش لايىھىسىنى تۈزۈش قاتارلىق ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئاشكارا بولۇش يولىغا قويۇلدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانىنى دېموكراتىك باشقۇرۇشقا ئىلھام بېرىلىپ، كارخانا تەرەققىياتى ئالغا سۈرۈلدى.

مۇخبىر: بۇ يىل مەملىكەت بويىچە ئېلېكتىر ئېنېرگىيىسى تۈزۈلمىسىدە زور ئۆزگىرىش بولغان بىر يىل، ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسىنىڭ تۈزۈلمە ئىسلاھاتىدىكى بەزى ئەھۋالنى سۆزلەپ بەرسىڭىز.

ۋاڭ چېڭچېڭ: ئىسلاھات — كارخانا تەرەققىياتىدىكى تۈگىمەس - پۈتمەس ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچ. ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسىنىڭ ئەمگەك - كادىرلار تۈزۈمى ئىسلاھاتى ۋەزىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ چوڭقۇرلاشتى.

بىز 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئاپپاراتلارنى ئىخچاملاشنى، رىقابەتلىشىپ ئىش ئورنىغا چىقىشنى باشلىغان. شىركەتلەشتۈرۈش ئىسلاھاتىغا ئەگىشىپ، ئاپپاراتلارنى ئىخچاملاش، ئارتۇق خادىملارنى قىسقارتىش، بىرىنچى سەپكە كاپالەتلىك قىلىش، ئاساسىي قاتلامنى تولۇقلاش پرىنسىپىغا ئاساسەن، شىركەتنىڭ تەشكىلىي ئاپپاراتى ۋە خادىملارنى زور دەرىجىدە تەڭشىدۇق، بۆلۈم، ئىشخانا، شۆبە مەيدان تۈزۈمىنى بۆلۈم، ئىشخانا، شىركەت تۈزۈمىگە ئۆزگەرت...

بېرىپ ئۆزى ئىش تېپىپ ئىشلىدى، خادىملارنى قىسقارتىش نىسبىتى %10 تىن يۇقىرى بولدى. 2001 - يىلى، بۇ سىياسەت داۋاملىق يولغا قويۇلۇپ خادىملارنىڭ قۇرۇلمىسى تېخىمۇ مۇۋاپىقلاشتۇرۇلدى.

مۇخبىر: ماناس ئېلېكتىر ئىستانسىسىنىڭ كېلەچەكتىكى تەرەققىياتىنى سۆزلەپ بەرسىڭىز.

ۋاڭ چېڭچېڭ: ماناس ئېلېكتىر شىركىتى تەرەققىيات جەريانىدا نۇرغۇن قىيىنچىلىققا دۇچ كەلدى، لېكىن بىز ئۇنىڭ كەلگۈسىنىڭ پارلاق ئىكەنلىكىگە قەتئىي ئىشىنىمىز. پارلاق كەلگۈسىنى يارىتىش ئۈچۈن، بىز بازار رىقابىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان تۈزۈلمە ۋە مېخانىزم بەرپا قىلىپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ماناس ئېلېكتىر شىركىتىنىڭ قەرزنى پايغا ئۆزگەرتىشتەك پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى ۋە بازارغا چىقىشنىڭ تەييارلىق خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ بارىمىز.

مۇشۇ ئاساستا، 300 مىڭ كىلوۋاتلىق ئىككى گېنېراتورلار گۇرۇپپىسىنى بۇرۇنراق ئىشقا كىرىشتۈرۈشنى قولغا كەلتۈرىمىز. ماناس ئېلېكتىر شىركىتىنىڭ 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشى شىركەتنىڭ ئاساسىي كەسپى ۋە كۆپ خىل تىجارەتنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىزچىل تېپىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا، ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ جانجان مەنپەئەتىگە مۇناسىۋەتلىك. بىز بۇنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتىمىز؛ 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشقا تەييارلىق كۆرۈش ئىشخانىسى قۇرۇپ، 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشقا تور تۇرغۇزۇش...

ئۈرۈمچى لىۋداۋان كۆمۈر كېنى قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىشتە تور شەكىللەندۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋارىس تاھىر، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئېزىزجان خۇدابەردى

خەۋەر قىلىدۇ: ئىلگىرى، لىۋداۋان كۆمۈر كېنىدا قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىش پەقەت ھېيت - بايراملاردىلا ئېلىپ بېرىلاتتى. ھازىر ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قاچان قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا شۇ چاغدا ياردەم بېرىشتەك تور شەكىللەندى. بۇنىڭ بىلەن كاندىكى 100 گە يېقىن قىيىنچىلىقى بار ئائىلىنىڭ 88 پىرسەنتى ۋاقتى - ۋاقتىدا ياردەمگە ئېرىشەلەيدىغان بولدى.

لىۋداۋان كۆمۈر كېنى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، مەخسۇس گۇرۇپپا تەشكىللەپ ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ، قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەش ئاساسىدا «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش فوندىنى باشقۇرۇش چارىسى» نى تۈزۈپ يولغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» قۇرۇلۇشى فوندى مەبلىغى غەملەپ كاننىڭ قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتتى. كان يەنە ھەر بىر رەھبەر بىردىن قىيىنچىلىقى بار ئائىلىنى ھۆددىگە ئېلىش، بىر تەرەپ قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا ھەممە كىشى تەڭ ياردەم بېرىشنى تۈزۈملەشتۈردى. كان ئۆتكەن يىلى تۇرمۇش قىيىنچىلىقى سەۋەبىدىن سۇ ۋە توك ھەققىنى تۆلىيەلمەي كەلگەن 16 ئائىلىنىڭ بىر يىللىق سۇ ۋە توك ھەققىنى تۆلەپ بەردى؛ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش ۋە ماتېرىيال پۇلىنى تۆلىيەلمىگەن 36 ئائىلىدىكى 54 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىنىڭ ۋە ئالىي مەكتەپكە ئۆتكەن 22 ئوقۇغۇچىنىڭ 9000 يۈەن ئوقۇش خىراجىتىنى ئۈستىگە...

دى بۇيۇم بىلەن ھال سورىدى. كان پېشقەدەم پارتىيە ئەزالىرى ۋە پېنسىيىگە چىققان ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە كۆڭۈل بۆلۈشنى «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم كۈن تەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، ئۇلارنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن 100 مىڭ يۈەن ئاجراتتى.

بۇنىڭدىن باشقا، كان يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ھەمكارلىشىش تولۇقلىما سۇغۇرتا مېخانىزمى بەرپا قىلىپ، ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈردى. ئۆتكەن يىلى ئۇنىۋېرسال كۆمۈر قېزىش 1 - رايونى ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن يىغىلغان قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە ياردەم بېرىش فوندىدىن 6000 يۈەن ئاجرىتىپ، قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرنىڭ داۋالىنىش ۋە پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش ئىشلىرىغا ياردەم بەردى. قۇدۇق ئاستىنى شامالدىتىش رايونىدىكى 23 پارتىيە ئەزاسى ئۆزلۈكىدىن 825 يۈەن يىغىش قىلىپ، ئائىلىسىدە ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئابلىز بىلەن توختىنىڭ ئائىلىسىگە ياردەم بېرىپ ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ خاتىرجەم ئوقۇشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

كان «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» قۇرۇلۇشىنى ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ باردى. 1998 - يىلدىن بۇيان كان قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مۇلازىمەت مەركىزى قۇرۇپ، ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مۇلازىمەت مەركىزىگە كىرگۈزدى، ئۇلارنىڭ...

ۋە 1994 - يىلى يۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرگۈزۈلدى، ھازىرقى گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى 630 مىڭ كىلوۋات بولۇپ، شىنجاڭ بويىچە گېنېراتورلار ئومۇمىي سىغىمى ئەڭ چوڭ ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسى، دۆلەت بويىچە چوڭ تىپتىكى 1 - تۈردىكى كارخانا ھېسابلىنىدۇ. شىركەتنىڭ ھازىر 1805 ئىشچى - خىزمەتچىسى بار، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىچە يېشى 35، ئۇلار خەنزۇ، ئۇيغۇر، خۇيزۇ، قازاق، موڭغۇل، رۇس قاتارلىق 14 مىللەتتىن تەركىب تاپقان.

مۇخبىر: ماناس ئېلېكتر ئىستانسىسى شىنجاڭ بويىچە ئەڭ بۇرۇن ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسى ئىكەن، سىز ئۇنىڭ تەڭرىتاغنىڭ شىمالىي ئېتىكىدىكى ئىقتىسادىي بەلۋاغدا ئوينىغان رولىنى سۆزلەپ بەرسىڭىز.

ۋاڭ جيېنچېڭ: ماناس ئېلېكتر ئىستانسىسىدىكى بارلىق خادىملارنىڭ ئۇزۇن مۇددەت جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىشى بىلەن، ئۆتمۈشتىكى چۆل - جەزىرىدە زامانىۋى ئوت ئېلېكتر كارخانىسى قۇرۇلدى. كۈچلۈك ئېلېكتر ئېقىمى ئۈرۈمچى، سانجى، شىخەنزە، كۈيتۇن قاتارلىق ئېلېكتر تورىغا ئۇلىنىپ، تەڭرىتاغنىڭ شىمالىي ئېتىكىدىكى ئىقتىسادىي بەلۋاغنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ۋە شەھەر - يېزا ئاھالىلىرىنى ئىشەنچلىك توك بىلەن تەمىن ئەتتى. 2002 - يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنىگىچە، ماناس ئېلېكتر ئىستانسىسى 34 مىليارد 646 مىليون 320 مىڭ كىلوۋات سائەت توك ئىشلەپچىقىرىپ، 31 مىليارد 804 مىليون 500 مىڭ كىلوۋات سائەت توك تارقاتتى. بۇ شىنجاڭدىكى ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى سىستېمىسى ئىشلەپچىقارغان ۋە تارقاتقان توك

ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانىدىكى رولىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ باشقۇرۇشتا، تۈزۈمدە، تېخنىكىدا، تەپەككۇردا، تۈزۈملەردە يېڭىلىق يارىتىشنى پائال ئالغا سۈردى، ئىشلەپچىقىرىش، بىخەتەرلىك، تىجارەت، باشقۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ھەقىقىي تۈردە ئىشقا ئاشۇرۇشقا بولىدىغان نىشاننى تۈزۈپ چىقتى، شىركەتتىن تارتىپ بۆلۈم، ئىشخانا، ئىسپىنا، گۇرۇپپىلارغىچە كۆرسەتكۈچنى قاتلاممۇ قاتلام تەقسىملەپ، «ئېغىر يۈكنى كۆپچىلىك تەڭ كۆتۈرۈش، ھەممە ئادەمدە كۆرسەتكۈچ بولۇش» نى شەكىللەندۈردى.

بۇلتۇر شىركەت پېچەتتىن چىققان ئىس ھارارەت يۇقىرى بولۇش، پار تۇربىنانىڭ ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇش، ئاپتوماتلاشتۇرۇش سەۋىيىسى تۆۋەن بولۇش قاتارلىق ئاجىز ھالقىلارنى كۆزدە تۇتۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنى جارى قىلدۇرۇپ، تېرمو ماشىنا - ئۈسكۈنىلىرى، ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى، ئاپتوماتىك ئۈسكۈنە قاتارلىقلاردا تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئېلىپ باردى. كۆمۈر تېجەش ئۈسكۈنىسىنى ئۆزگەرتىپ، تېمپېراتۇرا 21 گرادۇس تۆۋەنلىتىلىپ، بىر يىل ئىچىدە مۇشۇ بىر تۈردىلا 5000 توننا ئۆلچەملىك كۆمۈر، 700 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ تېجەپ قېلىندى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، نەچچە يىلدىن بۇيانقى كارخانا ئىسلاھاتى جەريانىدا، شىركەت ئىشچى - خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيىنىڭ تۈرلۈك ھوقۇقىنى جارى قىلىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيى ئاساسىي شەكىل قىلىنغان كارخانا دېموكراتىك باشقۇرۇش تۈزۈ-

رەققىياتىغا ئەگىشىپ چوڭقۇرلاشتى.

بىز 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئاپپاراتلارنى ئىخچاملاشنى، رىقابەتلىشىپ ئىش ئورنىغا چىقىشنى باشلىغان. شىركەتلەشتۈرۈش ئىسلاھاتىغا ئەگىشىپ، ئاپپاراتلارنى ئىخچاملاش، ئارتۇق خادىملارنى قىسقارتىش، بىرىنچى سەپكە كاپالەتلىك قىلىش، ئاساسىي قاتلامنى تولۇقلاش پرىنسىپىغا ئاساسەن، شىركەتنىڭ تەشكىلىي ئاپپاراتى ۋە خادىملارنى زور دەرىجىدە تەڭشىدۇق، بۆلۈم، ئىشخانا، شۆبە مەيدان تۈزۈمىنى بۆلۈم، ئىشخانا، شىركەت تۈزۈمىگە ئۆزگەرتتۇق، شتات، خادىم، ئىش ئورنىنى بېكىتتۇق. ئاخىرىدا شاللىۋېتىش تۈزۈمى چارىسىنى قوللىنىپ رىقابەتلىشىپ ئىش ئورنىغا چىقىشنى يولغا قويۇپ، ئاپپاراتنى زور دەرىجىدە ئىخچاملاپ، خادىملارنىڭ رىقابەت ئېڭى ۋە كرىزىس ئېڭىنى كۈچەيتتۇق، بۇنىڭ بىلەن ئاپپارات تېخىمۇ خىل، مۇۋاپىق بولدى، خادىملارنىڭ ساپاسى ۋە خىزمەت ئۈنۈمى زور دەرىجىدە ئۆستى.

2000 - يىلى، شىنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى شىركىتىنىڭ ئادەم قىسقارتىش سىياسىتىگە ۋە شىركەتنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئۆزى ئىش تېپىپ ئىشلەشكە ئىلھاملاندۇرۇپ، ئادەم قىسقارتىپ ئۈنۈمنى ئاشۇرۇشنى يولغا قويدۇق. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى خىزمەتتىن ئىستېپا بېرىپ ئۆزى ئىش تېپىپ ئىشلەشكە ئىلھام بېرىش بويىچە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى تۈزۈپ چىقتۇق، بۇنىڭ ئەمەلىي نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولدى، شۇ يىلى 258 ئىشچى - خىزمەتچى خىزمىتىدىن ئىستېپا

خىزمەتنى ياخشى ئىشلەپ بارىمىز.

مۇشۇ ئاساستا، 300 مىڭ كىلوۋاتلىق ئىككى گېنېراتورلار گۇرۇپپىسىنى بۇرۇنراق ئىشقا كىرىشتۈرۈشنى قولغا كەلتۈرىمىز. ماناس ئېلېكتر شىركىتىنىڭ 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشى شىركەتنىڭ ئاساسىي كەسپى ۋە كۆپ خىل ئىگىلىكىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى نىجاتلىق تېپىشى ۋە تەرەققىي قىلىشىغا، ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ جانىجان مەنپەئەتىگە مۇناسىۋەتلىك. بىز بۇنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتىمىز؛ 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشقا تەييارلىق كۆرۈش ئىشخانىسى قۇرۇپ، 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشقا تۇر تۇرغۇزۇش خىزمىتىنى تىرىشىپ ئورۇنداپ، قۇرۇلۇشنىڭ بۇرۇنراق ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈشىنى قولغا كەلتۈرىمىز. نورمال ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىرگە، خادىملارنى تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇپ، 3 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرىمىز.

ياردەم بېرىش ئىشلىرىنى كۈچەيتتى. كان يەنە ھەر بىر رەھبەر بىردىن قىيىنچىلىقى بار ئائىلىنى ھۆددىگە ئېلىش، بىر تەرەپ قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا ھەممە كىشى تەڭ ياردەم بېرىشنى تۈزۈملەشتۈردى. كان ئۆتكەن يىلى تۇرمۇش قىيىنچىلىقى سەۋەبىدىن سۇ ۋە توك ھەققىنى تۆلىيەلمەي كەلگەن 16 ئائىلىنىڭ بىر يىللىق سۇ ۋە توك ھەققىنى تۆلەپ بەردى؛ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش ۋە ماتېرىيال پۇلىنى تۆلىيەلمىگەن 36 ئائىلىدىكى 54 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىنىڭ ۋە ئالىي مەكتەپكە ئۆتكەن 22 ئوقۇغۇچىنىڭ 9000 يۈەن ئوقۇش خىراجىتىنى ئۈستىگە ئالدى. كان ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ داۋالىنىش خىراجىتى ئۈچۈن ھەر يىلى 30 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى. ھېيت - بايرام كۈنلىرى قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرنى يوقلاشنى تۈزۈملەشتۈردى ھەم يىل بېشىدا قىيىنچىلىقى بار 90 ئائىلىدىن 15 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ماد-

بار ئابلىز بىلەن توختىنىڭ ئائىلىسىگە ياردەم بېرىپ ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ خاتىرجەم ئوقۇشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

كان «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» قۇرۇلۇشىنى ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ باردى. 1998 - يىلىدىن بۇيان كان قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مۇلازىمەت مەركىزى قۇرۇپ، ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مۇلازىمەت مەركىزىگە كىرگۈزدى. ئۇلارنىڭ تۇرمۇش كاپالىتى ئۈچۈن يىلىغا نەچچە 100 مىڭ يۈەن ياردەم پۇلى تارقاتتى.

تۇرپان كۆمۈرچىلىك چەكلىك مەسئۇلىيەت باش شىركىتى ئالاھىدە ھەمكارلاشتى

«تەڭرىتاغنىڭ شىمالىي ئېتىكىدىكى ئىقتىسادىي بەلۋاغقا نەزەر» سەرلەۋھىلىك چاتما خەۋەر ⑤

ئەمگەكتىكى تالاش - تارتىشلارنى مۇرەسسە قىلىش خىزمىتىدە ئىلگىرىلەش بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ۋارىس تاھىر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈشنى تەپتىش قىلىش ۋە ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈشتىكى تالاش - تارتىشلارنى مۇرەسسە ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون مەخسۇس ئەمگەك مۇناسىۋەتلىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ، كارخانا ئىسلاھاتى جەريانىدا ئوتتۇرىغا چىققان بىر قىسىم زىددىيەت، مەسىلىلەرنى ئۈنۈملۈك بىر تەرەپ قىلدى.

مەلۇم بولۇشىچە، گوۋۇيۈەن «دۆلەت كارخانىلىرىدىكى ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈشتىكى تالاش - تارتىشلارنى مۇرەسسە ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىش توغرىسىدىكى قارار» نى ۋە «كارخانا ئەمگەك تالاش - تارتىشلىرى نىزامى»، «ئەمگەك قانۇنى» نى ئېلان قىلغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈش تارماقلىرى جەمئىي 115 ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈش تەپتىش ئاپپاراتى قۇرۇپ، 644 خادىمنى بۇ خىزمەتكە سەپلەپ، ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت، ناھىيە ئۈچ دەرىجىلىك ئەمگەك كاپالەتلەندۈرۈشنى تەپتىش قىلىش تورىنى شەكىللەندۈردى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئەمگەك تەپتىش تارماقلىرىنىڭ رولى ئۈنۈملۈك جارى قىلدۇرۇلۇپ، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇندىن 17 مىڭ 800 ئورۇن (قېتىم) تەكشۈرۈلدى، بۇ 1 مىليون 193 مىڭ ئەمگەكچىگە چېتىلدى، 2896 دېلو تۇرغۇزۇلۇپ، بۇنىڭ 2756 سى بىر تەرەپ قىلىندى ھەمدە 43 مىڭدىن كۆپرەك كىشىنىڭ ئەمگەك توختامى تولۇقلاپ ئىمزالاندى. ئۇنىڭدىن باشقا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تارقىتىلماي قالغان 29 مىليون 600 مىڭ يۈەن ئىش ھەققى، 27 مىليون 600 مىڭ يۈەن ياشانغاندا كۆتۈنۈش ۋە ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسى پۇلى تولۇقلاپ تارقىتىلدى. قانۇنغا خىلاپ ھالدا بالا ئىشچى ئىشلىتىش دېلوسىدىن 116-ى بىر تەرەپ قىلىنىپ، قۇرامىغا يەتمىگەن 143 بالا قوغداپ قېلىندى. 2765 ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنغا چەكلىك مۇددەت ئىچىدە تەرتىپكە سېلىپ ئۆزگەرتىش بۇيرۇقى چۈشۈرۈلدى، 154 ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇننىڭ قانۇنغا خىلاپ قىلمىشىغا مەمۇرىي ۋە ئىنتىزام جازاسى بېرىلدى.

ئۇنىڭدىن باشقا ئاپتونوم رايون ئەمگەكچىلەرنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن، ئەمگەكتىكى تالاش - تارتىشلارنى كېسىم قىلىش ئاپپاراتىدىن 107 نى قۇرۇپ، مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەيدىغان كېسىم خادىملىرىدىن 530 نى سەپلىدى. 2001 - يىلى ھەر قايسى كېسىم قىلىش ئاپپاراتلىرى قوبۇل قىلغان ئەمگەكتىكى تالاش - تارتىش دېلوسى 2639 غا يېتىپ، بىر تەرەپ قىلىنىش نىسبىتى 96.6% كە يەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر قايسى كارخانىلاردا ئەمگەكتىكى تالاش - تارتىشلارنى خۇلاسە قىلىپ بىر تەرەپ قىلىش كومىتېتىدىن 3013 ى قۇرۇلدى، تاپشۇرۇپ ئالغان 3816 دېلونىڭ ھەل قىلىنىش نىسبىتى 63.3% كە يەتتى.

«دۆڭكۆۋرۈك بازىرى» پاكىستانغا كېڭەيمەكچى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئارزۇگۈل سېيىت** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو ۋە پاكىستان كارخانىلىرى دوستلۇق ۋە ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئۈچۈن، جۇڭگو شىنجاڭ «چۇاڭتيەن» گۇرۇھىنىڭ دۆڭكۆۋرۈك سايابەت، پەن - تېخنىكا تەرەققىيات ھەسسىدارلىق شىركىتى بىلەن پاكىستاننىڭ راۋالپىندى قاتارلىق شەھەرلىك سودا - سانائەت مەھكىمىلىرى يېقىندا سودا ئىشلىرى توغرىسىدا توختام ئىمزالىدى.

توختام بويىچە پاكىستان تەرەپ بۇ يىل «چۇاڭتيەن» گۇرۇھىنىڭ ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى «تيەنئەن» ئۇلتۇراق بىناسىنىڭ ئۈچ قەۋىتىنى ئىجارىگە ئېلىپ «پاكىستان تاۋارلىرى سودا شەھىرى» قۇرىدۇ. دۆڭكۆۋرۈك بازىرىدا 2000 كۋادرات مېتىر ئورۇننى ئىجارىگە ئېلىپ «پاكىستان تاۋارلىرىنى كۆرگەزمە قىلىش — سېتىش مەركىزى» قۇرىدۇ. «چۇاڭتيەن» گۇرۇھى 500 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ پاكىستاننىڭ ئىسلامئاباد، راۋالپىندى، لاھور قاتارلىق شەھەرلىرىدە «جۇڭگو شىنجاڭ دۆڭكۆۋرۈك تاۋارلىرى سودا بازىرى» قۇرىدۇ.

ئىلى ئوبلاستىغا بىۋاستە قاراشلىق ئورۇنلار بولتۇردىن بېرى «ئۆلچەك ۋەكىللىك قىلىش» تەربىيىسىنىڭ ئەمەلىيەتچىلىرىدىن بولۇش پائالىيىتى جەريانىدا نامرات ئائىلىلەرگە 90 مىليون يۈەن ياردەم قىلىپ، نامرات ئائىلىلەرنىڭ 3000 گېكتار خەتەرلىك ئۆيىنى رېمونت قىلىپ بەردى.
سۈرەتتە: نامرات ئائىلىلەرگە باغ، ئوتۇن تارقىتىپ بېرىلمەكتە.
كامال جامال فوتوسى

كوررېكتور: مۇنىرە مۆمىن
مۇھەررىر: ئەركىن سابىر
مەسئۇل مۇھەررىر: چىمەنگۈل ئابدۇللا

مۇھەررىر : ۋەلى كېرىم

2

ئىشچىلار ۋاقتى گېزىتى

كوررېكتور : مۇنىرە مۇمىن

تېلېفون : 2629278 (0991)

ئۈنىۋېرسال بەت

2002 - يىل 9 - ئاينىڭ 24 - كۈنى

تاللاش ۋە تاللىنىش بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ سېھرىي كۈچىنى ئاشۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز ● تۇرسۇنئاي قۇتلۇق

بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ ئامبۇلاتورىيە-
دىن دوختۇرخانىغا ئۆزگىرىشى، كىچىكلىك-
تىن زورىيىشى، تېخنىكا ئەمەلىي كۈچىنىڭ
بارغانسېرى مۇكەممەللىشىشى ۋە داۋالاش
سەۋىيىسىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئۆسۈشى -
ئوخشاش كەسىپلەر ئىچىدە بۇ دوختۇرخانى-
نىڭ كىشىلەر قەلبىدىكى يارقىن ئوبرازىنى
تىكلىدى. بۇ ئوبراز ئالدى بىلەن بوغدا دوخ-
تۇرخانىسىغا توپلانغان ئىختىساس ئىگىلىرى-
نىڭ بارلىقىنى بىمارلارغا بېغىشلاش، كەسپىي
سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ۋە دوختۇرخانىنىڭ
روناق تېپىشىنى ھەر ۋاقىت بىرىنچى ئورۇنغا
قويۇش روھى ئارقىلىق تېخىمۇ ۋايىغا يەتتى.

بوغدا دوختۇرخانىسى دوختۇرخانا تە-
رەققىياتىدا ھەل قىلغۇچ رول ئوينايدىغان
ئىختىساس ئىگىلىرى بايلىقىنىڭ مول بولۇ-
شىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، سەرخىل
تىببىي خادىملار قوشۇنىنى ئەتراپىغا توپلى-
دى. نوپۇزلۇق تىببىي ئۇنىۋېرسىتېتلاردا ئو-
قۇغان ياكى مەخسۇس بىلىم ئاشۇرغان،
كەسپچانلىقى كۈچلۈك، كەسپىي سەۋىيىسى
يۇقىرى بىر تۈركۈم تىببىي خادىملارنى يۇ-
قىرى تەمىنات بىلەن ئالاھىدە تەكلىپ قىل-
دى. جەمئىيەتتىن مول ئىگىلىك باشقۇرۇش
تەجرىبىسى بار، ھاياتىي كۈچى ئۇرغۇپ
تۇرغان ياش ۋە ئوتتۇرا ياش باشقۇرغۇ-
چىلارنى ئاشكارا رىقابەتلىشىش ئۇسۇلى ئار-
قىلىق كارخانىنىڭ رەھبەرلىك قاتلىمىغا
قويدى. شۇنىڭ بىلەن دوختۇرخانا ئەسلى-
دىكى مەخسۇس ئەرلەر كېسەللىكلىرى ۋە ئا-
ياللار كېسەللىكلىرىنىلا داۋالايدىغان ئورۇن-
دىن باللار كېسەللىكى بۆلۈمى، تاشقى كې-
سەللىكلەر بۆلۈمى، ئىچكى كېسەللىكلەر بۆ-
لۈمى ھەم ئېغىز كېسەللىكلىرى بۆلۈمى بولغان
ئۈنىۋېرسال دوختۇرخانىغا كېڭەيدى.

بوغدا دوختۇرخانىسى قۇرۇلغان دەس-
لەپكى ۋاقىتلاردىن باشلاپ، ئىختىساس ئىگە-
لىرى ئىچىدىن مۇنەۋۋەرلىرىنى تالىلاش، ئا-
دەم سانىنىڭ ئاز ھەم ساز بولۇشىنى تەشەب-
بۇس قىلىش، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ
دوختۇرخانا ئالاھىدىلىكىنى گەۋدىلەندۈرۈش
ۋە ئەمەلىي ئۈنۈمنى ئاساس قىلىشنى باشتىن -
ئاخىر چىڭ تۇتتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر
ئارىسىدا ئىش ئورنىدا رىقابەتلىشىپ ئىشلەش
تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، خادىملارنىڭ ئاكتىپلى-
قىنى، جەڭگىۋارلىقىنى قوزغىدى. ئاغرىقلار-
نىڭ كۆڭلىگە ياقمىغان، خىزمەتتە سۇسلۇق
قىلغان، كەسپىي ساپاسى تۆۋەن، ئالغا ئىنى-
تىلىشنى خالىمايدىغان، تىببىي ئەخلاقى نا-
چار خادىملار بايقالغان ھامان ئۆز ۋاقتىدا
شاللاپ چىقىرەتتى. بۇ، دوختۇرخانىنىڭ
ئاغرىقلار قەلبىدىكى ئوبرازىنى تېخىمۇ كۈ-
چەيتتى.

بوغدا دوختۇرخانىسى تىرىشچان، كە-
سپچانلىقى كۈچلۈك، ئىستىقبالى بار ياش
تىببىي خادىملارنى تەربىيىلەشكە ۋە يېتىش-
تۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. خادىملارنى قە-
رەللىك ھالدا بېيجىڭ، شاڭخەي، نەنجىڭ
قاتارلىق شەھەرلەردىكى چوڭ دوختۇرخا-
نىلاردا، تىببىي ئۇنىۋېرسىتېتلاردا ۋە شىن-
جاڭ تىببىي ئۇنىۋېرسىتېتىدا نۆۋەتلەشتۈرۈپ
تەربىيىلەشنى ئۇزاق مۇددەتلىك خىزمەت
پىلانىغا كىرگۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈردى. تىب-
بىي خادىملارنى ئايلىق، پەسىللىك ۋە يىللىق
باھالاشقا قاتناشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ كەسپىي
ساپاسى بىلەن دوختۇرلۇق كەسپىي ئەخلا-
قىنى بىرلىكتە چىڭ تۇتتى. دوختۇرلارنى
ئاپتونوم رايونىمىز ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئىل-
مىي مۇھاكىمە يىغىنلىرىغا قاتناشتۇرۇپ، ئى-
لىم ئۇچۇرى ئالماشتۇرۇش، ئىلغار داۋالاش
تەجرىبىلىرىدىن ۋاقتىدا خەۋەردار بولۇش
ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. شۇنىڭ بىلەن
بىرگە ئۇلارنى دۆلىتىمىز ئىچىدىكى نوپۇزلۇق
ئىلمىي ژۇرناللاردا ئىلمىي ماقالىلىرىنى ئېلان
قىلىپ، كەسپداشلار ئارا تەجرىبە ئالماشتۇ-
رۇشقا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ئىلا-
ھاملاندۇردى، بوغدا دوختۇرخانىسى رەھبەر-
لىكى ئىچكىرى ئۆلكىلەردىن ۋە چەت ئەللەر-
دىن ئەرلەر كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىلىرى-
نى تەكلىپ قىلىپ، ئۆزئارا تەجرىبە ئالماشتۇ-
رۇشقا شارائىت ھازىرلىدى، مەملىكەتلىك ئەر-
لەر كېسەللىكلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ يىل-
لىق يىغىنىنى بوغدا دوختۇرخانىسى باش سا-
ھىبخانا بولۇپ شىنجاڭغا ئورۇنلاشتۇردى ۋە
مەملىكىتىمىزنىڭ جاي - جايلىرىدىن كەلگەن
ئاتاقلىق مۇتەخەسسىس، ئالىملارنى بىر يەرگە
جەم قىلىپ، ئىلمىي مۇھاكىمە سالونى ئۆت-
كۈزدى. بۇ بىر قاتار ئەھمىيەتلىك ئەمگەكلەر
ۋە مول نەتىجىلەر بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ
مۇنەۋۋەر ئىختىساس ئىگىلىرى قوشۇنىنىڭ
بارغانسېرى زورىيىشىغا، كەسپداشلار ئار-
سىدىكى نوپۇزىنىڭ ئۆرلىشىگە، رىقابەت تۈي-
غۇسى ۋە ئۇتۇق قازىنىش ئىرادىسىنىڭ كۈ-
چىيىشىگە تۈرتكە بولدى.

بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ تىببىي خا-
دىملاردىن مۇنەۋۋەرلىرىنى ئالدىن تاللاش،
ناچارلىرىنى شاللىۋېتىش، جەمئىيەتكە ۋە ئاغ-
رىقلارغا يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن
خىزمەت قىلىش ئىدىيىسى دوختۇرخانا تەۋە-
سىدە ناھايىتى ياخشى تەسىر قوزغىدى. باش-
قۇرۇش، داۋالاش ۋە تېخنىكا بىر گەۋدىلەش-
كەن، ئۇرۇمچى، قەشقەر، ئاقسۇ ۋە خوتەندە
كەينى - كەينىدىن قۇرۇلغان تارماق دوخ-
تۇرخانىلىرىنىڭ بۇنداق تولۇق مۇنتىزىم ھا-
لەتتە جەمئىيەت ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەت قىلى-
شى بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ ھاياتىي كۈچى-
نى تېخىمۇ ئاشۇردى. دوختۇرخانىنىڭ ئىچكى
قىسمىدىكى كارخانا ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى
سۈرۈش بوغدا دوختۇرخانىسىدىكى تىببىي خا-
دىملارنىڭ ئۇيۇشچانلىقىنى، رىقابەت ئېڭىنى ئا-
شۇردى. نەتىجىدە، بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ
لاياقەتلىك ۋە مۇنەۋۋەر ئىختىساس ئىگىلىرى
قوشۇنى زورىيىپ، ئۆزلىرىنىڭ ھاياتىي كۈچى-
نى بارغانسېرى نامايان قىلدى.

يەنجى تاشيول ئۇچاستكىسى پارتىيە ياچېيكىسى پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇپ ياخشى ئوبرازنى گەۋدىلەندۈردى

يەنجى تاشيول ئۇچاستكىسى پارتىيە
ياچېيكىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پارتىيە
قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇشنى چىڭ
تۇتۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەشنى
كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ نەمۇنىلىك رولىنى
جارى قىلدۇردى.

بۇ ياچېيكا پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا پار-
تىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىز-
مىتى بويىچە قاتلامۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە
ئىمزالاپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇ-
تۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ مەسئۇلىيەت تۇي-
غۇسىنى كۈچەيتىپ، ئۇچاستكىنىڭ تۈرلۈك
خىزمەتلىرىنى يۈكسەلدۈردى. نىشانلىق باش-
قۇرۇش خىزمىتىنى ئاساسىي قاتلاملارغىچە
ئىنچىكىلاشتۇرۇپ، ياچېيكا بىلەن ئاساسىي
قاتلامدىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋەزىپە، ئۆلچەم،
تەلەپ ۋە ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈش قاتارلىق
تۈرلەر بويىچە مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنات-
تى؛ پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۇيۇشقاقلىقىنى
ئاشۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تۆھپە قوشۇشتا
باشلامچىلاردىن بولۇشقا يېتەكلىدى؛ پارتىيە
ئەزالىرىنىڭ پارتىيىۋىلىك قارىشى ۋە ساپا-
سىنى ئۆستۈردى، ياچېيكا ھەيئەتلىرى يىغى-
نى، پارتىيە ئەزالىرى يىغىنى ئېچىشنى تۈ-
زۈملەشتۈرۈپ، ھەر قېتىملىق يىغىندا بىر
نەچچە نۇقتىلىق مەسىلىنى ھەل قىلدى؛ پار-
تىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىز-
مىتىنى پاكلىق قۇرۇلۇشى بىلەن زىچ بىر-
لەشتۈرۈپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا خىلاپ قىل-
مىشلارنى چەكلىدى ۋە ساقلانغان مەسىلى-
لەرنى ۋاقتىدا تۈزەتتى؛ پارتىيىگە ئەزا قوبۇل
قىلىشنى چىڭ تۇتۇپ، بىر تۈركۈم ئاك-
تىپلارنى ۋاقتىدا پارتىيىگە قوبۇل قىلدى.
نەتىجىدە، بۇ ياچېيكىنىڭ جەڭگىۋارلىق،
قورغانلىق رولى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ نە-
مۇنىلىك، باشلامچىلىق رولى جارى قىلدۇ-
رۇلۇپ، ئۇچاستكىنىڭ ئىقتىسادىي كۆر-
سەتكۈچلىرى ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى، بۇ
ياچېيكا ئۈچ يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايون-
لۇق تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسى، كورلا
تاشيول باش ئۇچاستكىسى ۋە يەنجى نا-
ھىيىلىك پارتكوم تەرىپىدىن «ئىلغار پار-
تىيە ياچېيكىسى» دېگەن نامنى قولدىن
بەرمەي كەلمەكتە.

تۇردىگۈل ياسىن

ئاپتونوم رايونلۇق تاشيول ئىدارىسى ھەمكارلاشتى

● ئىقتىسادىي خەۋەرلەر ●

غۇلجا شەھەرلىك توك بىلەن تەمىنلەش شىركىتى
يېقىندا شەھەر ئەتراپىدىكى ھەر قايسى يېزا - بازار،
مەيدانلارنىڭ كونا توك سىملىرىنى يىغىۋېلىپ، دېھقان،
چارۋىچىلارنىڭ توك ئىشلىتىشى قىيىن بولۇش، توك با-
ھاسى يۇقىرى بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ، ھەر بىر
كىلوۋات سائەت توك ھەققىنى 0.24 يۈەن تۆۋەنلەتتى.
بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھەر يىللىق توك
ھەققىلا 1 مىليون 160 مىڭ يۈەن يېنىكلىدى.

سۈرەتتە: خادىملار توك لىنىيىلىرىنى ئۆزگەرت-
مەكتە.

ئابدۇساتتار قاسىم فوتوسى

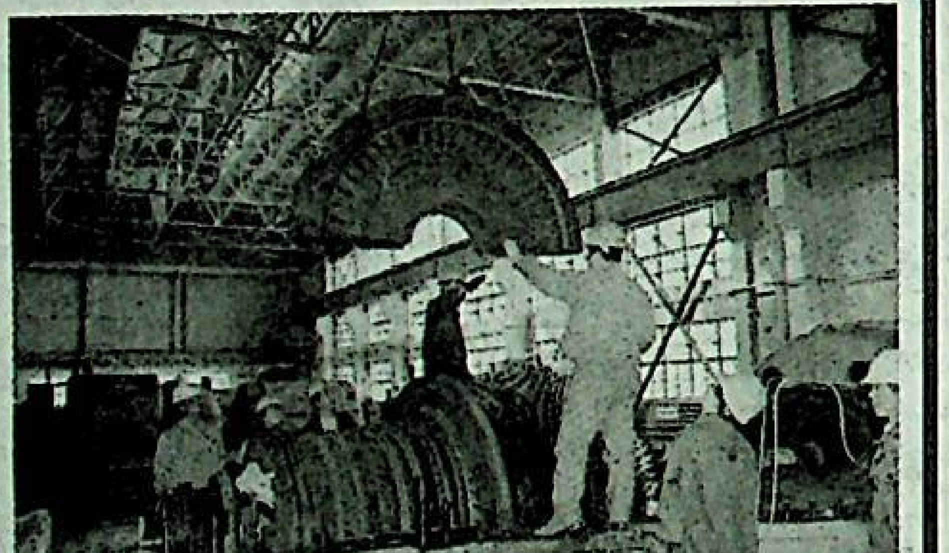

قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسى بۇ يىل 1 - ئايدىن 9 -
ئايغىچە توك ئىشلەپچىقىرىش، تارقىتىش، ئۈسكۈنىلەرنى
تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىش، 25 مىڭ كىلوۋاتلىق گې-
نېراتورلار گورۇپپىسىنى ئۆزگەرتىپ چوڭ رېمونت قى-
لىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى بىخەتەر تاماملىدى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار 25 مىڭ كىلوۋاتلىق گېنېرا-
تورلار گورۇپپىسىنى ئۆزگەرتىپ چوڭ رېمونت قىلماق-
تا.

ئېزىز قادىر فوتوسى

مىسقا فەۋرلەر

● يېقىندا جوڭگو ئېلېكتر ئېنېرگىيە شىركىتى
تەرىپىدىن شىنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە شىركىتىنىڭ ئې-
لېكتر ئېنېرگىيە ...

ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا جىنسىيەت تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا

● مۇھەممەتجان جاپپار ● قەمەرنىسا ھىسامىدىن

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى
ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ساپا مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن ئومۇملاشتۇ-
رۇش بىلەن بىللە، ئۇلارغا ماس كېلىدىغان ئەخلاق تەربىيىسىنىمۇ
...
لەرنىمۇ يوشۇرۇپ، دەرسلىكلەردىكى جىنسىيەتكە ئائىت بىلىملەرنى
ئۆچۈق - ئاشكارا سۆزلەشتىن باش تارتىدۇ، بۇنداق قىلساق، ئۇلار-
نىڭ ئۆگىنىشىگە، نورمال تۇرمۇشىغا تەسىر يېتىدۇ، دەپ قارايدۇ.

ئىشچىلار تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى

نارات تاشيول ئۇچاستكىسى ئىشچىلار
ئۇيۇشمىسى يېقىندا بۇ ئۇچاستكىغا قاراشلىق
204 - داۋبەن ئىشچىلىرىنىڭ مەدەنىي تۇرمۇ-
شىدىكى قىيىنچىلىقلارنى ھەل قىلىپ بەردى.

تاغ ئارىسىدىكى ئۆلكە يولىنى ئاسراشنى
ئۈستىگە ئالغان بۇ داۋبەنىنىڭ VCD، ياڭرات-
قۇ، تېلېۋىزور ۋە كىتاب، گېزىت - ژۇرنال
...
ئەتراپتىكى تاغلار ئېگىز بولغاچقا، تېلېۋى-
زور پروگراممىلىرىنى يەنىلا تارتالماي كەل-
گەنىدى. يېقىندا ئۇچاستكا ئىشچىلار ئۇ-
يۇشمىسى شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدىن
ئىككى مۇتەخەسسىس تەكلىپ قىلدى ۋە
5000 يۈەنگە سۈنئىي ھەمراھ نومۇرلىرىنى
...

قوروش خىزمىتىنى ئاساسىي قاتلاملارغىچە ئىزچىللاشتۇرۇپ، ياچېيكا بىلەن ئاساسىي قاتلامدىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋەزىپە، ئۆلچەم، مىشلارنى چەكلىدى ۋە ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا تۈزەتتى؛ پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىشنى چىڭ تۇتۇپ، بىر تۈركۈم ئاك-

ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇلارنى دۆلىتىمىز ئىچىدىكى نوپۇزلۇق ئىلمىي ژۇرناللاردا ئىلمىي ماقالىلىرىنى ئېلان قىلىپ، كەسپداشلار ئارا تەجرىبە ئالماشتۇرۇشقا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ئىل-

شۇردى. نەتىجىدە، بوغدا دوختۇرخانىسىنىڭ لاياقەتلىك ۋە مۇنەۋۋەر ئىختىساس ئىگىلىرى قوشۇنى زورىيىپ، ئۆزلىرىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى بارغانسېرى نامايان قىلدى.

تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىش، 25 مىڭ كىلوۋاتلىق گېنېراتورلار گورۇپپىسىنى ئۆزگەرتىپ چوڭ رېمونت قىلىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى بىخەتەر تاماملىدى.
سۈرەتتە: ئىشچىلار 25 مىڭ كىلوۋاتلىق گېنېراتورلار گورۇپپىسىنى ئۆزگەرتىپ چوڭ رېمونت قىلماقتا.

ئېزىز قادىر فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق تاشيول ئىدارىسى ھەمكارلاشتى

ئىشچىلار تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى

نارات تاشيول ئۆچاستكىسى ئىشچىلار ئۆيۈشمىسى يېقىندا بۇ ئۆچاستكىغا قاراشلىق 204 - داۋبەن ئىشچىلىرىنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىدىكى قىيىنچىلىقلارنى ھەل قىلىپ بەردى.

تاغ ئارىسىدىكى ئۆلكە يولىنى ئاسراشنى ئۈستىگە ئالغان بۇ داۋبەنىنىڭ VCD، ياڭراتقۇ، تېلېۋىزور ۋە كىتاب، گېزىت - ژۇرنال قاتارلىق مەدەنىي تۇرمۇش بۇيۇملىرى تولۇق بولسىمۇ، ئۇلار كۈندىلىك تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى كۆرەلمەي، بوش ۋاقتى بەكلا زېرىكىشلىك ئۆتكەنىدى. بىر نەچچە قېتىم كونەس ناھىيىلىك تېلېۋىزىيە ئىدارىسىدىن مۇناسىۋەتلىك خادىم تەكلىپ قىلىپ كۆچەيتىش ئانتېنناسىنى ئورناتقان بولسىمۇ، ئەتراپتىكى تاغلار ئېگىز بولغاچقا، تېلېۋىزور پروگراممىلىرىنى يەنىلا تارتالماي كەلگەنىدى. يېقىندا ئۆچاستكا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىدىن ئىككى مۇتەخەسسىس تەكلىپ قىلدى ۋە 5000 يۈەنگە سۈنئىي ھەمراھ نومۇرلىرىنى يەر يۈزىدىن قوبۇل قىلىش ئۈسكۈنىسى ئورناتتى، ئىشچىلار ئەمدى تېلېۋىزور ئېكرانىدا 32 قانالدا تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى كۆرەلەيدىغان، مەملىكىتىمىز ۋە خەلقئارادا يۈز بېرىۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەردار بولالايدىغان بولدى.

پولات روزى

يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، تاشيول باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەئىسلىرى، ئاقسۇ تاشيول باش ئۆچاستكىسى پارتكومى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەھبەرلىرى كەلپىن تاشيول ئۆچاستكىسىغا كېلىپ خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ، كەلپىن تاشيول ئۆچاستكىسىغا «ئۈلگىلىك ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئائىلىسى» دېگەن شەرەپلىك نامنى بەردى.
سۈرەتتە: رەھبەرلەر ئەمەلىي تەكشۈرۈشتە.

باھارگۈل ئابلۇرېھىم، ئىلى ھوشۇر فوتوسى

ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا جىنسىيەت تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا

● مۇھەممەتجان جاپپار ● قەمەرنىسا ھىسامىدىن

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ساپا مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن بىللە، ئۇلارغا ماس كېلىدىغان ئەخلاق تەربىيىسىنىمۇ كۈچەيتىش ئوقۇتۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇپ قالماقتا؛ ئوقۇتۇشتا نىشانلىق ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ پىكىر قىلىش، مۇلاھىزە يۈرگۈزۈش، ئىزدىنىش، تەپەككۇر قىلىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش بىلەن بىرگە جىنسىي ئەخلاق تەربىيىسىگىمۇ ئىگە قىلىش ھازىرقى ئوقۇتۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇلماقتا.

ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ بالاغەتكە يېتىشىگە ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ بەدىنىدە فىزىئولوگىيىلىك، پىسخولوگىيىلىك ئۆزگىرىشلەر بولىدۇ، قىزلاردا ئاي كۆرۈش، ئوغۇللاردا ئاۋازى تومۇلىشىش، بوغدىيەك چىقىش قاتارلىق ئەھۋاللار كۆرۈلىدۇ. مانا مۇشۇ مەزگىلدە ئوقۇغۇچىلارنىڭ پىسخىكىلىق ئالاھىدىلىكىنى بىلىش ۋە ئۇلارنى توغرا يولغا يېتەكلەشكە ئاتا - ئانىلار، ئوقۇتقۇچىلار ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. ئەگەر ۋاقتىدا يېتەكلەنمەيدىكەن، ئۇلاردا بىلمەسلىك سەۋەبىدىن مىسكىنلىك، قورقۇش، چۆشكۈنلۈك، تەشۋىشلىنىش قاتارلىق نورمالسىزلىقلار كۆرۈلۈپ، روھىي بېسىمى كۈچىيىپ، يامان ئاقىۋەتلەرنىڭ كېلىپ چىقىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

بىر قىسىم ئاتا - ئانىلار ۋە ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇشىغىلا كۆڭۈل بۆلۈپ، جىنسىيەت بىلىملىرىنى ئۆگىنىشكە ۋە جىنسىيەت پىسخىكىسىغا ئېتىبار بەرمەيدۇ، ھەتتا مۇقەررەر نەرسىلەرنىمۇ يوشۇرۇپ، دەرسلىكلەردىكى جىنسىيەتكە ئائىت بىلىملەرنى ئۇچۇق - ئاشكارا سۆزلەشتىن باش تارتىدۇ، بۇنداق قىلساق، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىشىگە، نورمال تۇرمۇشىغا تەسىر يېتىدۇ، دەپ قارايدۇ. ئەمما بۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىنتىلىشىنى كۈچەيتىپلا قالماي، ئۇلاردا جىنسىيەت ئۆزگىرىشلىرىنى ئاجايىپ سىرلىق، نورمالسىز ھادىسە دەيدىغان قاراشنى شەكىللەندۈرۈپ قويىدۇ. شۇڭا مەكتەپ، ئائىلە، جەمئىيەتتىن ئىبارەت ئۈچ تەرەپ بىرلىشىپ ئىلمىي ئاساستا جىنسىيەت تەربىيىسى ئېلىپ بارغاندىلا، ئۇلارنىڭ ئېڭىدا شەكىللىنىشكە باشلىغان غەيرىي ئوي - خىياللارنى ۋاقتىدا يوقىتىپ، ئۇلاردىكى غەيرىي جىنسلارغا قىزىقىشتىن كېلىپ چىقىدىغان جىنسىيەت خەتىرىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ.

ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىر - بىرىنى چۈشىنىشىگە، بىرگە ھەرىكەت قىلىشىغا شارائىت يارىتىپ بېرىش، ئاكتىپ يېتەكلەش، ئۇلارنىڭ نورمال باردى - كەلدى قىلىشىغا يول قويۇش ئارقىلىق ئۇلاردىكى سىرلىق ھېسسىياتنى يوقاتقىلى، تەن تەرەققىياتى كەلتۈرۈپ چىقارغان فىزىئولوگىيىلىك ۋە پىسخولوگىيىلىك جىدديلىكلەرنى ئازايتقىلى، ساغلام جىنسىي ئەخلاق كۆز قارىشىنى تىكلەپ، فىزىئولوگىيىلىك پىشىپ يېتىلىش بىلەن، ئەخلاقنىڭ پىشىپ يېتىلىشى بىردەك بولماسلىق ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتلەرنى توغرا بىر تەرەپ قىلغىلى بولىدۇ.

ئوقۇتۇش تەتقىقاتى

باشلانغۇچ مەكتەپلەردە يولغا قويۇلۇۋاتقان ساپا مائارىپىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى

● ئابدۇشۈكۈر تۇرسۇن

1. ئىدىيە - سىياسىي ساپا تەربىيىسى

سىياسىي ساپا تەربىيىسى مەيدان، كۆز قاراش، پوزىتسىيە، ئېتىقاد، غايە مەسىلىسىنى ھەل قىلىدۇ؛ ئىدىيىۋى ساپا تەربىيىسى ئىدىيىۋى تونۇش ۋە ئىدىيىۋى ئۇسۇل مەسىلىسىنى ھەل قىلىدۇ؛ ئەخلاق ساپاسى تەربىيىسى ئىجتىمائىي ئەخلاق، كوممۇنىستىك ئەخلاق - پەزىلەت ۋە شۇنىڭغا مۇناسىپ كېلىدىغان مەدەنىيەتلىك ھەرىكەت ئادەتلىرىنى يېتىشتۈرىدۇ.

2. پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرى ساپاسى تەربىيىسى

ئاساسىي بىلىملەر ساپاسى بىلىمنىڭ ئاساسىي قۇرۇلمىسىنى ھەل قىلىدۇ؛ ئاساسىي ماھارەت ساپاسى تەربىيىسى تېخنىكا ماھارەتلىرىنى ئۆگىتىدۇ؛ ئاساسىي ئۆگىنىش ئۇسۇلى ساپا تەربىيىسى ئىلمىي يوسۇندىكى ئۆگىنىش ئۇسۇلىنى ئۆگىتىدۇ؛ ئاساسىي ئەقلىي ئىقتىدار ساپا تەربىيىسى ئەقلىي ئىقتىدار ئامىللىرىنى راۋاجلاندۇرىدۇ ۋە غەيرىي ئىقتىدار ئامىللىرىنى يېتىشتۈرىدۇ.

3. جىسمانىي ساپا تەربىيىسى

تۇغما جىسمانىي ساپا ئاساسىدا ياش ئەۋلادلارنىڭ بەدىنىنى ساغلام، گۈزەل قىلىش، بەدەننىڭ ھەر قايسى قىسىملىرى، سىستېمىلىرىنى ماس، بىر تۇتاش راۋاجلاندۇرۇش، سىرتقى مۇھىتقا ماسلىشىش ئىقتىدارى ۋە ھەرىكەت ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش، ياخشى تۇرمۇش، تازىلىق ئادىتىنى يېتىشتۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ.

4. گۈزەللىك ساپاسى تەربىيىسى

بۇ، تەبىئىي گۈزەللىك ۋە ئىجتىمائىي گۈزەللىككە دائىر بىلىملەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. توغرا گۈزەللىك قارىشى، ساغلام گۈزەللىك ئىقتىدارى، پەرقلەندۈرۈش ئىقتىدارى، ئىپادىلەش ئىقتىدارى ۋە ئىجاد قىلىش ئىقتىدارى قاتارلىقلار بولۇشى كېرەك.

5. ئەمگەك ساپاسى تەربىيىسى

بۇ، ئەمگەك قارىشى، ئەمگەك پوزىتسىيىسى، ئەمگەك ھېسسىياتى، ئەمگەك ماھارىتى، ئەمگەك ئىنتىزامى، ئەمگەك ئادىتى، ئەمگەك مېۋىسىنى ئاسراش، تۇرمۇشنى ئۆزى باشقۇرۇش، مۇستەقىل ياشاش ئىقتىدارىنى يېتىشتۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ.

قىسقا خەۋەرلەر

● يېقىندا جۇڭگو ئېلېكتر ئېنېرگىيە شىركىتى تەرىپىدىن شىنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە شىركىتىنىڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە دىسپېتچېرلىق مەركىزىگە «جۇڭگو بويىچە ئالدىنقى قاتاردىكى ئېلېكتر تورى دىسپېتچېرلىق ئاپپاراتى» دەپ، ئۈرۈمچى ئېلېكتر ئىشلىرى ئىدارىسىگە «جۇڭگو بويىچە ئالدىنقى قاتاردىكى توك بىلەن تەمىنلەش كارخانىسى» دەپ نام بېرىلدى.

ئەنۋەر خالىق

● شايار ناھىيىسى بۈيىل ناھىيە بازىرىدىكى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار 149 ئائىلىدىكى 522 كىشىگە ھەر ئايدا 75 يۈەندىن، يىلدا جەمئىي 469 مىڭ 800 يۈەن بېرىشنى ئەمەلىيلەشتۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەردىكى ھەر بىر نوپۇسقا يىلدا 300 يۈەن داۋالىنىش خىراجىتى بېرىش، نامرات ئائىلىلەردىكى 137 ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىغا ھەر مەۋسۇمدە 150 يۈەن قۇتقۇزۇش پۇلى بېرىش، ئالىي، ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەردە ئوقۇۋاتقان 27 ئوقۇغۇچىغا ھەر مەۋسۇمدە 2000 يۈەن قۇتقۇزۇش پۇلى بېرىشنى ئەمەلىيلەشتۈردى.

سۇلتان سەمەت

● لوپ ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا دۆلەتنىڭ مالىيە - باج سىياسىتىنى ھەقىقىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، 17 مىڭدىن ئارتۇق نامرات ئائىلىنىڭ 1 مىليون 330 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، ئالاھىدە مەھسۇلات بېجىنى كەچۈرۈم قىلدى.

نۇرمۇھەممەت مەخمۇت

● شايار ناھىيىسى يېقىندا سۈپىتى ئۆزگەرگەن، ۋاقتى ئۆتكەن، ئىشلەپچىقىرىلغان ۋاقتى ۋە زاۋۇت ئادرېسى يېزىلمىغان ئومۇمىي قىممىتى 8400 يۈەنلىك ساختا، سۈپەتسىز يېمەك - ئىچمەكنى يىغىۋېلىپ بىر تەرەپ قىلدى.

پەرھات مىجىت

● سانجى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى تاۋۇز چاغىنى ۋە دۆلەت بايرىمى ھارپىسىدا 190 دىن ئارتۇق خادىمنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، بايرام مەزگىلىدىكى بازارلارنى نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈش سالمىقىنى كۈچەيتتى. بۇ جەرياندا 1041 تىجارەتچىنى تەكشۈردى، ئىستېمالچىلاردىن كەلگەن يەتتە پارچە ئەرزنى قوبۇل قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ 1000 يۈەندىن ئارتۇق ئىقتىسادىي زىيىنىنى تۆلىتىپ بەردى.

● سانجى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى جەنۇبىي شەھەر پونكىتى يېقىندا ۋۇجياچۈ سودا - سانائەت شىركىتى، فاڭساۋخۇ سۇلياۋ خالتا ياساش زاۋۇتى، ۋۇجياچۈ سۇلياۋ شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ قانۇنسىز تاۋار ماركىلىرىنى بېسىش قىلمىشىنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇلارغا 18 مىڭ يۈەن جەرىمانە قويدى.

ئەكبەر ھاكىم

ئىقتىسادىي خەۋەرلەر

ساغلاملىق ۋە گۈزەللىك مەڭگۈ سىزگە يار بولسۇن، سىزگە ساغلاملىق ۋە گۈزەللىك ئارزۇ - تىلىكىنى يەتكۈزگۈچى ——

بوغدا دوختۇرخانىسى

بوغدا دوختۇرخانىسى ئۈرۈمچى، قەشقەر ۋە ئاقسۇ شەھەرلىرىدە تەسىس قىلىنغان باشقۇرۇش ۋە داۋالاش تۈرلىرى بىر گەۋدىلەشكەن، مۇنتىزىم شەكىلدىكى ئۇنىۋېرسال دوختۇرخانا. بوغدا دوختۇرخانىلىرىدا ئەرلەر كېسەللىكلىرى مەخسۇس بۆلۈمى، ئاياللار كېسەللىكلىرى مەخسۇس بۆلۈمى، ئىچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمى، بالىلار كېسەللىكلىرى بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان. ئۈرۈمچىدە يەنە تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى، ئېگىز بوشلۇقى كېسەللىكلىرى بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان بولۇپ، ھەر ساھە ئالىما تولۇق رازى بولۇدەك مۇلازىمەت، يۇقىرى تېخنىكا، ئەستايىدىل ۋە قىزغىن مۇئامىلە، ئەڭ ئالدىنقى قاتاردىكى داۋالاش ئۈسكۈنىسى ئارقىلىق پۈتكۈل جەمئىيەت ئۈچۈن ئەڭ سەممىمىي خىزمەت قىلىدۇ. ھېيت - بايرام ۋە باشقا ھەر قانداق دەم ئېلىش كۈنلىرىدىمۇ ئادەتتىكىدەك كېسەل كۆرىدۇ.

ئۈرۈمچى بوغدا دوختۇرخانىسى: ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 193 - نومۇر (ئاپتونوم رايونلۇق ئوپېرا ئۆمىكىنىڭ يېنىدا) مەسلىھەت سوراش تېلېفونى: 2850555 - 0991

قەشقەر ۋىلايەتلىك بوغدا دوختۇرخانىسى: قەشقەر شەھىرى دەريا ساھىلى يولى 1 - نومۇر (گۈزەل كۆۋرۈكنىڭ يېنىدا) مەسلىھەت سوراش تېلېفونى: 2830555 - 0998

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك بوغدا دوختۇرخانىسى: ئاقسۇ شەھىرى جەنۇبىي چوڭ كوچا 51 - نومۇر (شەھەرلىك تېبابەت مەھكىمىسىنىڭ يېنىدىكى ئائىلىلىكلەر قورۇسىدا)

مەسلىھەت سوراش تېلېفونى: 2617755 - 0997

خوتەن ۋىلايەتلىك بوغدا دوختۇرخانىسى: خوتەن شەھىرى شەرقىي بېيجىڭ يولى 10 - نومۇر (چايخانا مەكتىپىنىڭ ئۇدۇلىدا) مەسلىھەت سوراش تېلېفونى: 2037700 — 0903

ئىشچىلار ۋاقتى گېزىتى

3 مۇھەررىر : قۇربانجان ئابلىمىت نورۇزى

كوررېكتور : ماھنۇر ئابابەكرى

تېلېفون : (0991) 2629278

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خەۋەرلىرى

2002 - يىل 9 - ئاينىڭ 24 - كۈنى

«ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى - نىجات يۇلتۇزىمىز»

ئۆز مۇخبىرىمىز ● ئارزۇگۈل سېيىت پراكتىكانت ● بۇئايشەم راخمان

1998 - يىلى باھار بايرىمىدا ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ھال سوراش گۇرۇپپىسى 1 - ترانسپورت شىركىتىدىكى قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن، ئۆلۈپ كەتكەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىدىن ھال سوراشقا بارغاندا، تۇل ئايال پاتىمە: «قىزىم ناھايىتى ياخشى ئوقۇۋاتىدۇ، لېكىن ئالىي مەكتەپكە ئۆتۈپ قالسا، ئوقۇتالمايمەن» دەيدۇ. بۇ چاغدا قاتناش نازارىتى پارتگۇرۇپپىسىنىڭ شۇجىسى سەي يۆجى ھېچ ئىككىلەنمەستىنلا: «خاتىرجەم بولۇڭ، قىزىڭىز ئالىي مەكتەپكە ئۆتۈپ قالسا مەن بار» دەيدۇ.

ئۆتكەن يىلى ماھنۇر نەنجىڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ چاقىرىق قەغىزىنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ناھايىتى خۇشال بولىدۇ. ئەمما ئوقۇش پۇلى ئۇنىڭ خۇشاللىقىنى ئۇزاق داۋاملاشتۇرمايدۇ. ماھنۇر ئاخىرى ئوقۇش ئارزۇسىدىن ۋاز كېچىدۇ. قىزىنىڭ تاتلىق ئارزۇ - تىلەكلىرىنىڭ چۇشكە ئايلىنىپ قېلىۋاتقانلىقىنى كۆرگەن ئانا قاتتىق ئازابلىنىدۇ. تۇيۇقسىز، ئۈچ يىل ئىلگىرى سەي شۇجىنىڭ بەرگەن ۋەدىسى پاتىمەنىڭ ئېسىگە كېلىدۇ. ئۇ ئۈمىد بىلەن ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە «باشلىق دېگەننىڭ ئەمەلىيىتىدىن ۋەدىسى تولا، بەلكىم مېنى تونۇماسلىقىمۇ مۇمكىن» دېگەن خىياللار بىلەن قىزىنىڭ چاقىرىق قەغىزىنى ئېلىپ، ناھايىتى تەسلىكتە سەي شۇجىنىڭ ئىشخانىسىغا بارىدۇ. سەي شۇجى پاتىمەنى قىزغىن كۈتۈۋالىدۇ ۋە ئۆز ۋەدىسىنى ئۇنتۇپ قالمىغانلىقىنى ئېيتىپ، قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى ئابدۇراخمان جاپپارغا پاتىمەنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش ۋە قىيىنچىلىق تۈپەيلىدىن ماھنۇرنىڭ ئوقۇشسىز قالماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەكلىكى توغرىسىدا خەت يېزىپ بېرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ماھنۇر 1500 يۈەن ئوقۇش ياردەم پۇلىغا ئېرىشىدۇ. پاتىمە قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەندە، ئۆزىگە باشپاناھ بولغان قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىغا كۆز ياشلىرى ئارقىلىق مىننەتدارلىقىنى بىلدۈرىدۇ. بۇ پەقەت قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ نازارەت پارتگۇرۇپپىسىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى بىلەن 10 يىلدىن بۇيان ئېلىپ بارغان «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» پائالىيىتىدىكى نۇرغۇن مىساللارنىڭ بىرى.

يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، قاتناش - ترانسپورت كارخانىلىرى بازارنىڭ ئۆزگىرىشى قاتارلىق تۈرلۈك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن زىيان تارتىش ھەتتا ۋەيران بولۇشقا يۈزلەندى. بۇنىڭ بىلەن ئىش ئورنىدىن قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر كۆپىيىپ، تۇرمۇشى قىيىنچىلىقتا قالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى 1992 - يىلىدىن بۇيان، ئۆز سىستېمىسىدا «ھەممە ئائىلىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىش تونۇشۇش، ھەممە جايلارغا بېرىش، ئائىلىلەرنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش، ھەممە ئائىلىلەرگە ئىللىقلىق يەتكۈزۈش» تىن ئىبارەت «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى» نى يولغا قويۇپ، ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 5 مىليون 860 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، قىيىنچىلىقى بار 17 مىڭ 986 ئىشچى - خىزمەتچىدىن ھال سورىدى. بۇ جەرياندا، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرى رەھبەرلىرى ئۆزى ئاساسىي قاتلامغا بېرىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالى ئۈستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. نازارەتكە قاراشلىق زىيان تارتقان كارخانا ۋە ئائىلىسى قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش سىستېمىسىنىڭ نۇقتىسى كۆپ، مۇساپىسى ئۇزۇن، دائىرىسى كەڭ. شۇڭا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خىراجىتىگىلا تايىنىپ «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى» نى ئۇنۇملۇك قانات يايدۇرۇش تەس ئىدى. مەبلەغ مەنبەسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەشەببۇسكارلىق بىلەن نازارەتنىڭ بۇ خىزمەتنى پائال قوللىشىنى قولغا كەلتۈردى. نازارەت پارتگۇرۇپپىسى ۋە مەمۇرىيىتى بۇ خىزمەتكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، ھەر يىلى 100 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ ھەمدە بۇ پۇلنى تەدرىجىي كۆپەيتىپ بېرىپ، «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى» نىڭ ئۇنۇملۇك يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يەنە قاتناش نازارىتىگە قاراشلىق ھەر قايسى ئورۇنلاردا قىيىنچىلىقى بارلارغا ياردەم بېرىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەئىسى مەسئۇل بولۇپ تۇتۇشنى بەلگىلىدى. ھەممە ئادەم ئۈچۈن تۇرمۇش كاپالىتىگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن ئىش ئورنىدىن قالغان ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئارخىپى، كارتىسىنى تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى نازارەت رەھبەرلىرىگە دوكلات قىلىپ، نازارەتنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى ئارقىسىدا، نازارەتتە ئامانلىرىنى يۆلەش ئۈچۈن قىيىنچىلىقنى تۈگىتىدۇرۇش فوندى قۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى.

ئىگىلىنىشىچە، ھازىر قاتناش سىستېمىسى بويىچە ئىش ئورنىدىن قالغان 4913 ئىشچى - خىزمەتچى، ئىش ئورنىدىن قالغان ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار 300 ئىشچى - خىزمەتچى، پەرزەنتى ئالىي مەكتەپكە ئۆتكەن بولسىمۇ، ئائىلە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ئوقۇتالمايۋاتقان 23 ئائىلە بار ئىكەن، بۇ ئەھۋالغا قارىتا قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان 26 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش پۇلىنى ئۈستىگە ئېلىپ، ئۇلارنى خاتىرجەم ئوقۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلغان. ئىقتىسادىي قىيىنچىلىق تۈپەيلىدىن ئوقۇشقا بارالمىغان 300 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇشىغا ياردەم بەرگەن. ياردەم بەرگەن پۇل سوممىسى 99 مىڭ يۈەنگە يەتكەن.

قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۆز سىستېمىسىدىكى ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇشىغا ياردەم بەرگەندىن سىرت، ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، خىزمەتكە ئورۇنلىشىش مەسىلىسىنىمۇ ھەل قىلىپ بەردى.

1999 - يىل قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى ئابدۇراخمان جاپپار غۇلجا ناھىيىلىك تاشيول ئۈچاستكىسىغا خىزمەت تەكشۈرگىلى بېرىپ، تاشيول ئىشچىسى ئابلىزجاننىڭ بەش بالىسىنى ئايالىغا قالدۇرۇپ، بۇ دۇنيادىن مەڭگۈلۈككە كەتكەنلىكى، شۇ سەۋەبتىن تېخىچە مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان قىزى ئاسىيەنىڭ ئوقۇشتىن توختاپ قالماقچى بولغانلىقىدىن خەۋەر تاپىدۇ. ئابدۇراخمان جاپپار قايتىپ بارغاندىن كېيىن، ئەھۋالنى نازارەتكە دوكلات قىلىدۇ. نازارەت بۇ ئىشقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئاسىيە ئۈچ يىللىق ئوقۇش ياردەم پۇلىغا ئېرىشىدۇ. ئۆتكەن يىلى ئاسىيە مەكتەپ پۈتتۈرگەندىن كېيىن، قاتناش نازارىتى ئۇنىڭ ئائىلە قىيىنچىلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇنى تاشيول ئىدارىسىنىڭ سانجى تارمىقىغا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، كۆپ خىل ئۇسۇل، كۆپ خىل شەكىل ۋە تۈرلۈك يوللار ئارقىلىق، ئاممىۋى خاراكتېرلىك «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيىتى» نى قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

1998 - يىلى قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۆز سىستېمىسىدىكى پارتىيە ئەزالىرى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرى ۋە بارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر نامىسىنى ئېغىر قىيىنچىلىقتا قالغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش» ئىئانە توپلاش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، 118 مىڭ يۈەن ئىئانە توپلاپ، قىيىنچىلىقى بار كارخانىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە ياردەم بېرىشكە ئىشلەتتى.

ئىگىلىشىمىزچە، جۇڭگو تاشيول ترانسپورت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيىتى» جەريانىدىكى ئىش پائالىيەتلىرىدىن تەسىرلىنىپ، 50 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، خوتەندىكى يەتتە نامرات ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش پۇلىنى ئۈستىگە ئالغان.

قاتناش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئەنە شۇنداق ئەمەلىي نەتىجىلىرى بىلەن بۇ يىل مەملىكەت بويىچە «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن شەرەپكە مۇيەسسەر بولدى. تاشيول ئىشچى - خىزمەتچىلىرى پەخىرلەنگەن، سۆيۈنگەن ھالدا: «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى — نىجات يۇلتۇزىمىز» دېيىشتى.

قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە كۆڭۈل بۆلەيلى

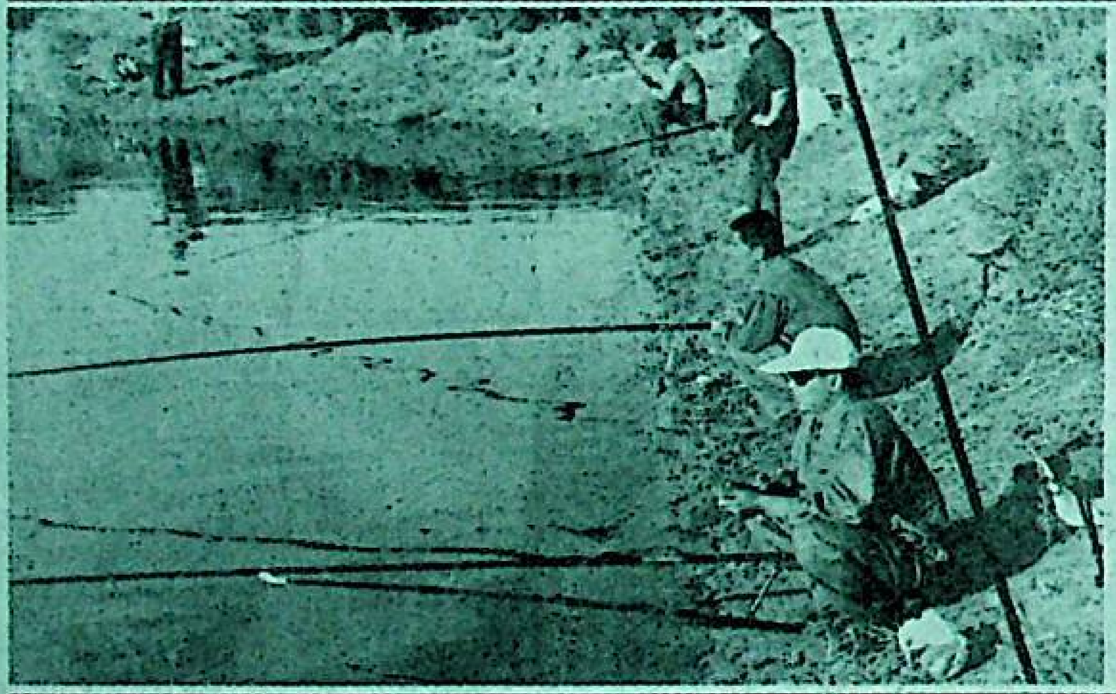

قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتىش ئۈچۈن، يېقىندا بېلىق تۇتۇش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

ئېزىز قادىر فوتوسى

شىنجاڭ 6 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رولىنى ياخشى جارى قىلدۇردى

شىنجاڭ قۇرۇلۇش گۇرۇھى 6 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۆزىنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بىر تەرەپتىن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىسا، يەنە بىر تەرەپتىن، شىركەتنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنىڭ ئېشىشىغا ھەسسە قوشتى.

شىركەت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى» نى قۇرۇلۇش ئورۇنلىرىغىچە بېرىپ تەشۋىق قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قانۇندىكى ھوقۇق - مەجبۇرىيىتىگە دائىر بىلىملەردىن چوڭقۇر چۈشەنچىگە ئىگە قىلدى. نازارەتچىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، كارخانا ئىشلىرىنى ئاشكارىلاش سەھنىسى ئېچىپ، شىركەتنىڭ ئىش كۆتۈرە ئېلىش ئەھۋالى، پايدا - زىيان ئەھۋالى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى مەبلىغىنىڭ ئىشلىتىلىشى، ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن يىغىلغان ياشانغاندا كۈتۈنۈش پۇلىنىڭ يۇقىرىغا تاپشۇرۇلۇش ئەھۋالى، پېنسىيىگە چىقىشقا يولانغانلارنىڭ ئاساسىي ئەھۋالى قاتارلىقلارنى ئاشكارىلاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بۇ جەھەتتىكى پىكىر - تەلەپلىرىنى ئاڭلىدى.

شىركەت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يېقىندا ئائىلىسىدە ئىش كۆتۈپ تۇرغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ شىركەتنىڭ ئۆزلىرىگە ئىش تېپىپ بېرەلمىگەنلىكى سەۋەبلىك ھەر ئايدا تۇرمۇش ياردەم پۇلى بېرىشنى تەلەپ قىلغان ئەرزنى قوبۇل قىلىپ، شىركەت رەھبەرلىكىگە يەتكۈزدى. نەتىجىدە 320 ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ ھەر بىرىگە ئايدا 224 يۈەن تۇرمۇش پۇلى بېرىلىدىغان بولدى. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خەلق ئىشلىرى ئىدارىسىگە ماسلىشىپ، شىركەتتىكى ئىش ئورنىدىن سوراپ، چاغان ۋە قۇربان ھېيتتا 47 مىڭ يۈەن قۇتقۇزۇش پۇلى تارقىتىپ بەردى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر فوندى جەمئىيىتىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ياردەم سوراپ كەلگەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە مۇشۇ يېرىم يىل ئىچىدىلا 11 مىڭ يۈەن قەرز بېرىپ، ئۇلارنىڭ ۋاقىتلىق قىيىنچىلىقتىن ئۆتۈۋېلىشىغا ياردەم بەردى.

شىركەت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يەنە كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش نىشانىنى ئاساس قىلىپ، بىناكارلىق - قۇرۇلۇش بىخەتەرلىكى، پۇقرالار ئەخلاق قۇرۇلۇشى، ئەلا سۈپەتلىك قۇرۇلۇش يارىتىش، «ئەنكاك» لوگىقىسى زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ۋە ھەر خىل تەنتەربىيە، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانا ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەيدىغان، شىركەتنى ئۆز ئائىلىسىدەك كۆرىدىغان كەيپىياتى تېخىمۇ كۈچەيدى. شۇڭا شىركەت يېقىندا دۆلەت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن دۆلەتلىك 1 - دەرىجىلىك بىناكارلىق -

قىسقا خەۋەرلەر

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىنىڭ كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنى يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا قەشقەر تاشيول باش ئۈچاستكىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كۇرس ئېچىپ، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىدىن بولۇپ 20 گە يېقىن كىشىنى تەربىيىلىدى.

يۈسۈپجان ھۈسەيىن، ئابدۇراخمان نىياز

شىنجاڭ 6 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يېقىندا 16 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، شىركەت ياشانغانلار پائالىيەت مەركىزىنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى يېڭىلاپ ۋە تولۇقلاپ، ياشانغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پائالىيەت شارائىتىنى ياخشىلىدى.

مۇھەممەتئىمىن ياقۇپ

يېقىندا، يېزا ئىگىلىك 4 - شىسى 64 - تۇەن - مەيدانى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۆز قارمىقىدىكى 37 ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەئىسلىرى، ئاياللار خىزمىتى مەسئۇللىرىنىڭ قانۇن ئۆگىنىشى، خىزمەت ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنى جانلاندۇرۇش ئۈچۈن، «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى»، دېموكراتىك سايلام قائىدىلىرى

يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ... ترانسپورت كارخانىلىرى بازارنىڭ ئۆزگىرىشى قاتارلىق تۈرلۈك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن زىيان

... نى قوزغۇلۇش ئورۇنلىرىغىچە بېرىپ تەشۋىق قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قانۇندىكى ھو...

ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش، خىزمەتنىڭ تەن سالامەتلىكىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە ھەسسە قوشۇش ئۈچۈن، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋاسكېتبول مۇسابىقىسىنى ئۆتكۈزۈۋاتقىنىغا ئۈچ يىل بولدى. بۇ يىلقى مۇسابىقە تېخىمۇ قىزىپ كەتتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابلىخالىق ئابلىمىت پراكتىكانت راھىلە ئىزىز فوتوسى

گە چىقىشقا يولانغانلارنىڭ ئەھۋالى قاتارلىقلارنى ئاشكارىلاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بۇ جەھەتتىكى پىكىر - تەلەپلىرىنى ئاڭلىدى.

شىركەت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يېقىندا ئائىلىسىدە ئىش كۈتۈپ تۇرغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە شىركەتنىڭ ئۆزلىرىگە ئىش تېپىپ بېرەلمىگەنلىكى سەۋەبلىك ھەر ئايدا تۇرمۇش ياردەم پۇلى بېرىشنى تەلەپ قىلغان ئەرزنى قوبۇل قىلىپ، شىركەت رەھبەرلىكىگە يەتكۈزدى. نەتىجىدە 320 ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ ھەر بىرىگە ئايدا 224 يۈەن تۇرمۇش پۇلى بېرىلىدىغان بولدى. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خەلق ئىشلىرى ئىدارىسىگە مالىشىپ، شىركەتتىكى ئىش ئورنىدىن قالغان، ئىش كۈتۈپ تۇرغان، قارىغۇچىسى بولمىغانلارنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، ئارخىپ تۇرغۇزۇپ، شەرتكە ئۇيغۇن كەلگەنلەرنى ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالىتىدىن بەھرىمەن قىلدى. بۇ يىل 1 - ئايدىن ھازىرغىچە 147 ئائىلىدىن 3630 كىشى 96مىڭ يۈەن تۇرمۇش پۇلى ئالدى. قىيىنچىلىقى بار ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە دەم ئېلىشقا چىققان پېنسىيەدىكىلەردىن شىركەتكە ۋاكالىتەن ھال

شىركەت ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يەنە كارخانىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش نىشانىنى ئاساس قىلىپ، بىناكارلىق - قۇرۇلۇش بىخەتەرلىكى، پۇقرالار ئەخلاق قۇرۇلۇشى، ئەلا سۈپەتلىك قۇرۇلۇش يارىتىش، «مەنىۋىي» لوگىكىسى زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ۋە ھەر خىل تەنتەربىيە، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشىنى جانلاندۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كارخانا ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەيدىغان، شىركەتنى ئۆز ئائىلىسىدەك كۆرىدىغان كەيپىياتى تېخىمۇ كۈچەيدى. شۇڭا شىركەت يېقىندا دۆلەت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن دۆلەتلىك 1 - دەرىجىلىك بىناكارلىق - قۇرۇلۇش كارخانىسى بولۇپ باھالىنىپ، قەشقەر ۋىلايىتىدە 1 - دەرىجىلىك بىناكارلىق - قۇرۇلۇش كارخانىسى بولالمىغان بوشلۇقنى تولدۇردى.

ئابىدە روزى

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتى

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىنىڭ كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنى يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا قەشقەر ئاشپول باتىن ئۆچاستكىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كۇرس ئېچىپ، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىدىن بولۇپ 20 گە يېقىن كىشىنى تەربىيىلىدى.

يۈسۈپجان ھوسىيىن، ئابدۇراخمان نىياز

شىنجاڭ 6 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يېقىندا 16 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، شىركەت پېشقەدەملىرى پائالىيەت مەركىزىنىڭ ئەسلىھەلىرىنى يېڭىلاپ ۋە تولۇقلاپ، ياشانغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پائالىيەت شارائىتىنى ياخشىلىدى.

مۇھەممەتئىمىن ياقۇپ

يېقىندا، يېزا ئىگىلىك 4 - شىسى 64 - تۇەن - مەيدانى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۆز قارمىقىدىكى 37 ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەئىسلىرى، ئاياللار خىزمىتى مەسئۇللىرىنىڭ قانۇن ئېڭى، خىزمەت ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈپ، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنى جانلاندۇرۇش ئۈچۈن، «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى»، دېموكراتىك سايلام قاتارلىقلارنى ۋە خۇسۇسىي ئىگىلىكنى جانلاندۇرۇشقا ئائىت ئىلغار تەجرىبىلەرنى ئاساس قىلغان ھالدا كۇرس ئېچىپ، ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى رەئىسلىرى ۋە ئاياللار خىزمىتىگە مەسئۇل خادىمدىن 74 كىشىنى تەربىيىلىدى.

ئەخمەت ئابدۇللا

يېقىندا، جەنۇبىي ئاشپول ئۆچاستكىسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى «بىر تەرەپ قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا، ھەممە تەرەپ ياردەم بېرىش» تەك ياخشى خىسلەتنى جارى قىلدۇرۇپ، ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار 13 ئىشچى - خىزمەتچىگە 1000 يۈەن قىممىتىدە ئۇن - ياغ ياردەم قىلدى.

بىبىنۇر ئۆمەرجان

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنىڭ قوغداش ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈشنىڭ نەزەرىيىۋى ئەھمىيىتى ھەققىدە

● دەي ۋېنشەن

تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەندىن كېيىنكى «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى» قانۇن شەكلى ئارقىلىق قوغداشنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈردى. بۇ بىر زور نەتىجە. بۇ، بۇ نەتىجىنىڭ نەزەرىيىۋى ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇپ ۋە ئىگىلەپ، قوغداشنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئىكەنلىكىنىڭ ئىلمىي مەزمۇنىنى يېڭى يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ چوڭقۇر چۈشىنىشكە، جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى نەزەرىيىسىنى ئالغا ئىلگىرىلىتىشكە پايدىلىق.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مەسئۇلىيىتى ئۈستىدە ئىزدىنىش نەتىجىسىنىڭ يۈكسەك يىغىنچاقلىنىشى ۋە خۇلاسىلىنىشى

قوغداشنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈش دۆلىتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيان، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مەسئۇلىيىتى ئۈستىدە ئىزدىنىش نەتىجىسىنىڭ يۈكسەك يىغىنچاقلىنىشى ۋە خۇلاسىلىنىشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

1978 - يىلى، دېڭ شياۋپىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ 9 - قۇرۇلتىيىدا قىلغان بېغىشلىما سۆزىدە، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىدىن جەزمەن ئاممىلەن ئالاقە باغلاشنى، ئىشچىلارغا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ھەقىقەتەن ئىشچىلارنىڭ ئۆزىنىڭ تەشكىلاتى ئىكەنلىكىنى، ئىشچىلار ئەقىدە باغلىغان، ئىشچىلار ئۈچۈن سۆز قىلىدىغان، ئىش قىلىپ بېرىدىغان تەشكىلات ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرۇشنى تەلەپ قىلغانىدى.

1983 - يىلى 3 - ئاينىڭ 14 - كۈنى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى شۇجىچۇسىنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ 10 - قۇرۇلتىيىغا تەييارلىق كۆرۈش ھەققىدە بەرگەن يوليورۇقىدا، ئۈچ «جەزمەن» نى ئالاھىدە تەكىتلىگەندى. بۇنىڭ يادروسى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساداسىنى ۋە تەلىپىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشەنچىسىگە ئىگە بولۇشى كېرەك، دېگەندىن ئىبارەت. 1988 - يىلى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ 11 - قۇرۇلتىيىدا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ سوتسىيالىزم دەۋرىدىكى تۆت تۈرلۈك ئىجتىمائىي فۇنكسىيىسى — قوغداش، قۇرۇش، قاتنىشىش، تەربىيىلەش رەسمىي ئوتتۇرىغا قويۇلدى. شۇنىڭدىن بۇيان، قوغداش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئىجتىمائىي فۇنكسىيىسىنىڭ بىرى بولۇش سۈپىتى بىلەن جەزملەشتۈرۈلدى. بۇ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ قوغداش مەسئۇلىيىتى نەزەرىيىسىدىكى چوڭ بۆسۈش. 1994 - يىلى ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ 12 - نۆۋەتلىك ئىجرائىيە ھەيئىتىنىڭ 2 - سانلىق يىغىنىدا قوغداشنى گەۋدىلەندۈرۈشتىكى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي تەپەككۇرى ھەممە قوغداش — ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئىكەنلىكى توغرىسىدىكى قىتىم ئوتتۇرىغا قويۇلدى. ئۇنىڭدىن كېيىن، تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەندىن كېيىنكى «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى» غا كىرگۈزۈلدى. مانا بۇ، سوتسىيالىزم شارائىتىدا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىگە بولغان تونۇشنىڭ يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈلگەنلىكىدىن، نەزەرىيە جەھەتتە يېڭى باسقۇچقا قەدەم قويۇلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى بىلەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خاراكتېرىنىڭ بىرلىكى ئىشقا ئاشۇرۇلدى

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى بىلەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرىنىڭ مۇناسىۋىتى دىئالېكتىكىلىق بىرلىك مۇناسىۋەتتۇر. بىر تەرەپتىن، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنى بىۋاسىتە چەكلەپ تۇرىدىغان ئامىل، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرىنى جەزمەن گەۋدىلەندۈرۈشى كېرەك؛ يەنە بىر تەرەپتىن، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئۆز نۆۋىتىدە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرىغا ئەكس تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنىڭ جەزملەشتۈرۈلۈشى توغرا، ئادا قىلىنىشى ياخشى بولسا، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئالاھىدىلىكى تېخىمۇ روشەن گەۋدىلىنىدۇ. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى بىلەن خاراكتېرى بىردەك بولۇپ، ئۇلارنى بىر - بىرىدىن ئايرىۋېتىشكە بولمايدۇ. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرىدىن ئايرىلغان ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى بولمايدۇ. شۇنداقلا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئارقىلىق گەۋدىلەنمىگەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرىمۇ بولمايدۇ.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن بىرلەشكەن ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاممىۋى تەشكىلاتى، ئۇنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساداسىغا ۋە تەلىپىگە ۋەكىللىك قىلىشى ۋە ئۇنى ئەكس ئەتتۈرۈشى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىشى ئەسلىدىلا ئۇنىڭ ئەڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى بولۇشى كېرەك.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ خاراكتېرى ئۇنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆز مەنپەئىتىنى قوغداشتا زۆرۈر بولغان ئەڭ ئۈنۈملۈك بولغان تەشكىلىي شەكلى ئىكەنلىكىنى بەلگىلىگەن.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى توغرىسىدىكى نەزەرىيىۋى يۈكسەكلىكتىن رېئاللىق ئوتتۇرىغا قويغان زور مەسىلىگە جاۋاب بېرىلدى

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىغا قويۇلغان ئەڭ بىۋاسىتە تەلەپ ئىجتىمائىي - ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتنى ۋە ئەمگەك مۇناسىۋىتىدە ئۆزىنىڭ ئەمگەكچىلەرگە ۋەكىللىك قىلىدىغان سالاھىيىتىنى ۋە ئورنىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، ئەمگەكچىلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداشنى ئۆزىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى قىلىپ، ئەمگەكچىلەرنىڭ مەنپەئىتىگە ۋەكىللىك قىلىش ۋە ئۇنى قوغداش ئارقىلىق، ئەمگەك ھوقۇقى بىلەن باشقۇرۇش ھوقۇقىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇشنى شەكىللەندۈرۈشتىن؛ ئەمگەكچىلەر بىلەن باشقۇرغۇچىلارنىڭ مۇناسىۋىتىنى ۋە ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى كېلىشتۈرۈپ، بۇ ئارقىلىق بىر قەدەر ئىناق ۋە مۇۋاپىق ئەمگەك مۇناسىۋىتى شەكىللەندۈرۈشتىن ئىبارەت. بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ئەمگەك مۇناسىۋىتىدىكى يېڭى ئۆزگىرىش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ھوقۇق قوغداش تەلىپىنىڭ كۈنسېرى كۈچىيىشى، ھەم ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەمەلىي خىزمىتىگە جەڭ ئېلان قىلدى، ھەم ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى نەزەرىيىسىگە جەڭ ئېلان قىلدى. ئۇ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنى يېڭىۋاشتىن تونۇشنى جىددىي تەلەپ قىلدى. شۇڭا، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ يېڭى ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ئارقىلىق رېئاللىققا جاۋاب بېرىش يەنىلا زۆرۈر. ھالبۇكى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنىڭ قوغداش ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈش دەل بۇنىڭغا جاۋاب بەرگەنلىكىنىڭ زور نەتىجىسى.

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى فۇنكسىيىسى نەزەرىيىسىدە يېڭىلىق يارىتىش ۋە تۆھپە

ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنىڭ قوغداش ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈش ئوخشاشلا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتى، يېڭى تەجرىبىسىگە ئاساسەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەسلىدىكى فۇنكسىيە نەزەرىيىسىگە تۈزىتىش كىرگۈزگەنلىك ۋە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرغانلىق بولىدۇ. شۇنى ئېيتىش كېرەككى، ئىلگىرى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ تۆت تۈرلۈك ئىجتىمائىي فۇنكسىيىسىگە بولغان قاراش ئومۇمەن توغرا ئىدى. لېكىن بۇ قاراشتا روشەن يېتەرسىزلىك بار ئىدى، يەنى تۆت تۈرلۈك فۇنكسىيە تەڭ تىزىپ قويۇلغانىدى، قوغداش فۇنكسىيىسى گەۋدىلەندۈرۈلمىگەن، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئالاھىدىلىكى روشەن ئەمەس ئىدى، فۇنكسىيە يۈكسەكلىكىدىن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئۈستىگە ئېلىشقا تېگىشلىك بولغان قوغداش مەسئۇلىيىتىنى نۇقتىلىق ھالدا تەكىتلەش تېخىمۇ يوق ئىدى. ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتى قوغداش ئىكەنلىكىنى جەزملەشتۈرۈش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى فۇنكسىيىسى نەزەرىيىسىنى قايتا جانلاندۇردى. بىرىنچىدىن، ئۇ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئۆز خاراكتېرىنى چىقىش قىلىپ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ مەسئۇلىيىتى يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ، قوغداشنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ تۆت تۈرلۈك ئىجتىمائىي فۇنكسىيىسىدىكى يادرولۇق ئورنى ۋە ئۇنىڭ باشقا ئۈچ تۈرلۈك فۇنكسىيىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ئېنىق شەرھىلەپ بەردى ۋە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ قوغداش فۇنكسىيىسىنى ئادا قىلىشى بىلەن پارتىيىنىڭ مەركىزىي ۋەزىپىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بەردى. ئىككىنچىدىن، ئۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى ئەمگەك مۇناسىۋىتىدىكى زىددىيەتلەرنىڭ يېڭى ئەھۋالى، يېڭى ئالاھىدىلىكىنى تولۇق ئەكس ئەتتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئارزۇ - تەلەپلىرىنى گەۋدىلەندۈردى. بۇنىڭدىن سىرت «ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قانۇنى» دا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنىڭ قوغداش ئىكەنلىكى جەزملەشتۈرۈلۈش بىلەن بىرگە، باراۋەر ئاساستا كېڭەشىش ۋە كوللېكتىپ توختام تۈزۈمى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر قۇرۇلتىيى ئاساسىي شەكىل قىلىنغان كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ دېموكراتىك باشقۇرۇش، دېموكراتىك نازارەت قىلىش تۈزۈمى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ھوقۇق قوغداشتىكى ئىككى چوڭ مېخانىزمى. بۇ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ قوغداش مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىش يولى ۋە ۋاستىسىنى نەزەرىيە، قانۇن جەھەتتىن ھەل قىلىپ بەردى. ئۇنىڭ ئەمەلىيەتكە يېتەكچىلىك قىلىشى تېخىمۇ ماھىيەتلىك بولدى. بۇ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ قوغداش ئاساسىي مەسئۇلىيىتى ۋە ئۇنى ئىشقا ئاشۇرۇش يولى ۋە ۋاستىسى نەزەرىيىسىدىكى زور يېڭىلىق يارىتىش ۋە بۆسۈش ھېسابلىنىدۇ.

نەزەرىيە ۋە مۇھاكىمە

جۇڭگو تۇنجى قېتىم چېگرا ھالقىغان بىرلەشمە ھەربىي مانېۋىر ئۆتكۈزمەكچى

شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، قىرغىزىستان دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى توپويېۋ ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە قىرغىزىستان بىلەن جۇڭگو ئىككى دۆلەت ئارمىيىسىنىڭ 10 - ئايدا ئىككى دۆلەت چېگرىلىنىدىغان رايوندا «01» نومۇرلۇق تېررورلۇققا قارشى ھەربىي مانېۋىر ئۆتكۈزىدىغانلىقىنى جاكارلىغان. بۇ جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ تارىختىن بۇيان تۇنجى قېتىم چەت ئەل ئارمىيىسى بىلەن بىرلىشىپ ھەربىي مانېۋىر ئۆتكۈزۈشى ھېسابلىنىدۇ.

بۇ يىل 5 - ئايدا، شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىرى موسكۋادا ئۇچرىشىپ قوشما ئاخبارات ئېلان قىلدى. دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىرى ئافغانىستان ۋەزىيىتىنىڭ تەرەققىياتى ھەر قايسى دۆلەتلەردىن ئالدى بىلەن رايون بىخەتەرلىكى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداپ، ئۈچ رەزىل كۈچكە تاقابىل تۇرۇش جەھەتتىكى ئىككى تەرەپ ۋە كۆپ تەرەپ ھەمكارلىقىنى راۋاجلاندۇرۇشنى تەلەپ قىلىدۇ، شۇڭا، ھەر قايسى ئەزا دۆلەتلەر بىرلەشمە ھەربىي مانېۋىر ئۆتكۈزىدىغان ۋە بىخەتەرلىك مەسىلىسىگە كاپالەتلىك قىلىدىغان يېڭى ۋەزىيەتنى بەرپا قىلىشى كېرەك، دەپ قارىدى. مىنىستىرلار تېررورلۇققا قارشى بىرلەشمە مانېۋىر ئۆتكۈزۈشكە ئائىت مەسىلىلەرنى كېڭەشىشكە قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكى مۇتەخەسسىسلەر بىرلەشمە گۇرۇپپىسى قۇرۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى.

قىرغىزىستان تېررورلۇقنىڭ ئېغىر ئاپەت رايونى

ئالدىنقى ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرى، بولۇپمۇ سوۋېت ئىتتىپاقى پارچىلانغاندىن كېيىن، ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ھەر قايسى دۆلەتلەر ئوخشىمىغان دەرىجىدە تېررورلۇق، بۆلگۈنچىلىك ۋە ئۈچ رەزىل كۈچنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرىدى. شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، تېررورلۇق ئاللىقاچان ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ئورتاق زىياندىشى بولۇپ قالغان. خەلقئارالىق بىرىنچى نومۇرلۇق تېررورچى بىن لادىن ۋە ئافغانىستان تالىبان ھاكىمىيىتىنىڭ ھىمايىسى، قوللىشى ئارقىسىدا، ئوتتۇرا ئاسىيا رايونىدىكى تېررورلۇق تەشكىلاتلىرىنىڭ پائالىيەتلىرى ئىنتايىن غالجىرلاشتى. جۇڭگودىكى «شەرقىي تۈركىستان» ئۇنسۇرلىرىمۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ قوترىدى، ئۇلار چېگرا سىرتىدا تەلىم - تەربىيە ئالغاندىن كېيىن، يوشۇرۇنچە دۆلەت ئىچىگە قايتىپ كېلىپ، شىنجاڭ رايونىدا تېررورلۇق ۋەقەلىرىنى پەيدا قىلدى. «شەرقىي تۈركىستان» ئۇنسۇرلىرىنىڭ پائالىيىتى جۇڭگونىڭ مۇقىملىقىغا تەھدىت پەيدا قىلىپلا قالماستىن، ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ھەر قايسى دۆلەتلەرنىڭ بىخەتەرلىكىگىمۇ ئېغىر تەسىر يەت-

ھاشىر قۇلۇۋ ئىشتىن چۈشۈپ ئۆيىگە قايتىپ ئەمدىلا پىكاپتىن چۈشۈشكە، تاشيولنىڭ قارشىسىدىن بىر گرانات ئۇچۇپ كېلىپ، پىكاپنىڭ يېنىدىلا پارتلايدۇ. ھاشىر قۇلۇۋنىڭ بەدىنىنىڭ خېلى كۆپ يېرى يارىلىنىدۇ، بىراق ئۇ ناھايىتى تەستە پىكاپقا چىقىۋالىدۇ، بۇ چاغدا ئىككىنچى گرانات پىكاپ ئەتراپىدا پارتلايدۇ ... شوپۇر تېزدىن پىكاپنى ھەيدەپ ئۇنى يېقىن ئەتراپتىكى دوختۇرخانىغا ئېلىپ بارىدۇ. ھازىر، ھاشىر قۇلۇۋ دوختۇرخانىدا داۋالانماقتا. قىرغىزىستان ژوگورقۇ كېڭىشىنىڭ خەۋپسىزلىك مەسلىھەتچىسى جانۇزاكوۋ بۇ سىياسىي تېررورلۇق ۋەقەسى، دېدى.

جۇڭگو - قىرغىزىستان چېگرا لىنىيىسى 1100 كىلومېتىر كېلىدۇ

قىرغىزىستان جۇڭگو، قازاقىستان، تاجىكىستان ۋە ئۆزبېكىستان بىلەن تۇتىشىدۇ، ئۇنىڭ شەرقىي جەنۇبىي بۇرجىكى جۇڭگونىڭ شىنجاڭ رايونى بىلەن قوشنا، ئىككى دۆلەتنىڭ ئورتاق چېگرا لىنىيىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 1100 كىلومېتىر كېلىدۇ. جۇڭگو - قىرغىزىستان قۇرۇقلۇق يولىدا تورغات پورتى ۋە ئېركەشتام پورتىدىن ئىبارەت ئىككى پورت ئېچىلدى، ئۇلارنىڭ ئورنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ئۇلۇغچات ناھىيىسى چېگرىسى ئىچىدە. بۇنىڭدىن سىرت، ئاقسۇ رايونىدا يەنە بەدەل پورتى قۇرۇلغان. ئېركەشتام مۇستەقىل چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى قىرغىزىستاننىڭ جەنۇبىدا، پامىر ئېگىزلىكىدە. شىنجاڭنىڭ قەشقەر شەھىرىدىن قىرغىزىستانغا كىرىشتە

-دىغان سىياسەتچىلەر يىلدىن - يىلغا كۆپەيدى.

ھەربىي مانېۋىر ئىككى باسقۇچقا بۆلۈپ ئېلىپ بېرىلىدۇ

قىرغىزىستان دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى توپويېۋ قىرغىزىستان دۆلەت ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ بىر قېتىملىق ئاخبارات خەۋەر يەتكۈزۈش يىغىنىدا ئاشكارىلىشىچە، جۇڭگو بىلەن قىرغىزىستاننىڭ چېگرا رايونىدا ئۆتكۈزۈلىدىغان تېررورلۇققا قارشى بىرلەشمە ھەربىي مانېۋىرى ئىككى باسقۇچقا بۆلۈنىدىكەن: بىرىنچى باسقۇچ، ئىككى دۆلەت چېگرا مۇداپىئە ئارمىيىسىلىرى خەلقئارا تېررورلۇققا ئورتاق زەربە بېرىش جەھەتتە ماسلىشىش ئىقتىدارىنى مەشىق قىلىش؛ ئىككىنچى باسقۇچ، تېررورچىلارنى يوقىتىشتىكى خىلمۇ خىل تاكتىكىلارنى مەشىق قىلىش.

قىرغىزىستاندىكى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ئاشكارىلىشىچە، قىرغىزىستان تەرەپتىن چېگرا مۇداپىئە قىسمىدىن سىرت، يەنە ئالاھىدە قىسىممۇ قاتنىشىدىكەن. مەشىق جۇڭگو، قىرغىزىستاننىڭ مەلۇم قۇرۇقلۇق يول ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى چېگرا رايوندا ئېلىپ بېرىلىدىكەن. بۇ جاي تاغلىق رايون بولۇپ، پامىر — ئالاي تاغ تىزمىلىرىغا تەۋە ئىكەن، دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى 5000 — 7000 مېتىر ئىكەن. قىرغىزىستان ئاخبارات ۋاستىلىرى ھەم روسىيىدە چىقىدىغان «خەۋەر گېزىتى» دە يەنە مانېۋىر ئىككى دۆلەت چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىنىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشتىكى ئىنكاسى ۋە ھەمكارلىقىنى سىناق قىلىش، تېررورچىلارنى يوقىتىش ئاساسىي تاكتىكىسىنى مەشىق قىلىش، چېگرا مۇداپىئە ئەسكەرلىرىنىڭ تېررورلۇققا قارشى

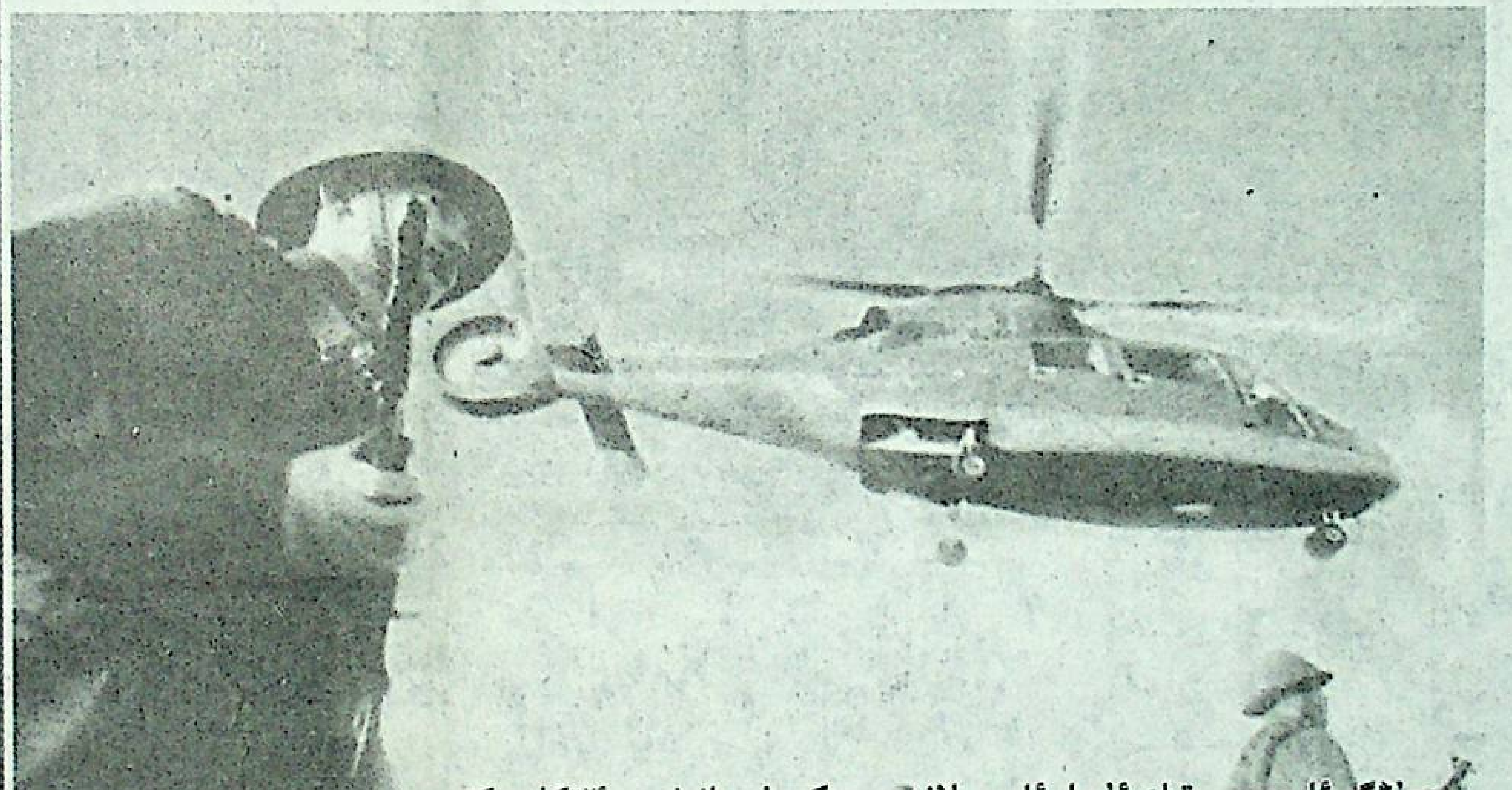

جۇڭگو ئارمىيىسى تىك ئۇچار ئايروپىلاندىن سەكرەش مانېۋىرى ئۆتكۈزمەكتە

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ جازالاش تىزىملىكىگە كىرگۈزۈلدى

جۇڭگونىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى تاڭ جىياشۈەن ب د ت يىغىنىدا سۆز قىلماقتا

9 - ئاينىڭ 11 - كۈنى، ئامېرىكا تېررورلۇق ھۇجۇمىدا قازا قىلغانلارنى خاتىرىلەۋاتقاندا، ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇنداق بىر ئۇقتۇرۇشنى ئېلان قىلدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ 1999 - يىلدىكى 1267 - نومۇرلۇق قارارىغا ئاساسەن قۇرۇلغان خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ تېررورچىلارنى ۋە تېررورلۇق تەشكىلاتلىرىنى جازالاش كومىتېتى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نى جازالاش تىزىملىكىگە كىرگۈزدى. بۇ ئۇقتۇرۇشنىڭ مەزمۇنى قىسقا بولغىنى بىلەن، دۆلىتىمىزنىڭ تېررورلۇققا قارشى كۈرىشىدە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. چۈنكى، بۇ ئېلىمىزنىڭ چېگرا ئىچى - سىرتىدا ھەرىكەت قىلىۋاتقان بۆلگۈنچى، تېررورلۇق تەشكىلاتىنىڭ تۇنجى قېتىم ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ تېررورلۇق تەشكىلاتىغا قارشى يولغا قويغان جازا تىزىملىكىگە كىرگۈزۈلۈشى ھېسابلىنىدۇ.

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» تەشكىلاتى ئىلگىرى ئامېرىكا ئەلچىخانىسىغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نىڭ ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ جازالاش تىزىملىكىگە كىرگۈزۈلگەنلىكى ئېلىمىزنىڭ تېررورلۇققا قارشى كۈرىشىنىڭ خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قوللىشىغا ئېرىشكەنلىكىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ، شۇنداقلا جۇڭگو — ئامېرىكا ئوتتۇرىسىدىكى تېررورلۇققا قارشى تۇرۇش مەسىلىسىدىكى ھەمكارلىقنىڭ كۈچەيگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. ئەسلىدە «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تېررورلۇق تەشكىلاتىنىڭ جىنايى پاكىتلىرى ئېنىق ئىدى، ئامېرىكىمۇ تالىبان ۋە «بازا» تەشكىلاتىغا زەربە بېرىش ئۇرۇشىدا بىر قىسىم «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» ئۇنسۇرلىرىنى ئەسىرگە ئالغان. بىراق، ئامېرىكا ھۆكۈمىتى جۇڭگوغا دۈشمەنلىك قىلىۋاتقان قىسمەن كۈچلەرنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، ئۇلارنى دەرھال تېررورچى دېيىشكە پېتىنالمىغان، ئەسىرگە ئېلىنغان «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» ئۇنسۇرلىرىنىمۇ جۇڭگو ھۆكۈمىتىگە ئۆتكۈزۈپ بېرىشنى خالىمىغان. ھالبۇكى، تېررورلۇققا قارشى كۈرەشنىڭ يەنىمۇ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، ئامېرىكا ھۆكۈمىتى جۇڭگونىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشىنى قوللىشىنىڭ ئامېرىكىدىن قېلىشمايدىغانلىقىنى، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشىنى قوللىشىنىڭ ھەقىقىي ئىكەنلىكىنى بارغانسېرى تونۇپ يەتتى. ئامېرىكا يەنە بۇ «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تېررورچىلىرىنىڭ پارتلىتىش، بۇزغۇنچىلىق قىلىش نىشانىنىڭ جۇڭگوغا قارىتىلىپلا قالماي، ھەتتا ئامېرىكىنىڭ قىرغىزىستاندا تۇرۇشلۇق ئەلچىخانىسىنى ۋەيران قىلىشنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغانلىقىنى بايقىدى. شۇڭا، ئامېرىكا ھۆكۈمىتى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى». تەشكىلاتىنى ھەقىقىي تېررورلۇق تەشكىلات، دەپ بېكىتتى.

ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى بىردەك تونۇشقا كېلىپ تەكلىپ ئوتتۇرىغا قويدى

-تان ئىسلام ھەرىكىتى» تېررورلۇق تەشكىلاتى ئۇلار ئۈچۈنمۇ بىر تەھدىت. ئۇلارنىڭ جۇڭگو، ئامېرىكا بىلەن ئورتاق ھەمكارلىشىشمۇ جۇڭگونىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشنى قوللايدىغانلىقىنى ۋە ھەمكارلىشىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈندۇر. ئىلتىماسنى قاراپ چىقىشقا ئىككى كۈن كەتكەن. 9 - ئاينىڭ 9 - كۈنى، تۆت دۆلەت ئىلتىماس سۇنغان، 9 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ماقۇللانغان. بۇ ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نى تېررورلۇق تەشكىلات بىلەن پۈتۈنلەي بىردەك دەپ قارىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. چۈنكى، بەلگىلىمىگە ئاساسەن، ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ تېررورلۇققا قارشى كومىتېتىغا ئەزا 15 دۆلەتنىڭ بىرى تىزىملىككە قارشى پىكىرنى ئوتتۇرىغا قويسىلا بۇ ئىلتىماس ماقۇللانمايتتى.

«شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» نى ئېتىراپ قىلىش ئېغىر زەربىگە ئۇچرىدى

ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نى تېررورلۇق تەشكىلات دەپ جاكارلىغانلىقى «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تەشكىلاتى ئۈچۈن قاتتىق زەربە، بۇ «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تەشكىلاتىنى ئوخشىمىغان نۇقتىدىن قوللىغان كىشىلەرنىڭ ئويقۇسىنى ئېچىپ قويدى. ئۇلار ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنى تەنقىد قىلىشقا جۈرئەت قىلالمايدۇ، پەقەت ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ «كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەت ئۈچۈن پرىنسىپتىن ۋاز كەچكەن» لىكىدىن ئاغرىنىدۇ، ئامېرىكىنىڭ قارارىدىن ئۈمىدسىزلەنگەنلىكىنى بىلدۈرۈشىدۇ. ۋاشىنگتوندىكى «ئۇيغۇر ئۇچۇرى ئاگېنتلىقى» ئامېرىكىنىڭ بۇنداق قىلغانلىقىنىڭ «ئۇيغۇر ئەركىنلىك ھەرىكىتى» ئۈچۈن قاتتىق زەربە بولغانلىقىنى ئېتىراپ قىلغان. بىراق ئامېرىكا گوۋۇيۈەنىنىڭ باياناتچىسى رۇك 9 - ئاينىڭ 12 - كۈنى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» جۇڭگودا پارتلىتىش، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش، ئوت قويۇش قاتارلىق تېررورلۇق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغان، دەپ قارىدى. ئامېرىكىنىڭ ئۆز ئالدىغا كۆرسەتكەن ئىسپاتى بۇ تەشكىلاتنىڭ جۇڭگو چېگرا ئىچى - سىرتىدا تېررورلۇق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغانلىقىنى كۆرسەتتى. ئامېرىكىدىكى ئالاقىدار تەھلىلچىلەر يەنە قىسمەن «شىن-

ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ئورتاق زىيانداشى بولۇپ قالغان. خەلقئارالىق بىرىنچى نومۇرلۇق تېررورچى بىن لادىن ۋە ئافغانىستان تالىبان ھاكىمىيىتىنىڭ ھىمايىسى، قوللىشى ئارقىسىدا، ئوتتۇرا ئاسىيا رايونىدىكى تېررورلۇق تەشكىلاتلىرىنىڭ پائالىيەتلىرى ئىنتايىن ئەۋجلىۋالدى. جۇڭگودىكى «شەرقىي تۈركىستان» ئۇنسۇرلىرىمۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ قوزغىلىدۇ، ئۇلار چېگرا سىرتىدا تەلىم - تەربىيە ئالغاندىن كېيىن، يوشۇرۇنچە دۆلەت ئىچىگە قايتىپ كېلىپ، شىنجاڭ رايونىدا تېررورلۇق ۋەقەلىرىنى پەيدا قىلىدۇ. «شەرقىي تۈركىستان» ئۇنسۇرلىرىنىڭ پائالىيىتى جۇڭگونىڭ مۇقىملىقىغا تەھدىت پەيدا قىلىپلا قالماستىن، ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ھەر قايسى دۆلەتلەرنىڭ بىخەتەرلىكىگىمۇ ئېغىر تەسىر يەتكۈزدى. 2000 - يىل 5 - ئايدا، چېگرا سىرتىدىكى «شەرقىي تۈركىستان ئازادلىق تەشكىلاتى» مەبلەغ توپلاش ئۈچۈن، قىرغىزىستاندا شىنجاڭلىق بىر سودىگەرنى گۆرۈگە ئېلىۋالدى ھەم قىرغىزىستان پايتەختى بىشكەكتىكى جۇڭگو تاۋارلىرى بازىرىغا ئوت قويۇۋەتتى. 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى، بۇ تېررورچىلار بۇ دېلونى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن قىرغىزىستانغا بارغان خىزمەت گۇرۇپپىسىغا ھۇجۇم قىلىپ، بىر ئادەمنىڭ ئۆلۈشى، ئىككى ئادەمنىڭ يارىلىنىشىدەك ئېغىر ئاقىۋەتنى پەيدا قىلدى. بۇ يىل يازدا جۇڭگونىڭ قىرغىزىستاندا تۇرۇشلۇق ئەلچىخانىسىنىڭ كونسۇلى ئۆلتۈرۈلدى. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، قاتىلنىڭ تېررورلۇق تەشكىلاتى بىلەن ئالاقىسى بار ئىكەن.

2000 - يىل 8 - ئاينىڭ بېشىدا، «ئۆزبېكىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نىڭ چېكىدىن ئاشقان ئۇنسۇرلىرى باشچىلىقىدىكى قوراللىق باندىتلار ئوتتۇرا ئاسىيا رايونى ۋە جۇڭگونىڭ شىنجاڭ رايونىدا ئىسلام دۆلىتى قۇرۇش ئۈچۈن، قىرغىزىستاننىڭ جەنۇبىدىكى ئوش رايونىغا ھۇجۇم قىلدى. ئۇلارنىڭ بۇ پىلانى «شەرقىي تۈركىستان» تېررورچىلىرىنىڭ «دۆلەت قۇرۇش» پىلانى بىلەن بىر يەردىن چىققان بولسىمۇ، سۇيىقەستى ئەمەلگە ئاشمىدى، قىرغىزىستان ھۆكۈمىتى ئەتراپىدىكى دۆلەتلەرنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا ئۇلارغا قاتتىق زەربە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ھۇجۇمىنى چېكىندۈردى. بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 6 - كۈنى كەچ سائەت 10 ئەتراپىدا، قىرغىزىستان دۆلەت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ كاتىپى

بۇرجىكى جۇڭگونىڭ شىنجاڭ رايونى بىلەن قوشنا، ئىككى دۆلەتنىڭ ئورتاق چېگرا لىنىيىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى 1100 كىلومېتىر كېلىدۇ. جۇڭگو - قىرغىزىستان قورۇقلۇق بولىدا تورغات پورتى ۋە ئېركەشتام پورتىدىن ئىبارەت ئىككى پورت ئېچىلدى، ئۇلارنىڭ ئورنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ئۇلۇغچات ناھىيىسى چېگرىسى ئىچىدە. بۇنىڭدىن سىرت، ئاقسۇ رايونىدا يەنە بەدەل پورتى قۇرۇلغان. ئېركەشتام مۇستەقىل چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكىتى قىرغىزىستاننىڭ جەنۇبىدا، پامىر ئېگىزلىكىدە. شىنجاڭنىڭ قەشقەر شەھىرىدىن قىرغىزىستانغا كىرىشتە ئېركەشتام پورتى ئۆتەر يول. ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، قىرغىزىستان ئالىي دەرىجىلىك تاشيولنى كېڭەيتىپ قۇرۇشنى جىددىي ئېلىپ بارماقتا. قىرغىزىستان ھۆكۈمىتى بۇ تاشيولنى ئېركەشتامغىچە كېڭەيتىپ، جۇڭگونىڭ جەنۇبىي شىنجاڭ تاشيولى بىلەن تۇتاشتۇرۇشنى پىلانلىغان. يېقىنقى يىللاردىن بېرى، ئېركەشتام پورتى ساياھەتچىلەرگە رەسمىي ئېچىۋېتىلدى. بۇ يەردىن كىرىپ - چىقىش سىرت، يەنە ئالاھىدە قىسىممۇ قاتنىشىدىكەن. مەشىق جۇڭگو، قىرغىزىستاننىڭ مەلۇم قورۇقلۇق يول ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى چېگرا رايوندا ئېلىپ بېرىلىدىكەن. بۇ جاي تاغلىق رايون بولۇپ، پامىر — ئالاي تاغ تىزمىلىرىغا تەۋە ئىكەن، دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى 5000 — 7000 مېتىر ئىكەن. قىرغىزىستان ئاخبارات ۋاستىلىرى ھەم روسىيىدە چىقىدىغان «خەۋەر گېزىتى» دە يەنە مانېۋىر ئىككى دۆلەت چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىنىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشتىكى ئىنكاسى ۋە ھەمكارلىقىنى سىناق قىلىش، تېررورچىلارنى يوقىتىش ئاساسىي تاكتىكىسىنى مەشىق قىلىش، چېگرا مۇداپىئە ئەسكەرلىرىنىڭ تېررورلۇققا قارشى جەڭ قىلىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلغان، دېيىلدى. كونكرېت ھەرىكەتتە، ئىككى دۆلەت چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرى چېگرىدىن ھالقىپ ئورتاق جەڭ قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى مۇمكىن ئىكەن. ئەگەر مانېۋىردا چېگرىدىن ھالقىپ ھەمكارلىشىش ئىشقا ئاشسا، بۇ جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ تارىختىن بۇيان تۇنجى قېتىم چېگرا ھالقىپ مانېۋىر ئۆتكۈزۈشى ھېسابلىنىدۇ.

ھۆكۈمىتى جۇڭگونىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشنى قوللىشىنىڭ ئامېرىكىدىن قېلىشمايدىغانلىقىنى، جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ تېررورلۇققا قارشى تۇرۇشنى قوللىشىنىڭ ھەقىقىي ئىكەنلىكىنى بارغانسېرى تونۇپ يەتتى. ئامېرىكا يەنە بۇ «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تېررورچىلىرىنىڭ پارتلىتىش، بۇزغۇنچىلىق قىلىش نىشانىنىڭ جۇڭگوغا قارىتىلىپلا قالماي، ھەتتا ئامېرىكىنىڭ قىرغىزىستاندا تۇرۇشلۇق ئەلچىخانىسىنى ۋەيران قىلىشنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغانلىقىنى بايقىدى. شۇڭا، ئامېرىكا ھۆكۈمىتى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» تەشكىلاتىنى ھەقىقىي تېررورلۇق تەشكىلات، دەپ بېكىتتى.

ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى بىردەك تونۇشقا كېلىپ تەكلىپ ئوتتۇرىغا قويدى

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا يۇقىرىقىدەك ئورتاق تونۇشقا ئىگە بولغانلىقتىن، «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» نى ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ جازالاش تىزىملىكىگە كىرگۈزۈش ئەمەلىي مەشغۇلاتى نىسبەتەن ئوڭۇشلۇق بولدى. جۇڭگو، ئامېرىكا، قىرغىزىستان، ئافغانىستان بۇ ئىلتىماسنى ئورتاق ئوتتۇرىغا قويدى. قىرغىزىستان بىلەن ئافغانىستان تېررورلۇققا قارشى بىرىنچى سەپتىكى دۆلەتلەر، ئۇلار ئەسلىدىن تېررورلۇقنىڭ خەۋپىگە ئۇچرىغان، «شەرقىي تۈركىستان

نىڭ قارارىدىن ئۈمىدسىزلەنگەنلىكىنى بىلدۈرۈشىدۇ. ۋاشىنگتوندىكى «ئۇيغۇر ئۇچۇرى ئاگېنتلىقى» ئامېرىكىنىڭ بۇنداق قىلغانلىقىنىڭ «ئۇيغۇر ئەركىنلىك ھەرىكىتى» ئۈچۈن قاتتىق زەربە بولغانلىقىنى ئېتىراپ قىلغان. بىراق ئامېرىكا گوۋۇيۈەنىنىڭ باياناتچىسى رۇك 9 - ئاينىڭ 12 - كۈنى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام ھەرىكىتى» جۇڭگودا پارتلىتىش، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش، ئوت قويۇش قاتارلىق تېررورلۇق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغان، دەپ قارىدى. ئامېرىكىنىڭ ئۆز ئالدىغا كۆرسەتكەن ئىسپاتى بۇ تەشكىلاتنىڭ جۇڭگو چېگرا ئىچى - سىرتىدا تېررورلۇق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغانلىقىنى كۆرسەتتى. ئامېرىكىدىكى ئالاقىدار تەھلىلچىلەر يەنە قىسمەن «شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش» تېررورلۇق تەشكىلاتلىرىمۇ ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ جازالاش تىزىملىكىگە كىرگۈزۈلۈشى مۇمكىن، ئۇلار ۋە باشقا ھەر خىل تېررورلۇق تەشكىلاتلىرى گۇمران بولۇش تەقدىرىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئاخبارات ئارقا كۆرۈنۈشى

«2 - لادىن» تورغا چۈشتى

پاكىستان ئىچكى ئىشلار مىنىستىرلىكى 9 - ئاينىڭ 14 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، پاكىستان ساقچى تەرەپ مۇشۇ ھەپتە كاراچىدا ئېلىپ بېرىلغان بىر قاتار تۇتۇش ھەرىكەتلىرىدە، «بازا» تەشكىلاتىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئىككى كاتتىۋېشىنى تۇتقانلىقىنى، ئۇ ئىككىيلەننىڭ بىرى «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىدىكى ئارقا سەپ ۋە ماسلاشتۇرغۇچ خىزمەتكە مەسئۇل بولغان رەمزە ئىكەنلىكىنى جاكارلىدى. «2 - لادىن» دېگەن نامى بار يەمەنلىك رەمزە تورغا چۈشۈشتىن بىر نەچچە كۈن ئىلگىرى قاتار «ئارال» تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مەخپىي زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ، «بازا» تەشكىلاتىنىڭ «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىنى پىلانلىغان جەريانىنى سۆزلەپ بەرگەنىدى. بىراق ئارىدىن نەچچە كۈن ئۆتمەيلا قانۇن تورىغا چۈشۈپ قالدى.

ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇ يىل 30 ياشقا كىرگەن رەمزە «بازا» تەشكىلاتىنىڭ گېرمانىيىدىكى تارمىقىنىڭ مەسئۇلى بولۇپلا قالماي، بەلكى «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىنى ماسلاشتۇرغۇچى ئىكەن. ئۇ ئىلگىرى «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىدىكى بىرىنچى ئايروپىلان بۇلىغۇچى ئاتا بىلەن گېرمانىيىنىڭ ھامبۇرگ شەھىرىدە بىر ئۆيدە تۇرغان. ئۇنىڭ يەنە 2000 - يىل 10 - ئايدا يەمەندە يۈز بەرگەن ئامېرىكىنىڭ «كورل» ناملىق ھەربىي پاراخوتىغا ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسى بىلەن چېتىشلىقى بار. ئامېرىكا قوشما شتات تەكشۈرۈش ئىدارىسى 25 مىليون دوللار ئىنئام بىلەن بۇ تېررورچىنى تۇتۇشقا بەل باغلىغان بولسىمۇ، ئۇ قانۇنىي جازاغا تارتىلماي ئەركىن يايراپ يۈرگەن.

9 - ئاينىڭ 10 - كۈنى يېرىم كېچىدىن 9 - ئاينىڭ 11 - كۈنى سەھەرگىچە، پاكىستان ساقچى تەرەپ بىلەن ئامېرىكا ئالاھىدە خادىملىرى پاكىستاننىڭ كاراچى شەھىرىدىكى بىر ئۈچ قەۋەتلىك كاتتا تۇرالغۇدا رەمزە ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى بىلەن ئۈچ سائەت كەسكىن ئېتىشىش ئارقىلىق ئۇنى قولغا چۈشۈردى. ئامېرىكا ئاخبارات ۋاستىلىرى بۇ قېتىمقى ئۇشتۇمتۇت زەربە بېرىش ھەرىكىتى ئامېرىكا، پاكىستان ئىككى

تەرەپنىڭ بىرلەشمە ھەرىكىتىنىڭ نەتىجىسى دەپ قارىدى. ئامېرىكا ئاخبارات خادىملىرى يوشۇرۇن ئاڭلاش سىستېمىسى ئارقىلىق رەمزە ئۇرغان سۈنئىي ھەمراھ تېلېفونىنى بايقىغان. ئامېرىكا ئالاھىدە خادىملىرى ۋە كاراچى ساقچى تەرەپ ئەتراپلىق پىلانلاش ئارقىلىق،

رەمزە

پاكىستان ساقچى تەرەپ «بازا» تەشكىلاتى گۇماندارلىرىنى تۇتتى

رەمزە تۇرغان تۇرالغۇغا ئۇشتۇمتۇت ھۇجۇم قىلغان. ئېتىشىش جەريانىدا، ئىككى جىنايەت گۇماندارى ئۆلگەن، رەمزە ۋە باشقا بەش ئادەم تىرىك قولغا چۈشكەن. ئۇنىڭدىن باشقا پىلموت قاتارلىق ئېغىر تىپتىكى قورال - ياراغلار ۋە ھەر خىل خەۋەرلىشىش ئەسلىھەلىرى قولغا چۈشكەن. ساقچى تەرەپ بۇ تۇرالغۇدا يەنە بىر سۈنئىي ھەمراھ تېلېفونى، بىر خاتىرە كومپيۇتېرى ۋە بىن لادىننىڭ نۇتقى ئېلىنغان (1) پلاستىنكىسى قاتارلىقلارنى بايقىغان.

قاتار «ئارال» تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مۇخبىرى فودا رەمزە بىلەن «بازا» تەشكىلاتىدىكى يەنە بىر يۇقىرى دەرىجىلىك شەخسنى زىيارەت قىلغاندا، رەمزە خاتىرە كومپيۇتېر ۋە كۆچمە تېلېفون قويۇلغان پولدا ناھايىتى خاتىرجەم ئولتۇرغان. فودا زىيارەتتىن كېيىن، ئۇ ئېھتىمال، «2 - لادىن» بولۇپ قېلىشى مۇمكىن، دېگەن يەكۈننى چىقارغان.

رەمزە زىيارەتنى قوبۇل قىلغاندا، ئۆزىنىڭمۇ ئايروپىلان بۇلاش ھەرىكىتىگە قاتناشماقچى بولغانلىقىنى ئاشكارىلىغان. بىراق ئۇ 2000 - يىل 5 - ئايدىن 10 - ئايغىچە، تۆت قېتىم ئامېرىكىغا بېرىش پاسپورتى ئىلتىماس قىلغان بولسىمۇ، رەت قىلىنغانلىقتىن بارالمىغان. ئەگەر شۇ چاغدا ئۇ ئامېرىكىغا بارغان بولسا، پېنسىلۋانىيىنىڭ سىرتىدا پاچاقلىنىپ كەتكەن بىرلەشمە ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ 93 - قېتىملىق يولۇچىلار ئايروپىلانىنى بۇلاش ھەرىكىتىگە قاتنىشىپ، ئايروپىلان بۇلىغۇچىلارنىڭ بىرى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن ئىكەن. ئۇنىڭ پاسپورت ئېلىش ئىلتىماسى 3 - قېتىم رەت قىلىنغاندىن كېيىن، ئامېرىكىدىكى ئۇچقۇچىلار مەكتىپىدە تەربىيىلىنىۋاتقان بىرىنچى نومۇرلۇق شەخس ئاتاغا پۇل ئەۋەتىپ بېرىش، ئايروپىلان بۇلىغۇچىلارغا ئارقا سەپ ۋە مالىيە مۇلازىمىتى ئىشلەشكە مەسئۇل بولغان.

ئەرەب تىلىدىكى بىر تور پونكىتى مۇنداق بىر بايانات ئېلان قىلغان: رەمزە «ئارال» تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن قولغا ئېلىندى. بىزنىڭ كۆرسىتىپ ئۆتمەكچى بولغىنىمىز شۇكى، بۇ ئۆزىمىزنىڭ قېرىندىشىمىز رەمزەنى ئالداپ، ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكتىن دېرەك بېرەمدۇ - يوق؟ ئەگەر ھەقىقەتەن مۇشۇنداق بولسا، بىز بارلىق ئىسلام قېرىنداشلارنى ئاگاھلاندۇرۇشقا موھتاجمىز.

بۇ باياناتقا قارىتا «ئارال» تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ باشلىقى ھىلال تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ 6 - ئايدا رەمزەنى زىيارەت قىلىش بىلەن ئۇنىڭ قولغا ئېلىنىشىنىڭ باغلىنىشى بارلىقى توغرىسىدىكى ھەر قانداق ئەيىبلەشنى ئىنكار قىلدى. ئۇ سوراققا قارىتا مۇنداق دېگەن: ھەقىقەتەن مۇشۇنداق بولىدىغان بولسا، ئامېرىكىلىقلار ۋە پاكىستانلىقلار نېمە ئۈچۈن مۇشۇنداق بىر مۇھىم ئادەمنى ئۈچ ئايدىن كېيىن ئاندىن تۇتىدۇ؟

ب د ت نىڭ 57 - نۆۋەتلىك يىغىنىغا قاتنىشىۋاتقان پاكىستان زۇڭتۇڭى مۇشەررەف 9 - ئاينىڭ 14 - كۈنى، پاكىستان ئاخبارات خادىملىرى ۋە ساقچى تەرەپنى تەبرىكلەيدىغانلىقىنى بىلدۈردى. بۇ قېتىمقى ھەرىكەتتە، بىر مىسىرلىق، بىر سەئۇدى ئەرەبىستانلىق، سەككىز يەمەنلىك قولغا ئېلىندى. ئامېرىكا رادىئو شىركىتى رەمزەنىڭ تورغا چۈشكەنلىكىنى «11 - سېنتەبىر» ۋەقەسىدىن كېيىنكى تېررورلۇققا قارشى ھەرىكەتتە قولغا كەلتۈرۈلگەن ئەڭ چوڭ غەلىبە، دېدى.

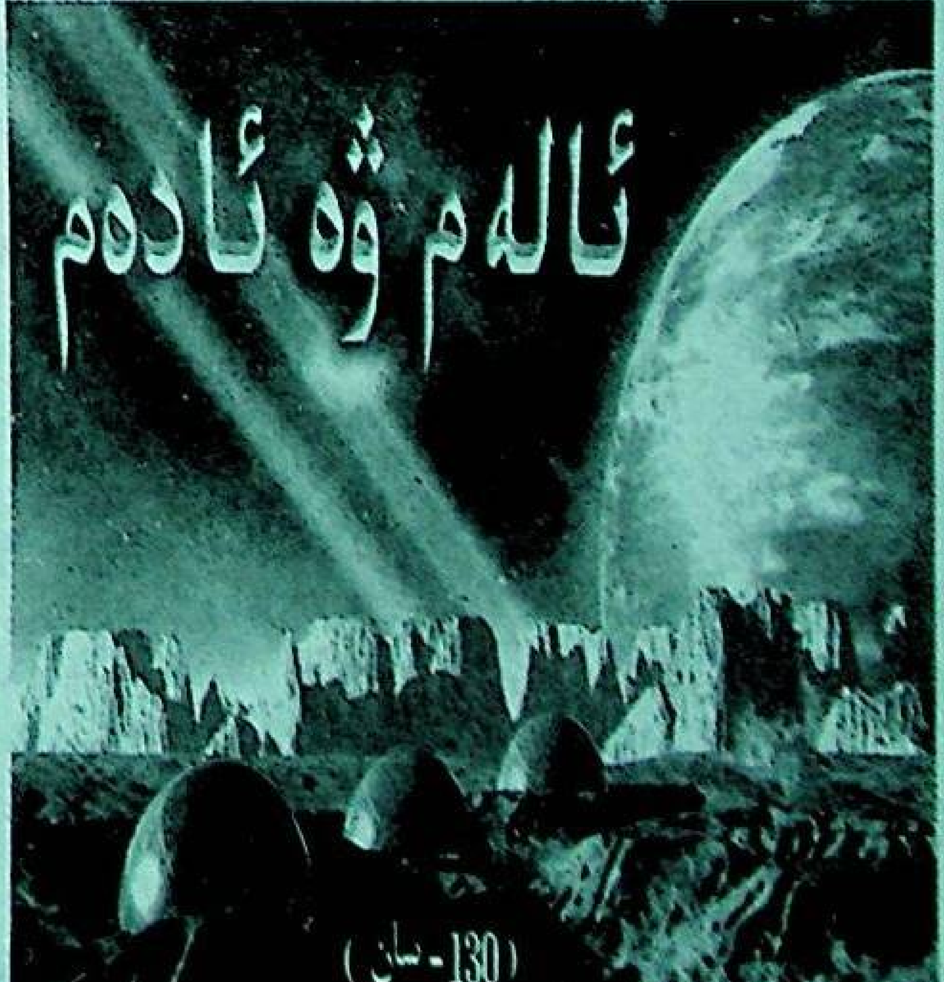

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى «تەنتەربىيە سارىيى» يولى 6 - قورۇ، تېلېفون نومۇرى: مۇئاۋىن باش مۇھەررىر ئىشخانىسى: 2641721؛ تەھرىر بۆلۈمى: 2629278؛ مۇخبىرلار بۆلۈمى: 2629299؛ پارچە باھاسى 0.65 يۈەن. پوچتا نومۇرى: 830002. «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» باسما زاۋۇتى لازېر نۇرى مەتبەسىدە بېسىلدى.